

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Radek Machurka

**Úloha notáře a notářského zápisu v právu
obchodních korporací**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jan Flídr, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 19. 05. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 311 186 znaků včetně mezer.

Radek Machurka

V Praze dne 19. 05. 2023

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Janu Flídrovi, Ph.D. za nekonečnou trpělivost při všech konzultacích a odbornou pomoc, kterou mi poskytoval při zpracovávání diplomové práce, a především za všechnen čas, který mi byl ochotný věnovat. Současně bych chtěl poděkovat své rodině, která mě po celý průběh studia a při vytváření této práce podpořila a bez jejíž pomoci by nebylo možné práci dokončit.

Obsah

Úvod.....	6
1. Notář v českém právní systému	10
1.1. Notář a notářská činnost	11
1.2. Odměňování notáře	13
2. Notářský zápis jako veřejná listina	15
2.1. Druhy notářských zápisů a specifika jejich vyhotovení.....	16
2.1.1 Notářský zápis o právním jednání v kontrastu notářského zápisu dle ustanovení § 80a a násl. notářského řádu	16
2.1.2. Pokračování v notářském zápisu	19
2.1.3. Elektronický notářský zápis	23
2.2. Vady a opravné doložky notářských zápisů.....	30
3. Notářský zápis o právním jednání v korporátním právu	33
3.1. Založení obchodní společnosti	38
3.1.1. Založení osobní společnosti.....	39
3.1.1.1. Založení veřejné obchodní společnosti	41
3.1.1.2. Založení komanditní společnosti.....	45
3.1.2. Založení kapitálové společnosti.....	46
3.1.2.1. Založení společnosti s ručením omezeným.....	47
3.2. Dohoda všech společníků (akcionářů) a rozhodnutí jediného společníka (akcionáře).....	61
3.3. Náležitosti podkladových notářských zápisů o právním jednání.....	64
4. Notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. notářského řádu	71
4.1. Vyhotovení notářského zápisu dle § 80a a násl. notářského řádu	73
4.2. Náležitosti notářského zápisu dle § 80a a násl. notářského řádu	79
4.3. Vztah notáře s právnickou osobou a předsedajícím při výkonu notářské činnosti.....	93
4.4. Několik slov k novelizaci notářského řádu zákonem č. 33/2020 Sb.	96
5. Přímý zápis do obchodního rejstříku notářem	100
5.1. Předpoklady a podmínky přímého zápisu do obchodního rejstříku notářem	102
5.2. Příslušnost k provedení přímého zápisu notářem a jeho odmítnutí	108
5.3. Vady přímého zápisu a možnosti jejich nápravy	111
Závěr.....	116
Seznam použitých zkratk a termínů	121
Seznam použitých pramenů a literatury	122
Seznam obrázků a tabulek	133
Seznam příloh	134
Příloha č. 1.....	135
Příloha č. 2	139
Příloha č. 3.....	140

<i>Příloha č. 4</i>	144
<i>Příloha č. 5</i>	146
<i>Příloha č. 6</i>	151
<i>Příloha č. 7</i>	155
Abstrakt: Úloha notáře a notářského zápisu v právu obchodních korporací	159
Abstract: Role of notary and notarial record in company law	161

Úvod

Význam a úloha notáře jsou v současném českém právním systému položeny najisto. Nebylo tomu tak ale vždy a je nutné poukázat na skutečnost, že organizace notářství a profese notáře jako taková se v průběhu let značně měnily. Přesto se o tomto právnickém povolání a jeho úloze v jednotlivých odvětvích práva příliš rozsáhle nepublikuje a obecné povědomí o praktickém významu notáře a rozptylu jeho pravomocí není rozšířené. Pro zástupce mnohých ostatních právnických profesí je však notářství nezastupitelnou institucí, se kterou je potřeba konzultovat a často i aktivně koordinovat své kroky stále frekventovaněji. O to více pak v oboru práva korporátního, kde se i po rekodifikaci soukromého práva ukazuje potřeba veřejné listiny více než kdy dříve. I to je jeden z mnoha důvodů, pro které jsem si zvolil právě toto téma pro svou diplomovou práci.

Již během svých studií jsem měl tu možnost vykonávat praxi v notářské kanceláři. Pochopil jsem, jakým rozsáhlým výčtem pravomocí je notář nadán a s jak vysokou opatrností a pečlivostí svou profesi vykonává. Nezanedbatelná je jeho úloha v oblasti některých nesporných řízení, zejména v pozůstalostním řízení. Notář ovšem také vystupuje jako důležitá součást obchodněprávních vztahů a notářský zápis se v právu obchodních korporací již dávno stal standardem, který se jako pomyslná červená nit line skrze právní předpisy upravující obchodní společnosti a družstva a označuje procesy, které zákonodárce bezprostředně navázal na zapojení notáře, bez jehož činnosti zpravidla nemohou být realizovány. I to lze označit za specifikum notářské profese, neboť ten je, stejně jako advokát, v korporátním právu nikoli jen velice přínosným prvkem, ale narozdíl od advokáta také prvkem zcela nezastupitelným a klíčovým.

Diplomová práce, která je rozdělena do pěti samostatných kapitol, si ve svém celkovém rozsahu klade za cíl blíže analyzovat postavení notářů v právním prostředí České republiky, a to konkrétně se zaměřením na užší množinu notářových pravomocí a úlohu podkladových notářských zápisů v právu obchodních společností, kde se výrazně projevuje propletení notářské činnosti s právem obchodním jako celkem. Práce propojí vybrané instituty notářského řádu s poznatky aplikační praxe z práva obchodních společností a poukáže na vhodné využití elektronických notářských zápisů a možnosti pokračování v notářském zápisu v takové oblasti. Metodou deskripce a analýzy rovněž podrobněji, někdy snad kriticky, rozebere přílohové notářské zápisy vždy alespoň z části založené na primárních datech plynoucích z vlastních poznatků vykonávané praxe. Rovněž poukáže na frekventované výkladové a aplikační

problémy vybraných náležitostí podkladových notářských zápisů při výkonu notářské činnosti a zhodnotí jejich možná řešení, jakož i bližší provázání s rozhodovací praxí vrcholných soudů, a to včetně důrazu na nové změny (nejen) obchodního práva. Mou snahou bude dále zodpovězení otázek, zdali je vhodné, aby notář svou činnost vykonával i v případech, kde s takovou intervencí zákonodárce přímo nepočítá, jakož i v čem spočívá rozdíl v povaze jeho činnosti při vyhotovení dvou klíčových druhů podkladových notářských zápisů a jaké důsledky může notář v rámci své přezkumné a kontrolní činnosti pro účastníky notářského zápisu vyvolat, a to především s ohledem na přímý zápis do obchodního rejstříku a jeho benefity.

Vzhledem k účelu a omezenému rozsahu diplomové práce bude analýza úžeji věnována právní úpravě obchodních společností (vyjma nadnárodních forem) s důrazem na společnosti s ručením omezeným, když vyvozené závěry lze s důrazným přihlédnutím k odlišné povaze obou právních forem společností přiměřeně aplikovat také na akciové společnosti, a to s odlišnostmi vyplývajícími ze specifické úpravy zejména zasedání nejvyššího orgánu, kterých jsem si vědom. Pozornost bude dále zaměřena na podkladové notářské zápisy o právním jednání a osvědčující podkladové notářské zápisy dle ustanovení § 80a a násl. notářského řádu, kterým budou věnovány samostatné kapitoly. V každé části práce se pro dokreslení kontextu probíraných institutů a problematických výkladových otázek pokusím jejich obsah a řešení vysvětlit a ilustrovat na konkrétních aplikačních příkladech, kterým jsem měl možnost přihlížet, či je dokonce sám řešit, a to za pomoci přílohových notářských zápisů, které jsou vyhotoveny tak, aby co nejvěrněji propojily právní úpravu notářského řádu s nejfrekventovanějšími úkony notářské činnosti v korporátním právu, včetně některých nejasností a interpretačních nejistot, které s sebou tyto nesou.

První kapitola předložené práce nabídne stručný pohled na funkci notáře a jeho ukotvení v české právní úpravě, poukáže na nezbytnost existence tohoto úřadu s ohledem na významné právní konsekvence jeho činnosti a objasní základní zásady, kterými se notář při výkonu své činnosti řídí. Druhá kapitola objasní problematiku notářských zápisů jako veřejných listin, které zasadí do kontextu právní úpravy nejen notářského řádu, ale rovněž zákona o obchodních korporacích, a zdůrazní praktické právní důsledky vad a nesprávností podkladových notářských zápisů. Vzhledem k nedávnému rozsáhlému technologickému pokroku se rozšířila možnost digitalizace činnosti i v právnických profesích. Notáři nezůstávají pozadu, proto práce rovněž nabídne krátký vhled do souvisejících digitalizačních změn v notářském řádu a možnosti notářů vyhotovovat své zápisy v elektronické podobě, a to včetně možnosti vést elektronické a sběrné spisy. Příklad dohody všech společníků pak osvětlí

poměrně nehojně využívaný institut pokračování v notářském zápisu, který může být pro některé účastníky notářského zápisu výhodnější častěji, než by se na první pohled mohlo zdát.

Třetí část práce je rozdělena na tři poměrně svébytné podkapitoly. Pro doložení významu notářských zápisů a celkové úlohy notáře v korporátním právu budou představeny jednotlivé druhy úkonů notářské činnosti, ke kterým v rámci organizace a právního jednání obchodních společností dochází. Družstva, přestože tvoří jinak jistě významnou množinu obchodních korporací, z důvodu méně frekventovaného výskytu při výkonu notářské činnosti v této práci podrobněji rozebírána nebudou. Blíže však bude pojednáno o podkladovém notářském zápisu o právním jednání, jeho náležitostech a některých sporných výkladových otázkách, které se na ně váží. Pozornost bude věnována zejména společnosti s ručením omezeným. Opomenuty nezůstanou ani osobní společnosti, u kterých zákonodárce formu veřejné listiny pro jejich založení nevyžaduje. Na konkrétních příkladech se práce pokusí ukázat, jakým způsobem může notář při zakládání společnosti účastníkům právního styku pomoci a jaké formality a náležitosti je při vyhotovení notářského zápisu povinen splnit. Práce v neposlední řadě poukáže na specifika zapojení notáře při přijímání dohod všech společníků ve společnosti s ručením omezeným nebo akcionářů v akciové společnosti o změnách jejich zakladatelského právního jednání a dalších významných změnách týkajících se společnosti a vyžadující formu veřejné listiny.¹

Předposlední kapitola, která tvoří společně s kapitolou třetí stěžejní část práce, se blíže zaměří na notářské zápisy dle ustanovení § 80a a násl. notářského řádu. Omezený rozsah diplomové práce nedovoluje pojednat o všech souvisejících problematikách, o dalších typech notářských zápisů nemluvě. Srovnány budou proto jen významné odlišnosti a některá specifika obsahových a formálních náležitostí notářských zápisů o rozhodnutí orgánu právnické osoby oproti podkladovým zápisům o právních jednáních, a to včetně rozsahu kontrolní činnosti notáře v průběhu valné hromady kapitálové společnosti týkající se nejen působnosti a způsobilosti přijímat konkrétní rozhodnutí, ale i způsobů prokázání existence společnosti a minimální vyžadované míry součinnosti předsedajícího valné hromady s notářem. V rámci podrobnějšího rozboru obsahových náležitostí zápisu bude dále analyzován důsledek nesplnění všech předpokladů a náležitostí pro přijetí rozhodnutí orgánu právnické osoby, který vyústí až v negativní prohlášení notáře dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ.

¹ Dohoda společníků a akcionářů. Notářská komora České republiky [online]. [cit. 2022-11-18]. Dostupné z: <https://www.nkr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/dohoda-spolecniku-a-akcionaru>

Poslední část diplomové práce bude věnována rozboru benefitů, nevýhod a předpokladů provedení přímého zápisu notářem do veřejného, konkrétně obchodního, rejstříku. Dojde ke srovnání konkrétních očekávání zákonodárce s reálnou praxí notářů a rejstříkových soudů, a to především v kontextu odbřemenění rejstříkových soudů a snížení administrativní zátěže spojené se zápisem do veřejného (obchodního) rejstříku. Rozebrána bude rovněž problematika vad přímých zápisů notářem, jejich důsledků pro oprávněné osoby požadující zápis do obchodního rejstříku a odpovědnosti notáře za jejich právní následky, a to včetně možností náprav.

Nedílnou součástí diplomové práce jsou jednotlivé notářské zápisy, které byly vyhotoveny striktně pro účely předkládané kvalifikační práce. Zvolené obchodní firmy, adresy, jména účastníků, data a veškeré další údaje jsou pouze ilustrační a nemají žádnou spojitost s reálnými osobami, místy a událostmi.

1. Notář v českém právní systému

Právníká povolání na straně jedné dosahují nejen v prostředí České republiky jisté všeobecné úcty, kterou si vyslouží především svým studiem a následnou praxí, na straně druhé jsou ale nezřídka kdy častována mnohými pejorativními přívlastky. Notářům se však zpravidla věří. Notářství prošlo dlouhým historickým vývojem od svých prvopočátků v antickém Římě a Řecku přes vývoj v některých evropských zemích až po současnou právní úpravu. Cílem této práce není zevrubný popis evoluce instituce notářství, přesto si však velice stručný historický exkurz dovoluji, neb jde o komplexní proces, na nějž současná právní úprava, tedy především zákon č. 358/1992 Sb., notářský řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako NotŘ), logicky navazuje.

S postupem rozvoje výrobní a obchodní činnosti se začaly mezilidské vztahy, potažmo vztahy právní, komplikovat. Bylo je proto nutné zásadním způsobem zpřehlednit a dodat jim jakýsi prvek jistoty, který spočíval v zavedení prvku písemných dokumentů. Um psaní ovšem rozhodně nebyl rozšířený jako v dobách současných. Tento deficit vyústil v potřebu zavedení skupiny vzdělaných písařů, kteří jednotlivé právní úkony, resp. úkony spočívající v různorodých právních jednáních, inkorporovali do písemných záznamů. Vše vystihuje již poměrně známý výrok, že „(...) na počátku byl dokument a tento vytvořil notáře, přestože nyní notář vytváří dokument“.² Těmito písaři byli v Římě úředníci zvaní „tabelliones“, jejichž pracovní náplní bylo sepisování listin.³ Tabellioni museli v rámci své činnosti dodržovat předpisy týkající se osobní přítomnosti jejich, jakož i všech účastníků listin a svědků, přičemž podléhali přísné kontrole městského prefekta. Šlo tedy o osoby v právu znalé a lze říci, že orientace v právu představovala jeden z důležitých předpokladů, ba dokonce podmínek, aby se osoba takovýmto úředníkem mohla stát.

Na našem území docházelo ke skutečnému rozvoji notářství až společně s recepcí římského práva ve 12. a 13. století. Prvním známým notářem působícím na našem území byl Jindřich z Isernie. Jeho činnost je spjata především s vedením v roce 1270 nově založené Vyšehradské notářské školy. Obsahem výuky se vedle ars epistolandi, tedy umění psát úřední

² BRÁZDA, Jiří, Richard BÉBR a Pavel ŠIMEK. Notářství jeho vývoj, organizace a pravomoc. Praha: Academia, 1976, s. 8.

³ MACKOVÁ, Alena. Část III. oddíl D kapitola 2 [Notáři]. In: WINTEROVÁ, Alena, Alena MACKOVÁ a kol. Civilní právo procesní. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-298-1, s. 159.

dopisy, stalo rovněž ars dictandi, umění sepisování úředních listin, a společně s rétorikou tak utvořily jednotný celek nazývaný ars notariae neboli umění notářské.⁴

Klíčovým rokem pro institucionalizaci současného novodobého notářství se stal rok 1990. Došlo k ustavení Sdružení notářů České republiky, které se lvím podílem zasloužilo o obnovu notářství, když v roce 1992 zanikla instituce státních notářství a byl přijat nový zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, který je dodnes součástí českého právního řádu. Lze tedy podotknout, že „(...) od 1. 1. 1993 nastala novodobá historie notářství, ve které notářství úspěšně obhájilo své postavení v našem právním systému a díky schopnosti stálého přizpůsobování se požadavkům moderní doby jeho význam vzrůstá“.⁵

1.1. Notář a notářská činnost

Aby úloha notáře v korporátním právu a množina pravomocí, kterou notáři v tomto oboru práva disponují, mohly být správně uchopeny, musí být nejprve vyjasněn základní termín „notářství“. Pro srovnání lze uvést, že advokacie je výkonem svobodného povolání za účelem poskytování právní pomoci a právních služeb subjektům práva, soudnictví ve funkčním smyslu je činnost, při které jde především o řešení sporných konkrétních případů podle existujících obecných norem,⁶ tedy o ochranu subjektivních práv, a notářství pak ve své podstatě obsahuje prvky obou.⁷ K problematice se ve svém usnesení vyjádřil také Ústavní soud, který notářství stricto sensu definuje jako „(...) specifickou právní činnost vykonávanou v rámci svobodného povolání, avšak pouze státem pověřenými osobami a na základě jím svěřených pravomocí, jejímž předmětem je poskytování právních služeb, a to zákonem předepsanou formou, v zákonem vymezených oblastech právních vztahů a za úplatu“.⁸ Notářským úřadem pak zjednodušeně rozumíme souhrn zákonných nástrojů k výkonu notářství, který je spjatý s místem výkonu takové činnosti.

⁴ KOTOUS, Jan. Po stopách Jindřicha z Isernie – příspěvek k 750. výročí založení Vyšehradské notářské školy. Ad Notam. 2020, roč. 26, č. 4, s. 25.

⁵ Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. Ad Notam. 2003, roč. 26, s. 18.

⁶ ZOULÍK, František. Soudy a soudnictví. Praha: C.H. Beck, 1995. Právo a hospodářství (C.H. Beck). ISBN 80-717-9005-2, s. 9.

⁷ BÍLEK, Petr. § 1 [Notář, notářský úřad]. In: BÍLEK, Petr, Miloslav JINDŘICH, Zdeněk RYŠÁNEK, Pavel Bernard a kol. Notářský řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-689-0, s. 4.

⁸ Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. I. ÚS 1914/11.

Pro výkon činnosti notáře v oblasti práva obchodních korporací je alespoň v nejobecnější rovině nutné formulovat principy, na jejichž základě je činnost notářů vystavěna. Kromě zásad organizačních, kterými jsou např. princip numerus clausus, zajišťující notářům regulovanou ochranu před volnou rukou trhu a jejího působení poptávky s nabídkou,⁹ a obligatorní členství notářů v jejich samosprávných orgánech, tedy komorách, které kontroluje a zajišťuje řádný výkon jejich činnosti, jsou takovými principy především nestrannost a nezávislost. V právu korporátním se více než v jiných odvětvích práva střetávají protichůdné zájmy sestávající z individuálních zájmů jednotlivých společníků mezi sebou, ve vztahu ke korporaci – právnické osobě, ale rovněž zájmy obchodní korporace se zájmy věřitelů, členů jejích orgánů a případně zaměstnanců.¹⁰

Úlohou obchodního práva je pak zajistit určitou rovnováhu mezi váženými zájmy a zavést přiměřenou míru kontroly. Obojí je možné zajistit jen někým, komu zákon přímo ukládá povinnost jednat nestranně, nezávisle a odborně.¹¹ Tuto roli v našem právní řádu plní právě notář, který provedení požadovaných úkonů může, či dokonce musí odmítnout v případě, že tento odporuje právním předpisům. Notář se tedy stává strážcem zákonnosti a společně s notářskými zápisy, kterým svědčí domněnky pravosti a správnosti, umožňuje, aby tuto úlohu nemusel v jistých případech plnit orgán, který vede příslušné veřejné rejstříky. Takovým orgánem by byl rejstříkový soud.¹² V tomto je možné spatřovat základní odlišnost postavení notářů od postavení advokátů, kteří naopak důsledně a mnohdy nekompromisně hájí zájmy jedné ze stran. Z výše uvedeného vychází poučka právnických povolání, která výstižně formuluje, že advokát zastupuje a hájí vždy pouze jednu stranu konkrétního vztahu, rolí notáře je však hájit zájmy všech zúčastněných. Zjednodušeně řečeno, „*soudce stojí nad stranami, advokát za stranami a notář mezi stranami*“.¹³ Důvěra v notáře celkově vyvěrá z principu veřejné víry, která svědčí skutečnosti, že výstup činnosti notáře bude vždy zákonný, pravdivý a v souladu s principem procesní prevence.

⁹ BÍLEK, Petr. § 1 [Notář, notářský úřad]. op. cit., s. 6.

¹⁰ Srov. DĚDIČ, Jan. Úloha notářství a jeho přínos v právu obchodních korporací. Ad Notam. 2011. roč. 17, č. 6, s. 14.

¹¹ Ibid.; srov. ustanovení § 2 NotŘ.

¹² Ibid.

¹³ Právník – notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat? Notářská komora České republiky [online]. Notářská komora České republiky. 2017. [cit. 2022-11-18]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_382-pravnik-notar-advokat-kdo-je-kdo-a-co-pro-vas-muze-udelat

1.2. Odměňování notáře

Pro lepší dokreslení celkového kontextu funkce notáře v právním systému České republiky je vhodné poukázat na základní principy odměňování notářů. Za vykonané úkony notářské činnosti musí zcela přirozeně náležet notáři zasloužená a spravedlivá peněžní odměna. Výše byly stručně vyloženy základní zásady, kterými je notář povinen se při výkonu své činnosti řídit. Je proto logické před závěrem kapitoly tematicky navázat a zmínit zásadu úplatnosti vyjádřenou v ustanovení § 5 odst. 1 NotŘ. Notář tedy za svou práci smí, ba dokonce musí požadovat odměnu, avšak nemůže si její výši stanovit zcela libovolně.¹⁴ Tuto funkci za notáře plní podzákoný právní předpis, konkrétně vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako notářský tarif).

Notářský tarif stanoví, že výše odměny notáře se dle ustanovení § 3 odst. 1 určí podle jednotlivé sazby pevnou částkou nebo procentuálně z hodnoty předmětu úkonu. Důvod pro takové řešení zákonodárcem je jednoduchý. Notáři svou činnost musí vykonávat odborně, nestranně, nezávisle a v souladu s principem veřejné víry. Pokud bychom dovolili notářům stanovit si odměnu za vykonané služby dle vlastního uvážení, došlo by k narušení ekonomického prostoru, ve kterém se notáři pohybují a snad i vytvoření příliš tvrdého tržně-konkurenčního prostředí na úkor výkonu činnosti notáře dle zásad výše uvedených. Jistou modifikací uvedeného pravidla představují ustanovení § 7 – 9 notářského tarifu o možnosti snížení a zvýšení odměny notáře či zániku nároku na ni. Možností jistě nejzajímavější se zdá být zvýšení odměny. Ovšem i takové navýšení má své limity, konkrétně jde o hranici 100 % původní tarifní odměny ze stanovených důvodů v režimu ustanovení § 9 odst. 1 NotŘ.¹⁵ Notářům samozřejmě dále náleží i náhrada hotových výdajů a náhrada za promeškaný čas.¹⁶

Samostatnou finanční kapitolu představuje odměna za poskytnutí právní pomoci, kdy vyhláška explicitně odkazuje na vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále také jako advokátní tarif), která funguje na zcela odlišném principu nežli tarif notářský. U advokátů totiž legislativa předpokládá na prvním místě smluvní odměnu za právní služby a právní pomoc. Až v případě, není-li odměna ujednána smluvně předem, přichází na řadu vyčíslení odměny dle tarifní výše. Logicky ale nelze předpokládat, že by

¹⁴ BÍLEK, Petr. § 5 [Úplata]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 51.

¹⁵ Tyto důvody se pak dle ustanovení § 9 odst. 2 notářského tarifu ale navzájem nevylučují.

¹⁶ Ustanovení § 106–108 NotŘ.

právní pomoc a poradenství představovaly hlavní část příjmů notáře, a dokázaly by tak narušit principy, o kterých bylo pojednáno výše. Nelze také zapomenout, že notáři jsou plátcí daně z přidané hodnoty v sazbě 21 %, protože tato daň je připočítávána k vypočtené odměně notáře a jeho hotovým výdajům.

Plátcem odměny a všech náhrad notáře je osoba, která jej žádá o provedení notářského úkonu a která s ním vstupuje do smluvního vztahu. Notář s touto osobou, ať už fyzickou či právnickou, podepisuje záznam o žádosti o provedení úkonů notářské činnosti, ve kterém jsou kromě úkonu samotného specifikované další údaje jako místo provedení úkonu, hodnota předmětu úkonu, účastníkem předložené písemnosti a úřední průkazy a vyčíslení jednotlivých účtovaných položek notářského tarifu, a to včetně souhlasu žadatele se všemi podmínkami a pořízením fotokopie předloženého průkazu totožnosti účastníka notářského zápisu, je-li pro řádné vedení notářské spisové dokumentace fotokopie nutná. Obdobně se postupuje při podpisu záznamu o žádosti provedení zápisu do veřejného rejstříku, kde se navíc v případě potřeby uvádí cenová položka reprezentující osvědčující notářský zápis dle ustanovení § 80h NotŘ, o kterém bude podrobněji pojednáno v poslední kapitole této práce. Zcela klíčovou obsahovou náležitostí je žádost účastníka o provedení přímého zápisu do obchodního rejstříku v ujednané lhůtě počínající dnem doložení všech nutných podkladů a formalit (srov. kapitola 5.1).

Na úplný závěr jen několik málo slov k nedávno provedeným změnám, které se dotýkají odměn notářů. S účinností od 1. 1. 2023 došlo vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 460/2022 Sb. k očekávané novelizaci notářského tarifu. Změnou v podobě navýšení prošly odměna notáře jako soudního komisaře v oblasti práva dědického a odměna notáře za notářskou činnost, tedy i odměna za vyhotovení notářských zápisů v oblasti práva obchodních korporací. Zvýšením byl reflektován především dosavadní vývoj inflace, ale rovněž celkový růst průměrných mezd.

2. Notářský zápis jako veřejná listina

Význam notářského zápisu tkví nejen v jeho obsahu a formě, ale především v síle, kterou mu zákon přiznává. Dikcí ustanovení § 567 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako OZ), právo rozlišuje listiny soukromé a listiny veřejné, které občanský zákoník definuje jako „(...) listinu vydanou orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listinu, kterou za veřejnou listinu prohlásí zákon (...)“. Druhou legální definici poskytuje zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako OSŘ), který stanoví, že veřejné listiny jsou listiny vydané soudy a jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které byly zvláštními předpisy za veřejné prohlášeny. Není možné si nepovšimnout jistého interního dělení veřejných listin. Na straně jedné zákonodárce, zjednodušeně řečeno, spojuje tento pojem s listinami vydanými orgány veřejné moci v mezích jim přiznaných pravomocí a na straně druhé takto označuje všechny listiny, které jiný právní předpis za veřejné listiny prohlásí. Občanský soudní řád však v ustanovení § 134 dále stanoví, že veřejné listiny potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, což by *stricto sensu* nemohlo být vztaženo k notářským zápisům o právním jednání, kteréžto jsou pouhým zachycením vůle stran provedeným osobou notáře. Z historických souvislostí je ovšem nutné dovodit, že současným notářům předcházela státní notářství, tedy státní orgány, čímž byly výše uvedené zákonné podmínky občanského soudního řádu pro všechny notářské zápisy splněny.¹⁷

Náležitosti listiny se pak odvíjí od právního předpisu, který daný typ listiny prohlásil za veřejnou. V případě notářských zápisů takové prohlášení činí ustanovení § 6 NotŘ. Pro shrnutí lze říci, že notářský zápis se stává veřejnou listinou nejen pouhým prohlášením učiněným v notářském řádu, ale rovněž splněním všech předpokladů a podmínek, které notářský řád pro ten daný druh notářského zápisu stanoví, tedy jak náležitosti obecné, tak rovněž náležitosti zvláštní pro jejich jednotlivé druhy. S tímto názorem souzní i Jindřich, který tvrdí, že „(...) jen až formálně bezvadná listina může být veřejnou listinou“.¹⁸ Z čeho ale vyplývají primární výhody a význam veřejných listin? Zákon veřejným listinám přisuzuje především předpoklad pravosti a správnosti, není-li prokázán opak. Tím je v právním řádu zakotvena vyšší důkazní síla veřejné listiny oproti listině soukromé.¹⁹

¹⁷ JINDŘICH, Miloslav. Veřejné listiny – stěžejní úloha notářství. Ad Notam. 2010. roč. 17. č. 1, s. 3.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ HROMADA, Miroslav. § 134 [Veřejné listiny]. In: SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Jiří DOLEŽÍLEK a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 6.

2.1. Druhy notářských zápisů a specifika jejich vyhotovení

Korporátní právo je potřebou vyhotovení veřejné listiny doslova propletené od samého počátku existence některých obchodních korporací až po jejich konec. Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako ZOK), v ustanovení § 776 odst. 2 uvádí, že pro potřeby tohoto zákona se veřejnou listinou rozumí právě notářský zápis. Jak bylo předestřeno v úvodu, práce bude svou pozornost věnovat dvěma základním druhům notářských zápisů, které jsou pro oblast práva obchodních korporací klíčové. Jde o notářský zápis o právním jednání, konkrétně o právním jednání pro zápis do veřejného seznamu nebo veřejného rejstříku dle ustanovení § 62 a násl. a § 70 a násl. NotŘ, který byl do právního řádu zaveden na základě novelizace notářského řádu zákonem č. 303/2013 Sb., a notářský zápis o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ zavedený harmonizační novelou provedenou zákonem č. 370/2000 Sb. Oba zmíněné druhy notářských zápisů lze souhrnně nazvat jako notářské zápisy podkladové. Stranou budou ponechány např. notářské zápisy se svolením k vykonatelnosti rovněž spadající pod zápisy o právním jednání, nikoli však podkladové.

2.1.1 Notářský zápis o právním jednání v kontrastu notářského zápisu dle ustanovení § 80a a násl. notářského řádu

Bližší uvedení do problematiky podkladových notářských zápisů, jejich smyslu a podstaty, je s ohledem na zvolené téma diplomové práce zcela nezbytné. U prvního z podrobněji zkoumaných druhů notářských zápisů, tedy notářského zápisu o právním jednání pro zápis do veřejného rejstříku, notář nejprve vyslechne potenciální účastníky, poskytne jim řádné poučení, relevantní právní rady dopadající na jejich právní problém a dbá, aby právní jednání posléze nebylo ve svém obsahu jednostranně výhodné či naopak jednostranně zcela nevýhodné.²⁰ Následně notáři přísluší složitý úkol. Musí totiž vůli účastníků právně formulovat a vtělit ji do notářského zápisu. Notář zde tedy vystupuje jako aktivní hráč na poli právního styku, sám působí dokonce na obsah právního jednání a co je vůbec nejdůležitější, poskytne nakonec takovému jednání formu veřejné listiny.

Notářský řád předepisuje notářům obecná pravidla pro vyhotovení zápisů o právním jednání v ustanoveních § 62 – 69, ovšem má-li se jednat o zápis o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku, musí notář nadále splnit postup a náležitosti

²⁰ JINDŘICH, Miloslav § 62 [Způsob sepisování]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 305.

požadované v ustanovení § 70 a § 71a NotŘ. Takový notářský zápis sestává z formálních náležitostí dle příslušných ustanovení notářského řádu, vlastního projevu vůle jeho účastníků a vyjádření notáře o legalitě obsahu zápisu. Rozhodnými skutečnostmi pro notářovo vyjádření o legalitě jsou osvědčení o souladu právního jednání s právními předpisy a všemi relevantními dokumenty, např. zakladatelskou listinou, společenskou smlouvou, seznamem společníků či akcionářů a smlouvou o převodu podílu, u kterých tak vyžaduje právní předpis a jak správně dodává Kittel, také osvědčení „(...) *zda právní jednání splňuje náležitosti a podmínky stanovené právním předpisem pro zápis do veřejného rejstříku, nebo zda byly splněny formality stanovené právním předpisem pro právní jednání nebo pro zápis do veřejného rejstříku.*“²¹ Za povšimnutí stojí právě skutečnost, že notář tímto podkladovým notářským zápisem, potažmo svým prohlášením v něm obsaženým, supluje přezkumnou činnost, kterou před zavedením tohoto druhu notářského zápisu vykonávaly pouze rejstříkové soudy.

Notář vždy odmítne vyhotovení podkladového notářského zápisu odporujícího platným právním předpisům a z dalších stanovených důvodů notářským řádem, typicky pro účast notáře, osoby jemu blízké či jeho zaměstnance na věci týkající se žádaného úkonu notářské činnosti, a účastníky o důvodu v souladu s ustanovením § 53 odst. 1 ve spojení s § 55 NotŘ řádně poučí. Co ale nastane v případě, kdy účastníci i přes poučení nadále na sepsání konkrétního zápisu trvají? Odpověď nám poskytne zvláštní úprava odmítnutí sepsání zápisu v § 70a NotŘ.²² Ta notáři ukládá, že v takové situaci notářský zápis sice na trvající žádost účastníků sepsat musí, ale ve svém vyjádření o splnění všech náležitostí a formalit explicitně uvede, že tyto splněny nebyly, dále v čem konkrétně jejich nesplnění notář spatřuje a že zápis je vyhotoven po řádném poučení účastníků o jejich nesplnění (srov. kapitola 3). Co se využití v oblasti práva obchodních korporací týká, uvedený druh zápisu dopadá především na případy rozhodnutí jediného společníka či akcionáře v působnosti valné hromady dle ustanovení § 12 ZOK, dohodu všech společníků (akcionářů) o změně společenské smlouvy či stanov a zakládání kapitálových obchodních společností. Rozhodnutími jediného společníka (akcionáře) se bude práce znovu stručně zabývat v závěru této části, aby bylo postaveno najisto, proč jsou řazeny právě k tomuto druhu notářského zápisu a z čeho toto zařazení pramení.

²¹ KITTEL, David. Notářské zápisy sepsované na základě zákona o obchodních korporacích. Ad Notam. 2015. roč. 21, č. 2, s. 13.

²² Ustanovení § 70a odst. 2 a 4 NotŘ je v poměru speciality k ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) NotŘ.

Zcela odlišným druhem notářského zápisu je zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ. Tomuto druhu notářského zápisu bude věnována celá samostatná kapitola, proto se nyní omezím jen na jeho základní odlišení od zápisu prvně uvedeného. Notář v rámci vyhotovení notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby pouze osvědčuje a zaznamenává jisté skutečnosti a prohlášení, které byly provedeny v jeho přítomnosti a které notář vnímal vlastními smysly. Již z výše uvedeného lze spatřovat značný rozdíl v komparaci úlohy notáře při vyhotovení podkladových osvědčujících notářských zápisů a podkladových zápisů o právním jednání. Zatímco u posledně zmíněného druhu zápisu notář vystupuje ve značně aktivní roli, u osvědčujícího zápisu nutně působit jako právní rádce nemusí, není kreativním autorem formulace projevu vůle účastníků a nedává zde formu veřejné listiny právnímu jednání.²³ Úpravou obsaženou v ustanoveních § 80a – 80f NotŘ má notář povinnost se řídit, osvědčuje-li jednání v podobě rozhodnutí orgánu právnických osob, které jsou rozhodnutími o skutečnostech zapisovaných do veřejného rejstříku, nebo v případě požadavku korporátního práva, tedy zpravidla v případě, kdy tak vyžadují příslušná ustanovení zákona o obchodních korporacích.²⁴

Jak bylo uvedeno výše, právní povaha rozhodnutí jediného společníka si prošla poněkud bouřlivým vývojem, který zapříčinil Nejvyšší soud svým, pro mnohé více než překvapivým, rozhodnutím ze dne 3. 10. 2007. Do tohoto data vycházela právní praxe víceméně jednotně z předpokladu, že rozhodnutí jediného společníka či akcionáře v působnosti valné hromady je právním úkonem.²⁵ Od této skutečnosti se jednoznačně odvíjel i druh notářského zápisu, který byl při rozhodování jediného společníka či akcionáře vyhotovován, konkrétně notářský zápis o právním úkonu. Nejvyšší soud ovšem dovodil, že rozhodnutí jediného společníka nemohlo být právním úkonem jednoduše proto, že nešlo o jednání směřující vůči třetím osobám, ale naopak šlo o vnitřní rozhodnutí příslušného statutárního orgánu takového společníka, který byl sám obchodní společností (v tomto případě se jednalo o akciovou společnost).²⁶ S přijetím těchto překonaných závěrů se nemohu ztotožnit ani dnes. Došlo by tak k zásadnímu posunu v notářské činnosti, kdy by notář měl vyhotovit notářský zápis o rozhodnutí statutárního orgánu jediného společníka, v našem případě představenstva akciové společnosti, postupem podle ustanovení § 80a a násl. NotŘ. Čech a Štenglová rovněž

²³ JINDŘICH, Miloslav. § 2 [Výkon notářství a zásada nestrannosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s.18–19.

²⁴ KITTEL, David. Notářské zápisy sepisované na základě zákona o obchodních korporacích. op. cit., s. 13.

²⁵ Právní úkon byl termín užívaný zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, který byl rekodifikací soukromého práva v roce 2014 nahrazen širším termínem právní jednání.

²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2007, sp. zn. 29 Cdo 1193/2007.

připustili další možnost, při které přijme představenstvo nejprve rozhodnutí bez nutnosti jakékoli součinnosti notáře, a „(...) osoba (osoby) jednající jménem společnosti následně před notářem již jen projeví vůli společnosti, která se předtím řádně konstitovala“.²⁷ Tím by ale došlo ke zcela zjevnému popření toho nejdůležitějšího, co notář nejen v právu obchodních korporací reprezentuje, tedy jeho kontrolní činnosti a poučovací povinnost. Nekritickým přijetím takového závěru bychom notáře postavili do role automatického stroje, který má nanejvýš dostatečně zkontrolovat identifikaci účastníků a zajistit právně konformní písemnou formulaci vůle. Souhlasím s Krůtou a kladl bych si v takovém případě podobné otázky jako on, tedy co se stalo s povinností notáře zjistit vážnost projevované vůle, poučit účastníky o důsledcích právních úkonů a přesvědčit se, „(...) zda, kdy a jakým způsobem určité skutečnosti nastaly či úkony byly učiněny“.²⁸

Úloha notáře by tak byla zcela popřena a došlo by pouze k jakémusi manuálnímu přepisu již předem dávno rozhodnutého do písemné formy, notář by pak všemu „poskytl“ jen požadovanou formu veřejné listiny. Tomu odporuje i usnesení prezidia Notářské komory České republiky č. P9/2001. To již dávno před citovaným judikátem Nejvyššího soudu zcela jednoznačně rozhodování jediného společníka nebo akcionáře podřadilo pod právní jednání, a to s odůvodněním, že společníka nebo akcionáře lze jen těžko označit za orgán obchodní společnosti. Nedávalo by proto žádný smysl v těchto případech vyhotovit notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ.²⁹ Současný právní stav i s ohledem na rekonstrukci soukromého práva dal většinovému názoru zapravdu, nový občanský zákoník zavedl termín právního jednání namísto právního úkonu a není důvod pochybovat o tom, že rozhodnutí jediného společníka a akcionáře jsou právními jednáními, čemuž již zcela běžně odpovídá i zvolená forma notářského zápisu.

2.1.2. Pokračování v notářském zápisu

Bližší pozornost si dále zaslouží institut, který je v notářském řádu obsažen jen velice stručně a troufám si tvrdit, že rovněž poněkud okrajově. Podobně bývá tento instrument vnímán i v notářské praxi a z vlastní zkušenosti vím, že přílišně využívaný není, přestože může účastníkům notářského zápisu i v oblasti korporátního práva pomoci řešit jinak formálně

²⁷ ŠTENGLOVÁ, Ivana a Petr ČECH. K rozhodování jediného společníka. Právní rádce (C. H. Beck). 2008, č. 9, s. 4–11.

²⁸ KRŮTA, Jan. Právní povaha rozhodnutí jediného společníka a nová judikatura. Ad Notam. 2008. roč. 14, č. 6, s. 205.

²⁹ Usnesení prezidia Notářské komory České republiky ze dne 14. 3. 2001, P 9/2001.

složitě situace. Jedná se o institut pokračování v notářském zápisu dle ustanovení § 62 odst. 2 NotŘ. Již systematické zařazení do šesté části notářského řádu může napovídat, že půjde o nástroj využívaný v případě sepisování notářských zápisů o právních jednáních. To je logická a zcela správná úvaha. V následujících odstavcích bude blíže vysvětleno, k čemu je institut pokračování v notářském zápisu užitečný a proč jej považuji za nespravedlivě přehlížený.

Pro dokreslení rozebírané problematiky poslouží praktický příklad společnosti s ručením omezeným, která má celkem 8 společníků – fyzických osob (viz **Příloha č. 1**). Z daných společníků je jeden německý a jeden francouzský státní příslušník. Aby byl zachycen skutečný kontext případu, dodám že se jedná o renomovanou advokátní kancelář. Výše podílu každého společníka společnosti činí 1/8. Společenská smlouva dále stanoví, že valná hromada je usnášénischnpná, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň 7/8 všech hlasů. Valná hromada přijímá usnesení vždy většinou hlasů představující 7/8 hlasů všech společníků. Společníci potřebují nutně a v jisté časové tísní přijmout změnu společenské smlouvy, kdy taková změna spadá dle společenské smlouvy do působnosti valné hromady společnosti. Nabízí se proto jednoduché řešení. Vyhotovit notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby, tedy uskutečnit jednání valné hromady, kdy se všichni společníci výslovným prohlášením před osobou notáře v průběhu jednání valné hromady společnosti vzdají práva na její včasné a řádné svolání. Toto prohlášení notář vtělí i do notářského zápisu osvědčujícího rozhodnutí valné hromady.³⁰

Situace ovšem takto jednoduchá být nemusí. Společníci uvedené společnosti potřebují změnu společenské smlouvy přijmout v co možná nejbližším termínu, nejsou ale schopni zajistit, aby se potřebný počet společníků na jednání valné hromady dostavil. Vyslat zmocněnce odmítají a trvají na osobní účasti. Právě toto je ukázkový příklad vhodného užití notářského zápisu sepsaného na pokračování v korporátním právu. V úvodu však bylo konstatováno, že tento institut je použitelný jen v rámci části šesté notářského řádu upravující zápisy o právních jednáních. Je proto nutné reflektovat ustanovení § 147 odst. 2 ZOK, které stanoví, že společenskou smlouvu je možné měnit dohodou všech společníků. Taková dohoda je již jistě právním jednáním ve smyslu části šesté notářského řádu. S přihlédnutím k nemožnosti osobní přítomnosti všech společníků a jejich neochotě zmocnit jinou osobu, může být přikročeno k vyhotovení notářského zápisu tzv. „hlavního“ a následně k vyhotovení jeho

³⁰ Musí přitom být dodrženy podmínky ustanovení § 184 odst. 3 věty první a třetí ZOK.

pokračování. V praxi se tedy hypoteticky sejde v pondělí 5. prosince roku 2022 osobně 6 společníků v sídle advokátní kanceláře, společnosti s ručením omezeným, a v nepřítomnosti zbylých 2 společníků bude na místě samém vyhotoven notářský zápis, kterým účastníci uzavřeli dohodu všech společníků o změně obsahu společenské smlouvy. Zbylí dva společníci, a zároveň účastníci notářského zápisu, budou na území České republiky osobně přítomní každý v jiný den.

Zůstává otázkou, zdali je možné sepsat takové pokračování vícekrát? Jinými slovy, může notář vyhotovit dva a více notářských zápisů vyhotovených jako pokračování v notářském zápisu „hlavním“? Notářský řád i kancelářský řád Notářské komory k tomuto explicitně nic neuvádí, když zpravidla hovoří o pokračování v jednotném čísle.³¹ Je ale logické, a je tomu tak i praxí potvrzeno, že pokračování může notář sepsat vícero, splní-li všechny podmínky stanovené notářským a kancelářským řádem. Účelem institutu pokračování v notářském zápisu je totiž prolomení zásady osobní přítomnosti všech účastníků notářského zápisu, jeví-li se takový postup s přihlédnutím k okolnostem případu jako vhodný. Nedávalo by proto smysl již jednou prolomenou povinnost osobní účasti formalisticky znovu obnovit a požadovat její splnění po účastníkovi pouze z důvodu, že se nemůže k podpisu a schválení notářského zápisu dostavit dříve než účastník prvního pokračování v notářském zápisu. Bude-li tento závěr přenesen do řešeného příkladu, může notář v pátek 9. prosince sepsat pokračování notářského zápisu se 7. společníkem na místě samém a následně v pondělí 12. prosince druhé pokračování s posledním účastníkem, a to klidně tentokrát na adrese své notářské kanceláře.

Zákon tak vlastně umožňuje jakousi diverzitu v čase a místě právních jednáních.³² Toto vychází i z historické geneze tohoto institutu. Možnost sepsání pokračování v notářském zápisu byla historicky spojena především se ztíženými možnostmi přepravy osob, kdy bylo účelnější sepsat notářský zápis například notářem v Praze, přičemž jeho pokračování sepsal jiný notář s druhým účastníkem na opačné straně státu. Dle mého názoru zákonodárce i z dnešního pohledu zvolil správnou cestu. Jsou-li všichni účastníci právního vztahu předem jasně domluveni na obsahu určitého právního jednání a dokáží jasně projevit shodnou vůli, není důvod je všechny nutit k osobní přítomnosti ve stejný okamžik na stejném místě i v případech, kdy to zcela zjevně není možné nebo nezbytné či je to, v souladu se závěrem uvedeným výše, přinejmenším zbytečně formalistické. V tomto vidím velkou inspiraci v konstrukci a směru

³¹ Viz ustanovení § 62 odst. 2 NotŘ ve spojení s ustanovením § 13 KancŘN.

³² JINDŘICH, Miloslav. § 62 [Způsob sepisování]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 309.

německé právní úpravy, která zdůrazňuje právní péči o občana a na právní místo klade jeho zájmy – tzv. Rechtspflege.

Častým protiargumentem bývá i mnou několikrát zmiňovaná role notáře jako jakéhosi mentora účastníků právního vztahu a jeho poučovací povinnost, když obojí nepřítomností jednoho či více účastníků přinejmenším trpí.³³ S tímto argumentem nemohu souhlasit, alespoň ne zcela nekriticky. Vždyť notář je dnes vybaven technickými prostředky, které mu poskytují plnohodnotnou alternativu komunikace s účastníkem a které i dle platné právní úpravy využívá k vyhotovení některých tradičních notářských zápisů v elektronické podobě.³⁴ Vůle účastníků se tímto způsobem dá spolehlivě předem zjistit a případně usměrňovat, třeba i poučením o obsahu takového právního jednání. Notář však musí mít vždy na paměti, že nemůže za žádných okolností jednou projevenou vůli obsaženou v „hlavním“ notářském zápisu měnit či doplňovat jeho pokračováním. Pokud by tedy poslední společník v posuzovaném případě měl v úmyslu přijmout změnu společenské smlouvy, ale trval by například na doplnění změny o úpravu druhů obchodních podílů, bylo by nutné sepsat zcela nový notářský zápis, a to podepsaný opět všemi 8 společníky.

S pokračováním v notářském zápisu se ovšem pojí mnoho zákonných požadavků, které notář musí při a po jeho vyhotovení splnit. Za příklad mohou znovu posloužit notářské zápisy obsažené v **Příloze č. 1** této práce. Zajímavým se jeví již výčet účastníků přílohového notářského zápisu. Již v prvním „hlavním“ notářském zápisu notář uvádí výčet všech účastníků, a to včetně dvou účastníků nepřítomných. Tato skutečnost koreluje s povinností notáře právní jednání a vůli všech účastníků dobře znát v komplexní podobě. Notář tedy již při vyhotovení prvního zápisu musí vědět, které osoby konkrétně budou subjekty právního vztahu a co přesně je obsahem jejich vůle. Těžko ale může být po notáři žádáno, aby s pečlivostí identifikoval účastníky, kteří při sepisu notářského zápisu přítomní nejsou. Pro tyto účely je důležité uvést identifikační údaje stejné jako u všech účastníků, tedy celé osobní jméno, příjmení, datum narození a adresu místa pobytu s označením účastníka, který k tomuto notářskému zápisu formou pokračování dodatečně přistoupí. Až v notářském zápisu sepsaném jako pokračování notář dodatečně provede jeho osobní identifikaci a prohlásí, že mu byla totožnost přistoupivšího účastníka prokázána. Nezbytnou náležitostí je dostatečné označení notářského zápisu, ve kterém se pokračuje, neboť s ním v souladu s ustanovením

³³ JINDŘICH, Miloslav. § 62 [Způsob sepisování]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 309.

³⁴ Srov. ustanovení § 61a NotŘ. a kapitola 2.1.3.

§ 13 odst. 2 kancelářského řádu tvoří všechny následné zápisy jednotný celek a jako takový musí být nahrán v naskenované a strojové verzi do CIS.³⁵ Co se obsahu pokračování týká, existují v notářské praxi v zásadě dva protichůdné přístupy. První, ke kterému se kloním i já a který je zvolen v Příloze č. 1, pojímá pokračování jako stručnou akceptaci vůle vyjádřené v hlavním notářském zápisu. Postačí proto dle mého názoru uvést předmět úkonu, zde konkrétně dohodu všech společníků, a přidat výčet jeho účastníků. Nejdůležitější částí je prohlášení přístupujícího účastníka, že s veškerými ujednáními v notářském zápisu bezvýhradně souhlasí a jako účastník je uzavírá a přijímá (akceptuje). Druhý přístup se naopak pouští do obsáhlejšího pokračování, v němž je znovu poměrně zevrubně uveden obsah právního jednání, o kterém je notářský zápis sepsán. S ohledem na výše uvedenou skutečnost, že všechny takto sepsané notářské zápisy tvoří jednotný celek, nedává mi tento přístup přílišný smysl, byť je nepochybně možný.

Lze shrnout, že výše popsaný institut notářského řádu má v notářské činnosti své nezastupitelné místo a může být použit v situacích, kdy se na první pohled zdá sepsování notářského zápisu neúčelné. O to více je třeba ocenit jeho přesah do práva obchodních korporací. Kromě demonstrovaného případu lze rovněž zmínit možnost užití při zakládání obchodních společností. Nezáleží pak na tom, zdali je notář, který vyhotovil pokračování v notářském zápisu, totožný s notářem, který vyhotovil zápis, ve kterém je pokračováno, ani na místě vyhotovení zápisů. Účastníkům bude nakonec vždy předložen stejnopis sestávající z notářského zápisu a všech jeho pokračování. Rozdíl však může spočívat ve ztrátě charakteru podkladového notářského zápisu pro přímý zápis do veřejného rejstříku (srov. kapitola 5.2).

2.1.3. Elektronický notářský zápis

Elektronizace je významným prvkem dnešního právního systému, státní správy i soukromého sektoru. Nelze proto opomenout rozvoj takového procesu v notářské činnosti. Digitalizační směrnice 2017/1132 o některých aspektech práva obchodních společností ve znění novely 2019/1151/EU stanovuje povinnost členských států implementovat právní úpravu digitálních postupů a nástrojů při zakládání společností s ručením omezeným obligatorně a jiných kapitálových společností dobrovolně.³⁶ Hlavním cílem unijní směrnice je usnadnění a

³⁵ Centrální informační systém zřízený a provozovaný NK ČR. Úpravu obsahuje Organizační řád Notářské komory České republiky a notářských komor, konkrétně jeho část šestá.

³⁶ ČERNÁ, Stanislava. Kapitola IV [Vytvoření obchodní korporace]. In: ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLIOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a kol. Právo obchodních korporací. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8., s. 108.

zrychlení procesu zakládání obchodních společností, zápis pobočky do veřejného rejstříku ostatních členských států a elektronické uložení příslušných listin.³⁷ Notáři se tak novelou notářského řádu zákonem č. 300/2021 Sb. nejen přiblížili standardům digitalizace běžné pro západoevropské právní řády, ale širokou možností sepsávat notářské zápisy v elektronické podobě se dokonce zařadili mezi špičku evropských notářů v oblasti jejich elektronizace.³⁸ Úspěch a význam digitalizace notářství jen potvrzuje absolutní vítězství Notářské komory v rámci soutěže digitálních nástrojů elektronizace veřejné správy Egovernment The Best 2022 – ICZ se systémem on-line zakládání společností s ručením omezeným.³⁹

Pro účely této práce bude stranou ponechána relativně nová možnost ověření elektronického podpisu notářem. Naopak bližší výklad bude věnován notářským zápisům vyhotoveným v elektronické podobě. Jde totiž o zcela revoluční možnost využít elektronických prostředků v korporátním právu, kde se nová úprava elektronických zápisů projevila nejrobustněji. V manželských majetkových záležitostech či ve věcech dědických, zejména u závěti či dědické smlouvy, elektronicky vyhotovit notářský zápis zatím současná úprava ani po novelizaci neumožňuje. Předpokládá se zde totiž, že osobní kontakt účastníků s osobou notáře je zde nezastupitelný.⁴⁰ Dovolím si souhlasit co do rozsahu práva dědického, ovšem v oblasti práva manželského bych se do budoucna přinejmenším nad užitím alespoň v rámci klasických smluv snoubenců o manželském majetkovém režimu zamyslel a osobní kontakt zde potenciálně nahradil prostředky elektronické komunikace. Důvody jsou obdobné jako v případě pokračování notářského zápisu, které jsem uvedl v předchozí kapitole.

Základem je zcela logicky zodpovězení otázky, na které druhy veřejných listin se možnost jejich elektronického vyhotovení vlastně vztahuje. Veřejné listiny je proto možné pro snazší přehlednost rozdělit na listiny podle notářského řádu, na veřejné listiny podle jiných právních předpisů a podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci

³⁷ Company Law package. European Commission [online]. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/publications/company-law-package_en

³⁸ České notářství se díky digitalizační novele dostalo na evropskou úroveň. Zákon roku [online]. 15.2.2022 [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonroku.cz/2022/02/15/ceske-notarstvi-se-diky-digitalizacni-novele-dostalo-na-evropskou-uroven/>

Důvodová zpráva k zákonu č. 300/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, uvádí za příklady a vzory digitalizace notářství Německo, Rakousko a Francii.

³⁹ První místo v soutěži digitálních nástrojů eGovernmentu získalo zakládání s. r. o. online. Ad Notam. 2022. roč. 28. č. 4, s. 39.

⁴⁰ Srov. důvodová zpráva k zákonu č. 300/2021 Sb., op. cit.

výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako AML zákon).

a) Notářský řád

Ustanovení § 6 NotŘ prošlo zmiňovanou novelizací vývojem, který jej rozšířil o zcela nový (druhý) odstavec. Ten v elektronické podobě relativně nově umožňuje sepsat takové druhy notářských zápisů, u kterých tuto možnost notářský řád explicitně povolí. Zevrubnějším prostudováním notářského řádu lze učinit jejich následující výčet:

- 1) notářský zápis o právním jednání, který je podkladem pro zápis do veřejného rejstříku dle ustanovení § 70 odst. 2 NotŘ;
- 2) notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby dle ustanovení § 80a odst. 1 NotŘ;
- 3) notářské zápisy týkající se rozhodování per rollam dle ustanovení § 80ga, 80gc a 80gd NotŘ a
- 4) osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku a evidence svěřenských fondů dle ustanovení § 80h NotŘ,⁴¹ o kterém bude podrobněji pojednáno v páté kapitole této práce.

Z výše uvedeného výčtu lze spatřit jasnou inklinaci využití elektronických zápisů především v oblasti práva obchodních korporací. Naprosto typickým příkladem bude elektronické založení společnosti s ručením omezeným. Takový postup přímo umožňuje výše uvedené ustanovení § 70 odst. 2 NotŘ. Elektronizace notářské činnosti se stala významným hráčem také v oblasti rozhodování mimo zasedání orgánu právnické osoby (dále také jako rozhodování per rollam).

b) Jiné právní předpisy

I veřejné listiny podle zvláštních právních předpisů lze sepisovat elektronicky. Příkladem za všechny mohou být právní předpisy regulující evidenci skutečných majitelů a problematiku přeshraničních přeměn obchodních společností, kde notář zastává nezastupitelnou roli. Jistou zvláštnost může představovat AML zákon, který veřejné listiny

⁴¹ Školení Notářské komory ČR na téma „Elektronický notářský zápis a ověření elektronického podpisu“ Mgr. Martina Říhy, notáře se sídlem v Praze, a Mgr. Diany Urbanové ze dne 7. 12. 2022.

elektronicky sepisovat neumožňuje.⁴² Počítá se zde totiž s relativně větší potřebou vynaložené obezřetnosti a opatrnosti.

Náležitosti notářského zápisu sepsaného v elektronické podobě obsahuje ustanovení § 61a NotŘ. V zásadě lze konstatovat, že jsou obdobné jako pro podobu listinného zápisu s jistými odchylkami, které budou opět vyloženy na praktickém příkladu, tentokrát notářském zápisu, kterým jediný zakladatel a společník vyhotovuje zakladatelskou listinu o založení společnosti s ručením omezených (viz modře vyznačené části notářského zápisu **Přílohy č. 4**). Již v prvním odstavci notářského zápisu lze nalézt první obsahovou zvláštnost, kterou je přímý údaj o skutečnosti, že notářský zápis byl sepsán v elektronické podobě. Naopak údaj o místu právního jednání, jedná-li se o notářský zápis o právním jednání, nebo o místu vyhotovení zápisu, jedná-li se o zápis o osvědčení právně významných skutečností a prohlášení, v dané části přílohového notářského zápisu chybí.⁴³ Absence údaje je vázána na provedení ověření totožnosti videokonferencí. Logicky právní úprava nevyžaduje ani otisk úředního razítka notáře, případně tlumočnicka. Naopak je kruciólním požadavkem, aby takový zápis byl opatřen kvalifikovaným elektronickým podpisem notáře s kvalifikovaným časovým razítkem a uznávaným elektronickým podpisem jeho účastníků. Rozdílný je tak požadavek druhu elektronického podpisu. Zatímco notář v souladu s ustanovením § 5 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů, musí využít nejvyšší formu elektronického podpisu, účastníkům postačí forma nižší dle ustanovení § 6 odst. 2 tohoto zákona.⁴⁴

V návaznosti na předchozí kapitolu může vyvstat otázka, zdali je možné sepsat pokračování v elektronickém notářském zápisu. Odpověď na ni poskytuje ustanovení § 61a odst. 5 NotŘ, které takový postup explicitně vylučuje. Osobně s takovouto úpravou souhlasím, a to i přes mou výše uvedenou kritiku mylného názoru, že by se pokračování v notářském zápisu mělo užívat jen ve zcela výjimečných případech. Domnívám se, že hlavním cílem elektronizace notářství je usnadnění kontaktu s notářem a jeho pracovníky a přístupu k notářské činnosti. Tomu je umožněním sepsání notářského zápisu v elektronické podobě učiněno za dost, a nedává proto smysl dotahovat elektronizaci ad absurdum k závěru, že se účastníci mohou on-line s notářem spojovat kdykoli se jim zachce, neb již samotný distanční

⁴² Školení Notářské komory ČR. op. cit., snímek č. 4.

⁴³ Srov. ustanovení § 63 odst. 1 písm. a) a § 80b odst. 1 písm. b) NotŘ.

⁴⁴ Článek 25 odst. 2 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu (dále také jako eIDAS), označuje za nejvyšší a rovněž nejdůvěryhodnější podpis právě podpis kvalifikovaný.

model zápisu dává všem účastníkům i notářům dostatek prostoru, aby mohl být zápis elektronicky podepsán všemi najednou. Zcela odlišnou situaci spatřuji u listinných notářských zápisů, kde platí mnou výše uvedené.

Pro další vhléd do problematiky elektronických notářských zápisů bude využito několik obrázků, které ilustrují postup notáře a účastníků při podpisu elektronického zápisu, a to konkrétně jejich postup při elektronickém zakládání obchodní společnosti. Notář využije spojení prostřednictvím videokonference dle § 64a NotŘ, a to se současným využitím prostředků pro elektronickou identifikaci účastníků. Nejprve tedy notář ve webovém rozhraní Centrálního informačního systému (dále také jako CIS) vytvoří virtuální jednací místnost. Tím získá jednotný lokátor zdroje nazývaný jako URL. Lokátor je následně zaslán prostřednictvím předem domluvené emailové schránky účastníkovi, který se pouhým klikem připojí do potřebného rozhraní CIS.

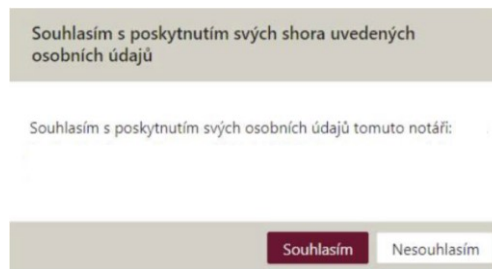
Aby notář mohl provést požadovanou elektronickou identifikaci, musí se účastník přihlásit buď (i) za pomoci prostředníka, kterým je Národní bod pro identifikaci a autentizaci, tzv. „Identitou občana“, která splňuje vysokou úroveň záruky, vydání a používání v rámci kvalifikovaného systému, či (ii) za pomoci metody digitálního ověření totožnosti poskytované subjektům právního styku s bankou – „Bank ID“, tedy identifikace bez prostředníka splňující podmínky podle zákona upravujícího činnost bank, která prozatím dle mých vlastních zkušeností zůstává prostředkem využívanějším (obojí viz **Obrázek 1**).⁴⁵ V obou případech lze mluvit o kvalifikovaných formách identifikace normovaných podle práva českého i evropského.⁴⁶ Účastník dále poskytne souhlas s poskytnutím svých osobních údajů notáři (viz **Obrázek 2**) a následně je přeměrován přímo do virtuální jednací místnosti, kde je přítomen notář, který provede vizuální ověření účastníka a úředního průkazu s ověřením s fotografií v základních registrech.

⁴⁵ Je třeba dávat pozor na skutečnost, že některé banky podporují bankovní identitu pouze pro portály státní správy. Výčet podporovaných bank viz Bankovní identita [online]. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.bankid.cz/#banky>

⁴⁶ Těmito předpisy jsou zejména český zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů, a evropské nařízení eIDAS. Současně diskutovaná revize eIDAS2 předpokládá využití evropské peněženky digitální identity pro prokázání nejen totožnosti, ale také profesní kvalifikaci či zmocnění a jiná práva – viz návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 910/2014, pokud jde o zřízení rámce pro evropskou digitální identitu.

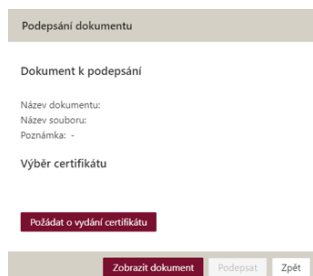

Obrázek 1: Výběr metody identifikace (autor)

Obrázek 2: Poskytnutí či odepření souhlasu se sdílením osobních údajů (autor)

Účastník, který elektronickým notářským zápisem jako zakladatel a společník vyhotovuje zakladatelskou listinu obchodní společnosti, se tak za pomoci výše uvedených systémů přihlásí do jednacích místností, po vizuálním ověření totožnosti notářem je zakladateli povolen přístup do sekce dokumentů a může následovat podpis nejprve záznamů o žádosti provedení úkonů notářské činnosti, případně rovněž záznamu o žádosti zápisu do obchodního rejstříku⁴⁷ a posléze příslušného notářského zápisu. Účastník nejprve povolí plný přístup všech příslušných rozšíření v prohlížeči, zvolí vybraný podpisový certifikát a listiny elektronicky podepíše (viz **Obrázek 3**). Všechny dokumenty musí být v jednacích místnostech vloženy ve formátu PDF, přičemž notář příslušné listiny opatří svým kvalifikovaným elektronickým podpisem jako poslední ze všech přítomných. Zajímavostí může být, že celé on-line rozhraní alespoň prozatím není kompatibilní se zařízeními Apple, tedy operačním systémem macOS, a je nezbytné jak pro notáře, tak i účastníky využít operační systém Windows.

Obrázek 3: Výběr podpisového certifikátu (autor)

Notář originál elektronického notářského zápisu uloží do sbírky dokumentů CIS automatickým proklikem z jednacích místností (zde je nutné zmínit, že tento je pro účastníky zcela uzamčený a neviditelný) a dalším postupem může do jednacích místností nahrát elektronicky podepsaný stejnopis notářského zápisu k vyzvednutí (viz **Obrázek 4**).⁴⁸ Stejnopis

⁴⁷ Uvedené platí, je-li zakladatel a společník (akcionář) rovněž určen jako první jednatel společnosti s ručením omezeným, případně jako první člen představenstva akciové společnosti. Pokud je statutárním orgánem určena osoba odlišná, může tato záznam o zápisu do obchodního rejstříku podepsat také na základě zástupčího oprávnění prokázaného předloženou plnou mocí, a to ideálně v elektronické podobě za využití autorizované konverze dokumentů.

⁴⁸ Školení Notářské komory ČR. op. cit., snímek č. 14.

je ale možné vydat později a je běžnou praxí, že je po podpisu stejnopis vydán, podepsán a účastníkům elektronicky zaslán následně, ovšem ještě tentýž den. Tím je založení obchodní společnosti završeno a jsou-li notáři zaslány ideálně konvertované dokumenty do elektronické podoby potřebné k přímému zápisu společnosti do obchodního rejstříku notářem (demonstrativně např. prohlášení správce vkladu, čestné prohlášení jednatele a souhlas s umístěním sídla obchodní společnosti), může notář k zápisu do rejstříku bez dalšího prodlení přistoupit.⁴⁹ Předpokladem bezprostředního přímého zápisu byl však donedávna také vhodný výběr předmětu podnikání (činnosti) společnosti a stále je výše základního kapitálu společnosti v zakladatelském právním jednání (srov. kapitola 3.1).

	Název	Název souboru	Velikost	Vloženo	Vložil	Poznámka	SD				
	ENZ – založení s. r. o.	Elektronický notářský zápis	2 MB	10.05.2022 13:22:41	Mgr. A. B.	TEST					

Obrázek 4: Jednací místnost s vloženým elektronickým zápisem k podpisu (autor)

Lze shrnout, že možnost komunikace s notáři on-line a podepisování elektronických notářských zápisů mimořádně zjednodušila život nejen běžným občanům, ale především podnikatelům.⁵⁰ Korporátní právo je pak dominantní oblastí, kde se digitalizace notářské činnosti projevila, ať už se jedná o zakládání obchodních společností, které je možné po domluvě s konkrétním notářem (tuto možnost bych osobně, i s ohledem na konzultaci potřeb potenciálních společníků co se konstrukce zakladatelského právního jednání týká, preferoval) či obecně u jakéhokoli notáře přes aplikaci po vyplnění základních údajů společnosti, kdy nám „(...) může (...) systém přidělit z těch, kteří jsou zrovna on-line“,⁵¹ o změny v obchodních společnostech nebo o přímý zápis do obchodního rejstříku provedený notářem.

Osobně jsem novelu notářského řádu umožňující digitalizaci notářské činnosti velmi přivítal a spatřuji v ní budoucnost nejen notářství českého, ale rovněž celoevropského. Souhlasím s vyjádřením ministra spravedlnosti Blažka o tom, že jde o správnou cestu, jak

⁴⁹ Je samozřejmě možné dokumenty notářské kanceláři dodat i běžným způsobem, tedy v listinné podobě. Vše souvisí s problematikou vedení elektronických a sběrných spisů. Jsou-li všechny dokumenty notáři dodány v elektronické podobě, lze vést pouze elektronický spis např. v Notářském informačním systému (za splnění technických požadavků dle § 22a odst. 1 KančRN). V případě listinných dokumentů je pak notář nucen vést také souběžně alespoň sběrný spis ve fyzické podobě.

⁵⁰ NEUBAUER, Radim. „Změny zavedené novelou notářského řádu jdou s trendem digitalizace státní správy,“ říká v rozhovoru pro Ad Notam JUDr. Pavel Blažek, Ph.D., staronový ministr spravedlnosti České republiky. Ad Notam. 2022, roč. 28, č. 2, s. 35–36.

⁵¹ Založení SRO online – úvodní informace. Notářská komora ČR [online]. ČR [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <https://www.nker.cz/sro-online-informace>

výrazně zmenšit prostor pro podvodná jednání v oblasti notářských zápisů⁵² a pevně věřím, že zvýšení objemu práce, potřeba pokročilé znalosti a orientace v praktické oblasti informačních technologií a náročnost spojená s výkonem notářské činnosti on-line čeští notáři zvládnou více než uspokojivě. Jsem přesvědčen o tom, že v budoucnu dojde k dalšímu rozšíření digitalizace na notářské zápisy v oblasti práva manželského, kde by dle mého názoru osobní fyzický kontakt notáře s účastníky zastupitelný být mohl. Jak bylo uvedeno výše, zdráhal bych se takového postupu v dědických záležitostech, kde notář interaguje s účastníkem o samotě a osobně, zjišťuje, jakým způsobem odpovídá na jeho dotazy, je-li schopen projevit svou vůli a není-li k porizení pro případ smrti v konkrétním obsahovém znění jakkoli přímo či nepřímo nucen. Jde o záležitost natolik citlivé, že bych alespoň v bližší budoucnosti o elektronizaci dědických notářských zápisů raději neuvažoval.

2.2. Vady a opravné doložky notářských zápisů

V zásadě lze konstatovat, že notářský zápis může trpět vadou nejen charakteru obsahového, ale rovněž formálního. Závažnost konkrétní vady určí další osud vadného zápisu jako veřejné listiny. Ten může svůj charakter veřejné listiny ztratit, případně “pouze“ ztratí charakter podkladového zápisu či se může stát neplatným nebo nicotným. Otázkou zůstává, do jaké míry jsou zjištěné chyby a vady zápisu napravitelné, či naopak již nenapravitelné a jaké důsledky se s tímto stavem následně pojí. V následujících kapitolách práce se budu mj. podrobněji věnovat vadě podkladových notářských zápisů, kterým náleží jistá privilegia a náležitosti vyplývající z rejstříkového zákona a jiných příslušných předpisů,⁵³ spočívající v prohlášení notáře k zákonnosti notářského zápisu, ať už vyjádření pozitivní, negativní či absentující. Omezím se proto v následujících řádcích převážně na praktické důsledky opravných doložek notářských zápisů.

Zápis může obsahovat chyby zcela zjevné a pro notářský zápis a jeho obsah natolik nevýznamné, že se s jejich přítomností nepojí žádný negativní důsledek. Typickým příkladem jsou překlepy, špatná gramatika, syntax aj. Postihnout negativně notářský zápis nemůže dle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu ani absence slovního vyjádření údaje, u kterého tak notářský řád vyžaduje,⁵⁴ ani fakt, že účastník notářský zápis podepsal pouze jedním svým

⁵² NEUBAUER, Radim. „Změny zavedené novelou notářského řádu jdou s trendem digitalizace státní správy,“ říká v rozhovoru pro Ad Notam JUDr. Pavel Blažek, Ph.D., staronový ministr spravedlnosti České republiky. op. cit.

⁵³ JINDŘICH, Miloslav. § 80a [Obsah osvědčení]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op cit., s. 435.

⁵⁴ Srov. ustanovení § 59 odst. 2 NotŘ.

příjmením, přestože jsou v úvodu zápisu uvedena například dvě. Naproti tomu Nejvyšší soud konstatuje, že „(...) chyběj-li u písemnosti sepsované notářem formou notářského zápisu takové náležitosti, bez nichž by nebylo možné rozeznat formu notářského zápisu, účastníky nebo další osoby zúčastněné na úkonu, nebo takové náležitosti, které jsou nezbytnou náležitostí notářského zápisu, nelze tuto písemnost považovat za notářský zápis, a tedy za veřejnou listinu“.⁵⁵

Rovněž notáři jsou jen lidé a dle mého přesvědčení je téměř nemožné, aby i sebeopatrnější notář nikdy neudělal v rámci výkonu notářské činnosti chybu. Právní úprava s těmito situacemi zcela logicky počítá a notářům umožňuje nápravu. Přestože kancelářský řád zpravidla neumožňuje dodatečně jakkoli do jednou sepsaných notářských zápisů jakkoli zasahovat, existuje výjimka, které dal zákonodárce formu opravné doložky. Tu může notář sepsat ve smyslu § 60 NotŘ, a opravit tak dikcí zákona chybu v psaní, počtech nebo jinou zřejmou nesprávnost. Notář ale musí vždy dávat velice dobrý pozor, aby opravnou doložkou jakýmkoli způsobem nezměnil obsah vůle účastníků a aby skutečně opravoval pouze chybu vzniklou v důsledku činnosti jeho či jeho pracovníků. Jindřich k tomuto výstižně dodává: „Opravuje se pouze zřejmá nesprávnost, jejíž zřejmost vyplývá ze samotného notářského zápisu.“⁵⁶

V návaznosti na předchozí část práce můžeme konstatovat, že opravnou doložku lze sepsat i v elektronické podobě, přestože notářský řád tak explicitně neuvádí (viz **Příloha č. 2**). Je více než jasné, že pokud se opravná doložka stává součástí opravovaného notářského zápisu, který je jako celek následně nahráván do sbírky dokumentů CIS a v takové podobě je poté vydáván nový stejnopis, bude opravná doložka kopírovat formu opravovaného notářského zápisu, ať už elektronickou či listinnou. V praxi jsem se setkal s opravnou doložkou sepsanou jak elektronicky, tak i v podobě listinné a nezbyvá mi než konstatovat další výhodu elektronických notářských zápisů, u nichž je celý opravný proces značně jednodušší.⁵⁷ V doložce notář uvede, v čem je spatřována zřejmá nesprávnost, za ni doplní nové, správné znění a připojí datum opravy.

⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 21 Cdo 4566/2007.

⁵⁶ JINDŘICH, Miloslav. § 60 [Opravná doložka]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 299.

⁵⁷ Rozdíl spočívá v „technickém zpracování“ doložky v Centrálním informačním systému. Do sbírky listin v případě elektronického notářského zápisu notář přidává pouze elektronicky sepsanou doložku do zvláštní připravené položky v CIS. Naproti tomu v případě listinné podoby notář musí opravnou doložku nově spojit s předchozím zápisem, strojovou verzí znovu podepsat a nahrát do CIS kompletně v nové podobě.

Dodám opět příklad z notářské praxe. Při sepisování podkladového notářského zápisu o právním jednání dle ustanovení § 62 a násl. a § 70 a násl. NotŘ, kterým účastník, jediný společník společnosti s ručením omezeným, přijal změnu obsahu zakladatelské listiny, došlo k chybě v rámci formální náležitosti zápisu o prohlášení účastníka o jeho způsobilosti právně jednat v rozsahu jednání, o kterém byl notářský zápis sepsán.⁵⁸ Pro upřesnění dodám, že účastník byl zastoupen zmocněncem na základě plné moci, která byla přílohou notářského zápisu. V tomto případě by prohlášení mohlo znít takto: „*Účastník AK, datum narození XY, adresa místa pobytu PP, zastoupený zmocněncem SA, datum narození YX, adresa místa pobytu LL, na základě plné moci, která je přílohou tohoto notářského zápisu, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že on i AK jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán.*“ V předmětném notářském zápisu ovšem chyběla zvýrazněná část prohlášení. Zmocněnec tedy příslušnou formulaci prohlásil, že způsobilý je pouze on, přičemž o samotném účastníkovi zápisu se v důsledku chyby mlčelo.

Popisované opomenutí formální náležitosti by za užití zužujícího výkladu pro opravné doložky nebylo možné opravit, přičemž taková náležitost je považována pro naplnění formy notářského zápisu za nezbytnou.⁵⁹ Důsledky by pak při nemožnosti opravy doložkou mohly být zcela fatální při (ne)provedení přímém zápisu do obchodního rejstříku notářem v případě, že jde o jednání, u kterého zákon o obchodních korporacích vyžaduje formu veřejné listiny. Jiná situace by mohla nastat naopak v případě, kdy zakladatelské právní jednání stanoví nad rámec zákona požadavek sepsání notářského zápisu. Příkladem může posloužit převod podílů ve společnosti na osobu jiného společníka, kdy kvalifikovanou formu může nad rámec zákona stanovit společenská smlouva. Dojde-li v tomto případě k opomenutí či pochybení notáře v nezbytných formálních náležitostech nebo k opomenutí prohlášení o legalitě dle § 70a NotŘ, může dojít ke ztrátě charakteru veřejné listiny či charakteru podkladového notářského zápisu, pročež nebude možné provést přímý zápis do obchodního rejstříku, avšak nemělo by se dle mého názoru jednat o překážku v zápisu do obchodního rejstříku příslušným rejstříkovým soudem standardním, nikoli zjednodušeným, postupem, neb zákon sám umožňuje provedení zápisu dané skutečnosti i na základě podkladu charakteru listiny soukromé.⁶⁰

⁵⁸ Tuto formální náležitost přímo vyžaduje ustanovení § 63 odst. 1 písm. d) NotŘ.

⁵⁹ JINDŘICH, Miloslav. § 63 [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck, op. cit., s. 313.

⁶⁰ JINDŘICH, Miloslav. § 70 [Podkladový notářský zápis]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck, op. cit., s. 352.

3. Notářský zápis o právním jednání v korporátním právu

Notářský zápis o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku představuje klíčový instrument notáře v právu obchodních korporací, který byl do notářského řádu zaveden zákonem č. 303/2013 Sb. v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a novou možností notáře provést přímý zápis do veřejného rejstříku. Všestrannost užití, jakož i jeho odlišení od zápisu dle § 80a a násl. NotŘ byly podrobněji rozebrány v předchozí kapitole. Notářský zápis o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku notář tedy vyhotoví zejména o:

- 1) pořízení zakladatelské listiny či uzavření společenské smlouvy o založení společnosti s ručením omezeným a o přijetí stanov akciové společnosti;
- 2) o dohodě všech společníků společnosti s ručením omezeným dle ustanovení § 147 o změně společenské smlouvy a § 241 ZOK o zrušení společnosti, obdobně pak o dohodě akcionářů akciové společnosti o změně stanov⁶¹ a dle ustanovení § 491 ZOK upravující rozsah účasti akcionářů na zvýšení základního kapitálu;
- 3) o rozhodnutích jediného společníka či akcionáře dle ustanovení § 12 odst. 2 ZOK a
- 4) o rozhodnutí představenstva nebo správní rady akciové společnosti o změně obsahu stanov dle ustanovení § 432 odst. 2 ZOK či jednatele o změně obsahu společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny společnosti s ručením omezeným v souladu s ustanovením § 147 odst. 3 ZOK.⁶²

Ačkoli výše uvedený výčet vystihuje nejdůležitější a v praxi nejčastěji reflektovaná právní jednání, o kterých notář vyhotovuje podkladový notářský zápis o právním jednání, nejedná se o výčet taxativní. Zákonodárce totiž v korporátním právu předepsal potřebu veřejné listiny pro mnoho dalších jednání. Příkladem poslouží vyjádření akcionáře v rámci rozhodování mimo zasedání valné hromady akciové společnosti (tzv. „per rollam“) dle ustanovení § 419 odst. 2 ZOK. Rovněž zmíním sepsání notářského zápisu o právním jednání, u kterého zákonodárce formu veřejné listiny přímo nevyžaduje, přesto se pořízení notářského zápisu může jevit jako přinejmenším vhodné. Do této kategorie spadají společenské smlouvy, kterými se zakládají osobní společnosti.

⁶¹ Zákon o obchodních korporacích neobsahuje výslovnou úpravu jako tomu činí u společností s ručením omezeným, ale přesto je vzhledem ke smluvní povaze stanov jejich změna touto cestou přípustná.

⁶² KITTEL, David. Notářské zápisy sepsované na základě zákona o obchodních korporacích. op. cit., s. 14–15.

K výše uvedenému je vhodné přiložit stručnou polemiku o notářských zápisech řádně vyhotovených zahraničními notáři. Praxe přinesla řadu případů, kdy byl jako podkladový notářský zápis pro provedení zápisu do obchodní rejstříku předložen notářský zápis vyhotovený zahraničním notářem, typicky pak s ohledem na geografickou logiku notáři slovenskými či německými. Není pochyb, že notářský zápis např. slovenského notáře, který splňuje všechny jeho potřebné formální i obsahové náležitosti, bude i na území České republiky považován za listinou veřejnou se všemi důsledky. Otázkou zůstalo, zdali takový notářský zápis, kterým byla například přijata změna zakladatelského právního jednání, je možné předložit jako podklad pro zápis do českého obchodního rejstříku. Tedy zda zahraniční notářský zápis může být veřejnou listinou v režimu zákona o obchodních korporacích. Soudy jsou ve svém rozhodování ohledně předestřené problematiky konzistentní a Vrchní soud v Praze dodal, že „(...) v působnosti zákona o obchodních korporacích může jít (...) pouze o notářský zápis pořízený podle notářského řádu platného v České republice“.⁶³ S tímto závěrem souhlasím. Výkon notářské činnosti, jakož i rozsah pravomocí notářů se napříč státy liší a nejsou sjednoceny. Navíc při vyhotovení zápisů v oblasti korporátního práva notář vystupuje jako nositel delegované státní pravomoci, která je rovněž omezená pouze na území České republiky⁶⁴. Jiná situace by mohla nastat v případě, kdy by odlišný postup stanovil přímo zákonodárce, ale dodnes se tak nestalo. I proto je nutné se ztotožnit se závěry rozhodovací činnosti soudů a sjednoceným postupem notářské praxe.

I. Úloha notáře při vyhotovení notářského zápisu o právním jednání

Úlohu notáře lze při vyhotovení podkladového notářského zápisu o právním jednání rozdělit na dvě samostatné činnosti, a to na (i) činnost aktivního právního rádce a kreativního spoluautora projevu vůle účastníků tak, aby byl obsah právního jednání spravedlivý,⁶⁵ dále pak na (ii) kontrolní a přezkumnou činnost vyústující v prohlášení, které notář uvádí na samý závěr notářského zápisu a které zápis a právní jednání v něm zachycené povyšuje na úroveň, z níž plyne možnost provedení přímého zápisu skutečností do veřejného rejstříku.⁶⁶ Notář vždy

⁶³ JANOŠEK, Vladimír. Výběr rozhodnutí vrchních soudů: Vrchní soud v Praze, 7 Cmo 258/2016, 2. 5. 2017 [online]. C. H. Beck [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz>

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ K tomu podrobněji kapitola 2.1.1. a ustanovení § 62, § 70 a § 70a NotŘ. Lze dodat, že porušení takové zásady, např. vyhotovení účelových jednostranně výhodných zápisů na úkor jednoho z účastníků za slíbenou úplatu, nad rámec tarifní odměny, by mělo vyústit minimálně do podání návrhu na zahájení kárného řízení k příslušné notářské komoře.

⁶⁶ JINDŘICH, Miloslav. § 70 [Podkladový notářský zápis]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 344.

řádně identifikuje účastníky zápisu⁶⁷ a provádí přezkum splnění formalit pro právní jednání a zápis do veřejného rejstříku, souladu právního jednání s platnými právními předpisy, případně s „dalšími dokumenty“, vyžaduje-li tak zvláštní předpis, a splnění náležitostí pro zápis do veřejného rejstříku. Nutno dodat, že spojíme-li obě výše uvedené činnosti dohromady a notář nejprve účastníkům poskytne právní radu a pomoc při formulaci jejich vůle, dochází k takové přezkumné činnosti automaticky zcela přirozeným postupem již v průběhu výkonu notářské činnosti. Prohlášení (pozitivní) pak může vypadat následovně:

„Notář v souladu s ustanovením § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření:

Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro toto právní jednání a zápis do veřejného rejstříku byly splněny.“

V dané souvislosti je nutné rozlišit notářský zápis o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného seznamu⁶⁸ a notářský zápis o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku. U prvního typu zápisu notář, dojde-li k závěru, že právní jednání nevyhovuje právním předpisům, musí jeho vyhotovení ze zákona odmítnout.⁶⁹ Naproti tomu u podkladového zápisu sloužícího jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku, který je pro účely této práce stěžejní, notář o takové skutečnosti musí nejprve účastníky poučit a v případě, že ti na vyhotovení zápisu přesto trvají, notář zápis vyhotoví, a to včetně podaného poučení a podrobnější deskripce, v čem nesplnění podmínek konkrétně spatřuje.⁷⁰ Důvodem odlišné úpravy je nejspíše potenciální omyl notáře v úsudku. Předepisuje-li totiž zákon pro určitá právní jednání vyústějících do skutečností, které podléhají do veřejného rejstříku, obligatorní formu veřejné listiny, měl by chybný úsudek, který by v takovém případě nutně vůstil v odmítnutí vyhotovení zápisu, pro taková jednání fatální důsledky. Proto může být i přes poučení a negativní vyjádření notáře zápis vyhotoven a předložen rejstříkovému soudu k postupu dle ustanovení § 78 rejstříkového zákona (srov. kapitola 3.3).

⁶⁷ V případě elektronických zápisů využije notář kvalifikované systémy elektronické identifikace (srov. kapitola 2.1.1).

⁶⁸ Zcela typickým příkladem zde bude notářským zápisem ujednaná kupní smlouva, která slouží jako podklad pro zápis do katastru nemovitostí.

⁶⁹ K tomu blíže ustanovení § 53 a násl. NotŘ.

⁷⁰ Jedná se o tzv. negativní vyjádření, které je na rozdíl od vyjádření kladného poměrně obsáhlé a podrobné. U kladného prohlášení notáře totiž postačí obecné konstatování o celkovém souladu, jak bylo demonstrováno výše (srov. kapitola 3.3).

Notář na základě ustanovení § 70a odst. 1 písm. a) NotŘ dále zkoumá soulad právního jednání s „(...) s dalšími dokumenty, se kterými soulad právního jednání vyžaduje zvláštní právní předpis, (...)“. Souhlasím s Jindřichem, že pod termínem „další dokumenty“ je výkladově nutné chápat především zakladatelská právní jednání právnických osob, přestože podmínka, aby takový soulad vyžadoval zvláštní právní předpis, by mohla vést k závěru, že ustanovení na zakladatelská právní jednání nemíří.⁷¹ Soulad s jinými dokumenty tak bude notář zkoumat zpravidla při rozhodování jediného společníka (akcionáře) v působnosti valné hromady či dohodě všech společníků (akcionářů) o změně zakladatelského právního jednání. Splnění formalit pro právní jednání notář zkoumá, jsou-li pro taková jednání zvláštním předpisem přímo vyžadovány. V tomto ohledu se častěji spíše zkoumají formality stanovené pro rozhodování orgánů právnických osob při vyhotovení notářského zápisu dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ.⁷² Formality pro zápis do veřejného rejstříku jsou pak zpravidla stanoveny rejstříkovým zákonem. Při zakládání obchodní společnosti notář v souladu s poskytováním právního poradenství zakladatelům nezřídka kdy připravuje čestná prohlášení a souhlas členů orgánu se zápisem své osoby do obchodního rejstříku včetně souhlasu s umístěním sídla právnické osoby. Tyto představují příklady formalit pro zápis do obchodního rejstříku dle ustanovení § 13 a § 14 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako rejstříkový zákon). Notář nadále provádí lustraci navrhované obchodní firmy nově zakládané společnosti ve veřejném rejstříku a hodnotí její zaměnitelnost a klamavost.

II. Notář jako osoba povinná podle AML zákona

Opomenout nelze ani notářovu kontrolní úlohu vyplývající z legislativy proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Notář dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. g) AML zákona vystupuje jako povinná osoba, tedy má v zákonem předpokládaných situacích povinnost u klienta provést řádnou identifikaci⁷³ či zesílenou identifikaci, je-li realizován obchod související s vysoce rizikovou třetí zemí,⁷⁴ je-li obchod realizován osobou usazenou v takové zemi nebo s osobou politicky exponovanou. Kontrola klienta v režimu ustanovení § 9 AML zákona pak zahrnuje posouzení jeho politické exponovanosti, povahy a rizik prováděného obchodu, zjišťování skutečných majitelů právnických osob a přezkum zdrojů

⁷¹ JINDŘICH, Miloslav. § 70a [Vyjádření notáře]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 356–357.

⁷² Ibid., s. 358.

⁷³ Osobní identifikací v jeho přítomnosti, elektronickou identifikací na dálku, převzetím identifikace, případně zprostředkovanou identifikací prostřednictvím identifikačních listin.

⁷⁴ V současnosti je v souvislosti s válečným konfliktem takovou zemí např. Ukrajina.

peněžních prostředků, a to v případě, kdy obchod dosáhne alespoň 15 000 EUR. Nejčastěji bude notář v roli povinné osoby vystupovat v souvislosti s notářskými úschovami. Ovšem AML zákon doznal v nedávné době jistých změn a povinnosti notáře jakožto povinné osoby se postupně značně rozšířily. Ustanovení § 2 odst. 1 písm. g) bodu 3. AML zákona vztahuje působnost kontroly a identifikace notářem rovněž na založení obchodní korporace. Řádnou a běžnou identifikaci klientů notář zpravidla provádí vždy, aniž by nutně v daném případě byl osobu povinnou dle zákona AML. Pro vyhotovení notářského zápisu je tak identifikace nutná i bez stanovené hranice 1 000 EUR ustanovením § 7 odst. 1 AML zákona, když tato povinnost notáři vyplývá přímo z notářského řádu. V praxi se ale také objevuje jistá opatrnost v souvislosti se zákonem stanovenými limity peněžní hodnoty obchodu a notáři mnohdy raději ve spisech uchovávají kopie občanských průkazů s čestným prohlášením o jejich pravosti s úředně ověřeným podpisem.⁷⁵ Ke každému případu je však nutné přistupovat individuálně. Notář při výkonu své činnosti vždy ad hoc zohlední rizikové faktory, které zjistil v rámci vlastního hodnocení rizik dle ustanovení § 21a zákona AML.⁷⁶

Dochází-li například k založení společnosti s ručením omezeným s výší základního kapitálu 5 000 Kč občany České republiky, kteří nevzbuzují žádná relevantní podezření o podezřelém obchodu, dozajista není nutné provádět kroky nad rámec běžné identifikace účastníků zápisu či zkoumat další podmínky, než jaké nám předepisuje splnit a ověřit notářský řád. Naproti tomu kontrola v případě milionových částek základního kapitálu zakládané společnosti by již měla proběhnout v režimu ustanovení § 9 AML zákona. Tato si vyžádá alespoň předložení čestného prohlášení o původu peněžních prostředků a politické exponovanosti a zjištění vlastnické a organizační struktury společnosti (je-li zakladatelem), tedy rovněž jejího skutečného majitele, a to zpravidla výpisem z evidence skutečných majitelů. Při posuzování čestného prohlášení je pak vždy nutné sledovat konkrétní sociální a ekonomické poměry individuálně u každé osoby a zhodnotit, zdali údaje uvedené v prohlášení

⁷⁵ Tomuto postupu kontruje vyjádření ÚOOÚ viz Prokazování totožnosti a zpracování osobních údajů [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=50175.

S opatrností však souvisí i kontrolní činnost Notářské komory, která vede evidenci počtu přijatých oznámení o podezřelých obchodech, porušení zákona AML a provedených kontrol. V roce 2022 bylo uskutečněno 135 kontrol, nahlášeno 8 podezřelých obchodů a byla podána jedna kárná žaloba – viz Přehled Notářské komory České republiky podle § 27 odst. 3 zákona č. 253/2008 Sb. o počtu oznámení o podezřelých obchodech za kalendářní rok 2022. Notářská komora České republiky [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.nkr.cz/data/informace/aml/AML2022.pdf>

⁷⁶ MARTINÍK, Pavel. Aktuální otázky AML regulace. Bulletin advokacie, 2019, č. 11, s. 50–52.

takovým poměrům odpovídají.⁷⁷ V případě pochybností by notář měl žádat doložení pravdivosti takto uvedených prostředků. Jsou-li zakladatelé či společníci společnosti usazeni v rizikových zemích, je notář povinen provést zesílenou kontrolu v režimu ustanovení § 9a AML zákona včetně pravidelného a opětovného zesíleného sledování obchodu. Obecně lze říci, a ztotožňuji se s názorem Hlavinové a Kabeše, že „(...) *povinnost provést identifikaci, případně kontrolu klienta, bude mít notář (...) pouze v tom případě, kdy hodnota obchodu, kterou je v takovém případě základní kapitál zakládající společnosti, přesáhne zákonem stanovenou hodnotu, to neplatí, pokud by se jednalo o podezřelý obchod*“.⁷⁸ Takové závěry platí samozřejmě i v případech, kdy je vyhotovován notářský zápis, přestože tuto kvalifikovanou formu zákonodárce explicitně nepožaduje. Příkladem může být založení osobní společnosti. O tom však podrobněji níže.

3.1. Založení obchodní společnosti

Občanský zákoník považuje za právnické osoby dle ustanovení § 210, jako jeden z jejich druhů, rovněž korporace vymezené jako sdružení osob.⁷⁹ Zákon o obchodních korporacích pak obsahuje termín obchodní korporace, který diferencuje na obchodní společnosti a družstva. Množinu obchodních společností zákon dále štěpí na osobní společnosti, tedy veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti, a společnosti kapitálové, mezi které řadíme společnost s ručením omezeným a akciovou společnost.⁸⁰ Toto dělení obchodních společností má pro notářskou činnost zcela zásadní význam, a to hned ze dvou základních důvodů.

Obchodní korporace se zakládají zakladatelským právním jednáním, jehož náležitou formu předepíše pro konkrétní druh korporace zákon. Zakladatelské právní jednání akciových společností tedy nazýváme vždy stanovy, zatímco jednočlenné společnosti s ručením omezeným zakládáme zakladatelskou listinou.⁸¹ V ostatních případech zákon v zásadě pracuje s termínem společenská smlouva *stricto sensu*. Zákonodárce trvá na kvalifikované formě

⁷⁷ HLAVINOVÁ, Markéta. § 9 [Kontrola klienta]. In: HLAVINOVÁ, Markéta, PILÍKOVÁ, Jaroslava a KABEŠ, Viktor. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-860-3, s. 98.

⁷⁸ HLAVINOVÁ, Markéta a Viktor KABEŠ. § 2 [Povinné osoby]. op. cit., s. 16.

⁷⁹ Srov. HURDÍK, Jan. § 210 [Osobní povaha korporace. Jednočlenná korporace]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-852-8, s. 833.

⁸⁰ V případě zahrnutí nadnárodních forem obchodních společností řadíme do množiny osobních společností také evropské hospodářské zájmové sdružení a do množiny kapitálových společností rovněž evropskou společnost.

⁸¹ ČERNÁ, Stanislava. Kapitola IV [Vytvoření obchodní korporace]. In: Právo obchodních korporací. op. cit., s. 105.

právního jednání, kterým se obchodní korporace ustavuje. Zatímco u osobních společností zákon předepisuje písemnou formu společenské smlouvy s úředně ověřenými podpisy zakladatelů, u kapitálových společností a družstev dokonce přímo vyžaduje, aby zakladatelské právní jednání bylo vyhotoveno ve formě veřejné listiny, tedy formou notářského zápisu.⁸² Účast notáře je proto v druhém případě zcela nezbytná. Naopak u osobních společností se zdá být činnost notáře nadbytečná a požadavek písemné formy s úředně ověřenými podpisy zakladatelů by sváděl k využití notářských služeb jen v rozsahu legalizace. Domnívám se, že takový závěr by byl chybný a jsem naopak přesvědčen, že účast notáře může být více než prospěšná i při zakládání veřejných obchodních či komanditních společností.

Druhý významný důvod dělení obchodních společností pro notářskou činnost představují důsledky vad podkladových notářských zápisů o zakladatelském právním jednání (srov. kapitola 2.2). Nutno připomenout, že u společností kapitálových, kde zákon formu veřejné listiny bezpodmínečně předepisuje, může mít opomenutí nezbytných formálních náležitostí ve smyslu ustanovení § 6 NotŘ fatální důsledky, když notářský zápis může ztratit formu veřejné listiny, a tím i zmařit možnost zápisu společnosti do obchodního rejstříku.⁸³ Naopak u založení osobních společností zákonodárce pořízení notářského zápisu nevyžaduje a z tohoto důvodu, i přes ztrátu charakteru veřejné listiny, bude stále platně uzavřenou společenskou smlouvou, byť listinou charakteru soukromého, a nemělo by se v konečném důsledku jednat o překážku v zápisu společnosti do obchodního rejstříku soudem.⁸⁴

3.1.1. Založení osobní společnosti

V první řadě je nutné připomenout, že proces vzniku obchodní společnosti je koncipován dvoufázově. V první fázi dominuje založení obchodní společnosti právním jednáním, v druhé pak její samotný vznik registrací v obchodním rejstříku.⁸⁵ Jinak tomu není

⁸² DVORÁK, Tomáš. *Osobní obchodní společnosti ve světle rekodifikace českého obchodního práva*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-755-1, s. 106–107.

⁸³ Ztráta charakteru veřejné listiny zde vlastně znamená nedodržení zákonem předepsané formy právního jednání a s tím pojí důsledky neplatnosti takového jednání. Dle ustanovení § 6 odst. 1 ZOK pak jde o neplatnost absolutní. Je-li totiž takový důsledek spojen s nedodržením písemné formy s úředně ověřenými podpisy, tím spíše postihne nedodržení kvalifikovanější formy. K tomu srov. HAVEL, Bohumil. § 147 [Změny společenské smlouvy]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CILEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6, s. 363 a BERAN, Vladimír. § 582 [Nedostatek formy]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022.

⁸⁴ JINDŘICH Miloslav. § 70 [Podkladový notářský zápis]. In: *Notářský řád. Komentář*. C.H. Beck. op. cit., s. 352.

⁸⁵ CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Václav HOLÝ. *Obchodní korporace: obecná část: základy soukromého práva V. Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova skripta*. ISBN 978-80-7400-577-0, s. 15.

ani u osobních společností. Ustanovení § 95 odst. 1 a § 118 odst. 1 ZOK stanoví, že obě formy osobních společností musí být založeny alespoň dvěma osobami. Není tedy možné založit jednočlennou osobní společnost a zakladatelským právním jednáním bude vždy společenská smlouva. K formulaci jejího obsahu je třeba přistupovat zvláště obezřetně a ztotožňují se s názorem Dvořáka, že sestavení společenské smlouvy je vhodné ponechat na profesionálovi znalého práva.⁸⁶ Otevírá se proto prostor pro činnost notáře, a to včetně jeho odborného posouzení jednotlivých aspektů případu a zhodnocení možných variant řešení na základě právní rady, byť třeba pouze v rámci tzv. další činnosti notáře dle ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) a b) NotŘ. Skutečnost, že pro společenskou smlouvu osobní společnosti zákon nevyžaduje formu veřejné listiny toliko v žádném případě neznamena, že notář nemůže notářský zápis, kterým jeho účastníci uzavírají společenskou smlouvu o založení veřejné obchodní společnosti vyhotovit. Naopak považují tento postup dokonce za žádoucí. Účastníci notářského zápisu se dočkají vysoké míry právní jistoty spojené s předpokladem pravosti a pravdivosti notářského zápisu⁸⁷ a profesionálního postupu při založení obchodní společnosti společně s jejím přímým zápisem do obchodního rejstříku, tak jako je tomu v případě kapitálových společností. Notářský zápis bude obsahovat stejné náležitosti zápisu o právním jednání dle ustanovení § 63, § 70 a § 70a NotŘ. Notář by tak měl využít svých zkušeností a společně se svými právními znalostmi vzít v potaz několik důležitých skutečností, mezi které obecně patří především (i) volba odpovídající a vhodné právní formy, (ii) volba vyhovující obchodní firmy, (iii) zhodnocení možné organizační struktury obchodní společnosti včetně jejích dopadů na společníky a (iv) obsahové náležitosti společenské smlouvy.

V návaznosti na druhou kapitolou diplomové práce věnované elektronickým notářským zápisům lze navrhnout založení obchodní společnosti elektronicky prostřednictvím zabezpečené videokonference. Při zjednodušení závěrů týkajících se elektronických notářských zápisů lze konstatovat, že v elektronické podobě je možné sepsat veškeré notářské zápisy o právním jednání, které budou sloužit jako podklad pro zápis, změnu nebo výmaz práv nebo skutečností do příslušného veřejného rejstříku. Do této množiny jistě spadá i založení osobní společnosti přijetím společenské smlouvy notářským zápisem.

⁸⁶ DVOŘÁK, Tomáš. Osobní obchodní společnosti ve světle rekodifikace českého obchodního práva op. cit., s. 72.

⁸⁷ TLÁŠKOVÁ, Šárka. Proč mají notáři a notářské zápisy v dnešní době stále smysl. Ad Notam. 2009, roč. 15, č. 1, s. 3.

3.1.1.1. Založení veřejné obchodní společnosti

Veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti mohou být založeny pouze za účelem podnikatelským, případně za účelem správy vlastního majetku.⁸⁸ Vždy je nutné dobře zvážit, zdali vyjeveným podnikatelským či nepodnikatelským záměrům potenciálních zakladatelů obchodní společnosti odpovídá jimi preferovaná právní forma společnosti. Je nesporné, že veřejná obchodní společnost je silně ovlivněna a do jisté míry i limitována svým osobním charakterem. Ten předpokládá vysokou míru osobní zainteresovanosti společníků⁸⁹ a projevuje se především v ustanoveních § 46 odst. 4 a § 106 odst. 1 ZOK, která zakotvují pravidlo, že členem statutárního orgánu může být pouze společník. Z toho vyplývá skutečnost, že nelze svěřit řízení a kontrolu společnosti do rukou odborně způsobilým mimostojícím členům volených orgánů obchodní společnosti bez vazby společnické účasti a při volbě právní formy je nutné pečlivě zvážit nejen osobní charakteristiku potenciálních společníků, ale rovněž právě jejich odbornou způsobilost a schopnost odpovědného řízení jako předpoklad pro jejich vstup do osobní společnosti. Notář při zhodnocení individuálních poměrů dokáže odhalit nevhodně zvolenou právní formu obchodní společnosti, kdy veřejná obchodní společnost bude vyhovovat spíše menším až středním podnikatelským záměrům s relativně nízkou mírou podnikatelského rizika.⁹⁰ To vše se může ukázat jako rozhodující vzhledem k odpovědnosti společníků za hospodaření společnosti a jejich povinnosti ručení společně, nerozdílně a neomezeně za dluhy společnosti.⁹¹

S výše uvedeným souvisí rovněž relativně jednoduchá organizační struktura společnosti. Zákon o obchodních korporacích explicitně hovoří pouze o statutárním orgánu a orgánu nejvyšším.⁹² Společníkem veřejné obchodní společnosti může být jak osoba fyzická, tak rovněž osoba právnická.⁹³ Vzhledem k významnému osobnímu charakteru společnosti je nutné zvažovat i požadavky kladené zákonem na její společníky. Interpretačně jasným se jeví společný diskvalifikační insolvenční požadavek pro fyzické i právnické osoby upravený v ustanovení § 95 odst. 3 ZOK. U fyzických osob jsou pak za imanentní znaky považovány

⁸⁸ Viz ustanovení § 2 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 1 odst. 2 ZOK. Totéž pak zákonodárce de facto znovu opakuje v ustanovení § 95 odst. 1 ZOK individuálně pro veřejnou obchodní společnost.

⁸⁹ HORÁČEK, Tomáš. Kapitola XI [Veřejná obchodní společnost]. In: Právo obchodních korporací. op. cit., s. 292.

⁹⁰ Ibid.

⁹¹ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 95 [Vymezení pojmu]. In: Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2020. op. cit., s. 289.

⁹² Nejvyšší orgán tvoří v souladu s ustanovením § 44 odst. 1 ZOK všichni společníci společnosti.

⁹³ ČERNÁ, Stanislava. Kapitola IV [Vytvoření obchodní korporace]. In: Právo obchodních korporací. op. cit., s. 287.

právní osobnost a svéprávnost. V souvislosti s právní osobností snad mnoho problémů nenalezneme. Ovšem notář může pomoci rozhodnout spornou otázku týkající se svéprávnosti společníka. Uvedu příklad z praxe, kdy na adresu notáře padl dotaz, zdali je možné, aby se společníkem veřejné obchodní společnosti stala osoba, která je na základě pravomocného soudního rozhodnutí omezena ve svéprávnosti. Explicitní právní úpravu jako odpověď na naši otázku nenalezneme. Zákonná úprava totiž neváže účast ve veřejné obchodní společnosti na všeobecné podmínky provozování živnosti.⁹⁴ Vzhledem k velké zátěži kladené na fyzickou osobu s účastí v jakékoli obchodní společnosti a v souvislosti s povinným ručením za dluhy společnosti spolu s rizikem povinnosti nést její ztráty je logickým závěrem požadavek plné svéprávnosti pro úplný a neomezený výkon práv společníků. Přesto ale vždy musí mít osoba omezená ve svéprávnosti v souladu s ustanovením § 62 OZ soudem jmenovaného opatrovníka. Ten bude důsledně hájit zájmy opatrovnice, a to i s ohledem na příslušná ustanovení OZ upravující pravidla pro správu jmění. Jednání, která nelze označit jako běžná při správě cizího jmění, budou podléhat schválení soudu v režimu ustanovení § 461 odst. 1 OZ. Z uvedeného vyplývá, že by se i osoba omezená ve svéprávnosti mohla stát společníkem, kdy podpis společenské smlouvy opatrovníkem bude podléhat schválení soudu.

Stane-li se společníkem právnická osoba, je stále třeba reflektovat úpravu obsaženou v ustanovení § 106 odst. 1 ZOK a neupraví-li společenská smlouva jinak, stane se statutárním orgánem společník – právnická osoba. Vystává proto otázka, jakým způsobem vyřešit zastupování právnické osoby ve statutárním orgánu veřejné obchodní společnosti. Z možných způsobů komentářových řešení této problematiky od aplikace § 95 odst. 2 ZOK, kdy je výkon funkce považován za právo a povinnost společníka, přes analogické užití ustanovení § 46 odst. 3 ZOK (dle úpravy účinné od 1. 7. 2023 pak § 46a odst. 1) až po využití úpravy § 154 OZ⁹⁵ přímou odpověď relativně nedávno formuloval svým rozhodnutím Vrchní soud v Praze, když konstatoval, že „(...) aplikace § 46 odst. 3 ZOK na osobní společnosti je vyloučena (...). Na členství právnické osoby ve voleném orgánu osobní společnosti je tak nutno aplikovat pouze § 154 OZ“.⁹⁶ V praxi tak bylo potvrzeno, že právnická osoba může ke svému zastupování ve voleném orgánu osobní společnosti zmocnit více fyzických osob, nikoli pouze

⁹⁴ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů, stanoví jako jednu z všeobecných podmínek provozování živnosti plnou svéprávnost. Obchodní zákoník pak tuto podmínku s odkazem na živnostenský zákon přímo vyžadoval.

⁹⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 106 [Statutární orgán]. In: Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2020. op. cit., s. 304–305.

⁹⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 2022, sp. zn. 6 Cmo 89/2022.

jednu. I to může být důležitým faktorem pro zvážení všech kladů a záporů jejího založení, který notář zakladatelům sdělí a vysvětlí jeho právní důsledky pro jimi představený záměr.

Všeobecné obsáhnutí problematiky obchodní firmy není předmětem práce, nadto bude znovu otevřena v její následující části. Omezím se proto pouze na konstatování, že i v případě veřejné obchodní společnosti je nezbytné hledět na ustanovení § 423 ve spojení s § 424 a § 132 odst. 2 OZ, které společně vymezující základy firemního práva. Obchodní firma proto nesmí být zaměnitelná s obchodní firmou jiného subjektu a rovněž nesmí být klamavá. Mezi další zásady firemního práva patří zásada priority, jednotnosti, pravdivosti a firemní povinnosti a volnosti.⁹⁷ Zákon o obchodních korporacích pak stanoví zvláštní požadavky na dodatek připojený k firemnímu kmenu (*corpus firmae*). Obchodní firma musí nutně obsahovat jednu z variant obligatorního dodatku označující právní formu společnosti.⁹⁸

Zajímavou poznámkou může být skutečnost, že sepíše-li notář notářský zápis o založení veřejné obchodní společnosti, kdy působí zároveň jako právní poradce účastníků zápisu, dostane se do jakéhosi střetu zájmů v případě, že bude sám následně provádět přímý zápis společnosti do obchodního rejstříku. Na jedné straně účastníkům poskytl právní radu (právní službu) týkající se znění obchodní firmy a na straně druhé bude vrchnostensky vystupovat jako rejstříkový orgán a rozhodovat o provedení či naopak neprovedení zápisu společnosti, a to včetně posuzování její obchodní firmy. Jeden z principů notářské činnosti, totiž nestrannost, proto v případě poskytnutí právních služeb v obdobných případech spíše ustupuje do pozadí a plně se projeví společně se zásadou nezávislosti až při posuzování, zdali notář přímý zápis do rejstříku provede, či nikoli.⁹⁹ Jinými slovy lze říci, že notář v takovou chvíli (a pouze v ní) vystupuje ve vztahu k účastníkovi jako advokát.

Notář dále může usměrňovat vůli účastníků notářského zápisu, když zákonodárce připustil, aby si společníci veřejné obchodní společnosti značnou množinu práv a povinností upravili dle vlastního uvážení, tedy aby se odchýlili od zákonných ustanovení, která jsou dispozitivní povahy. Limitem jsou pak stále korektivy autonomie vůle obsažené v OZ.¹⁰⁰

⁹⁷ KOŽIAK, Jaromír. Obchodní firma v novém občanském zákoníku. [Systém ASPI]. Masarykova univerzita [cit. 2023-2-20]. ASPI_ID MN9926CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. s. 17.

⁹⁸ Možné varianty dodatku jsou: (i) veřejná obchodní společnost, (ii) veř. obch. spol., (iii) v.o.s. nebo (iv) a spol., obsahuje-li obchodní firma jméno alespoň jednoho ze společníků.

⁹⁹ Stejný názor zastává TLÁŠKOVÁ, Šárka. Proč mají notáři a notářské zápisy v dnešní době stále smysl. op. cit., s. 3.

¹⁰⁰ PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. Obchodněprávní revue (C. H. Beck). 2012. č. 9, Praha: C. H. Beck., s. 246.

Klasickým příkladem je zákaz *societas leonina* v souvislosti s ochranou veřejného pořádku, kdy se jeden společník má podílet výlučně na zisku společnosti, zatímco druhý pouze na jejích ztrátách.¹⁰¹ Pro lepší pochopení problematiky je na místě demonstrovat obsah společenské smlouvy notářem usměrněný a vtělený do notářského zápisu způsobem, který nejvíce odrážel potřeby zakladatelů a společníků. Příslušné články společenské smlouvy, které mění, potvrzují či se přímo odchyľují od zákonné úpravy, jsou v textu notářského zápisu vyznačeny červeně (viz Příloha č. 3).

Zákonná úprava	Předmět úpravy	Úprava ve společenské smlouvě	Podstata odchylné úpravy
§ 99 odst. 1 a § 105 ZOK	Souhlas <u>všech</u> společníků při rozhodování	Článek 8.1.	Společníci rozhodují <u>většinou</u> hlasů
§ 99 odst. 3 ZOK	Počet hlasů společníků	Článek 8.2.	Každý společník má 10 hlasů
§ 109 odst. 1 ZOK	Zákaz konkurence	Článek 9.5.	Zákaz konkurence se vůči společníkům neuplatní
§ 42 odst. 1 ve spojení s § 113 odst. 1 písm. c) ZOK	Přechod podílu společníka děděním	Článek 9.12.	Dědění podílu se zakazuje ¹⁰²
§ 36 odst. 2 a 3 ZOK	Určení výše vypořádacího podílu	Článek 10.3.	Odlisný výpočet vypořádacího podílu

Tabulka 1. Odchylná úprava ve společenské smlouvě (autor)

Přílohový notářský zápis a **Tabulka 1.** odráží potřeby zakladatelů společnosti. Požadavek zněl na založení obchodní společnosti s účastí dvou společníků, kteří si chtějí obchodní vedení společnosti, její řízení a kontrolu zajistit sami, pokud možno rovnoprávně, bez účasti kohokoli jiného „zvenci“. Právní forma veřejné obchodní společnosti se proto jeví jako ideální řešení. Předmět podnikání znějící na výkon insolvenční činnosti pak zavdal odlišné

¹⁰¹ PELIKÁNOVÁ, Irena. Srovnávací právo obchodní: veřejná obchodní společnost. 1. vyd. Praha: Orac, 2002, 282 s. ISBN 80-86199-49-5. str. 158.

¹⁰² Zde se vyloženě nejedná o odchylnou úpravu. Jde spíše o skutečnost, že je takovým ujednáním společenské smlouvy potvrzen nájisto koncept „uzavřené“ společnosti. K tomu blíže poznámkový aparát Přílohy č. 3.

úpravě zákazu konkurence, kdy oba společníci chtějí shodnou činnost vykonávat také mimo pomyslné hranice jedné konkrétní společnosti. Osobní charakter byl pro zakladatele natolik důležitý, že kvitovali také stvrzení zákazu přechodu podílu děděním. Notář dostal všem požadavkům zakladatelů společnosti, dodal jejich společenské smlouvě vysokou míru právní jistoty spjatou s charakterem notářského zápisu jako veřejné listiny společně s vyjádřením notáře o legalitě dle ustanovení § 70a NotŘ, odvedl je od myšlenky dříve zmíněné lví společnosti a zároveň na základě podkladového notářského zápisu provedl přímý zápis (prvozápis) do obchodního rejstříku, který je značným benefitem z hlediska administrativní náročnosti, tak i z hlediska časového a který by zakladatelům a společníkům advokát mohl jen těžko nabídnout.

3.1.1.2. Založení komanditní společnosti

Při zakládání komanditní společnosti notář v zásadě postupuje obdobně jako u veřejné obchodní společnosti. Tomu odpovídá i zákonná konstrukce komanditní společnosti, kdy zákonodárce ustanovením § 119 ZOK odkazuje na přiměřené užití úpravy veřejné obchodní společnosti, neplyne-li z příslušných částí ZOK něco jiného. Hlavní odlišnosti od veřejné obchodní společnosti spočívají v obligatorní existenci dvou druhů společníků s odlišným právním postavením, konkrétně komplementáře a komanditisty, kteří nemohou být stejnou osobou.¹⁰³ Komplementář ručí za závazky společnosti neomezeně celým svým majetkem, zatímco komanditista ručí za její závazky jen omezeně, a to až do výše svého nesplaceného vkladu dle stavu zápisu v obchodním rejstříku.¹⁰⁴ Notář by měl před vyhotovením notářského zápisu o založení komanditní společnosti zakladatelům srozumitelně vysvětlit specifika, která s sebou její právní úprava přináší, a to především ve smyslu odlišného postavení komanditisty a komplementáře,¹⁰⁵ možnosti upravit ve společenské smlouvě komanditní sumu a dělení zisku na část připadající komplementářům a část připadající komanditistům.

V souvislosti s výše uvedenými specifiky považují za vhodné poučit zakladatele společnosti o způsobech zdanění zisku společnosti v souladu s ustanovením § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Ze své dosavadní praxe však mohu konstatovat, že právě komanditní společnost dnes nepředstavuje příliš atraktivní druh

¹⁰³ Srov. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999, sp. zn. 7 Cmo 629/98. Soudní rozhledy (C. H. Beck). 2000, č. 6, s. 172.

¹⁰⁴ Komanditista zde tak představuje jakýsi prvek kapitálové společnosti.

¹⁰⁵ Komanditista vnáší do základního kapitálu společnosti vklad a převoditelnost jeho podílu podléhá volnějšímu režimu nežli podíl komplementáře. Jeho podíl je dále možné za podmínek § 43 odst. 2 ZOK rozdělit. Oproti tomu režim komplementáře se zásadním způsobem podobá režimu společníka veřejné obchodní společnosti.

obchodní společnosti. Komanditní společnost její definiční znaky předurčují k podnikání spíše menšího nežli většího rozsahu, odpovídajícího provozování živnosti nebo výkonu svobodného povolání. Obdobnou variantu ale poskytuje veřejná obchodní společnost. Zmíněný kapitálový prvek sice umožní kumulovat větší objem finančních prostředků k širšímu podnikatelskému záběru, nicméně opět si dovoluji dodat, že právní forma společnosti s ručením omezeným takovou možnost poskytne také, a to v mnohem flexibilnější podobě od podílů a vkladů přes organizační strukturu, společnická práva až po celkově srozumitelnější právní úpravu. Samozřejmě nelze bez dalšího stroze konstatovat, že se snad jedná o formu „mrtvou“. Stačí se porozhlédnout v sousedním Rakousku a Německu, kde nalezneme, nikoli vzácně, podobu komanditní společnosti s účastí společnosti s ručením omezeným jako komplementáře.¹⁰⁶

3.1.2. Založení kapitálové společnosti

Zapojení notáře je na rozdíl od osobních společností u založení kapitálových společností zcela nezbytné. Pro založení společnosti s ručením omezeným společenskou smlouvou či u jednočlenné společnosti zakladatelskou listinou a akciové společnosti přijetím stanov vyžaduje zákon formu veřejné listiny, tedy notářského zápisu v souladu s ustanovením § 776 odst. 2 ZOK. Neubauer pak výstižně založení společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti shrnuje v podstatě do čtyř základních bodů, kterými jsou (i) vyhotovení zakladatelského právního jednání, (ii) složení zákonem požadované části základního kapitálu společnosti na zvlášť založený bankovní účet,¹⁰⁷ (iii) získání příslušné živnostenské oprávnění a (iv) zápis obchodní společnosti do veřejného rejstříku.¹⁰⁸ Byť nejsou vyčtené body ve světle novelizace obchodního práva již zcela aktuální a konkrétní změny budou v následujících částech práce reflektovány, stále dostatečně demonstrují některé fáze procesu založení kapitálové společnosti.

Bližší pozornost bude nadále věnována společnosti s ručením omezeným, a to s ohledem na její drtivou početní převahu (srov. kapitola 3.1.2.1) a vysoký význam v českém podnikatelském a právním prostředí. Rozebrána budou specifika konkrétních sporných otázek

¹⁰⁶ POKORNÁ, Jarmila. Kapitola 9. [Komanditní společnost]. In: ELIÁŠ, Karel, Miroslava BARTOŠÍKOVÁ, Jarmila POKORNÁ a kol. Kurs obchodního práva: Právníky osoby jako podnikatelé. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-391-4. s. 137.

¹⁰⁷ Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se změnil zákon o obchodních korporacích, přinesl vítanou změnu a v případech, kdy základní kapitál společnosti nepřevyšuje 20 000 Kč, již není nutné zakládat zvláštní účet pro složení vkladů do základního kapitálu.

¹⁰⁸ Jak nejlevněji a nejbezpečněji založit firmu? Má začínající podnikatel důvod vyhledat notáře, když chce začít podnikat? Zeptali jsme se prezidenta Notářské komory ČR Mgr. Radima Neubauera. Notářská komora ČR. [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://1url.cz/4r9rh>

navázaných na jednotlivá ujednání zakladatelského právního jednání, se kterými se notáři v rámci své činnosti při zakládání společností s ručením omezeným dennodenně vypořádávají. Tomu rovněž odpovídají notářské zápisy obsažené v **Příloze č. 4**. Tyto představují zcela základní obsahové náležitosti zakladatelských právních jednání, přesto se však dodnes poji s některými aplikačními a interpretačními problémy, na které bude rovněž optikou rozhodovací činnosti vrcholných soudů podrobněji poukázáno.

3.1.2.1. Založení společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným slovy ustanovení § 132 odst. 1 ZOK představuje kapitálovou společnost „(...) za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.“ Notář musí bezprostředně zjistit, jaká myšlenka stojí za potřebou založení obchodní společnosti. Typickým případem bude založení společnosti k podnikatelským účelům. Potud je skutečně nejhojněji užívanou právní formou právě společnost s ručením omezeným.¹⁰⁹ O tom svědčí i statistická data zohledňující počty nově založených a souhrnné počty stávajících kapitálových společností, kdy do konce třetího čtvrtletí roku 2022 v České republice působilo 518 696 společností s ručením omezeným, zatímco akciových společností pouze 27 107.¹¹⁰

I. Zakladatelské právní jednání společnosti s ručením omezeným

Založení společnosti s ručením omezeným doprovází z hlediska práva poměrně složitá posloupnost celé řady právních jednání, při kterých se ukáže role notáře jako nezastupitelná, a to nejen kvůli potřebě formy veřejné listiny. Ani notář ovšem není všemohoucí a před vyhotovením notářského zápisu o přijetí zakladatelského právního jednání musí být jasné patrná a shodná vůle všech účastníků nejen takový zápis schválit a stvrdit svým podpisem,

¹⁰⁹ Stručnou poznámku bych rád věnoval skořápkovým společnostem, od kterých by dle mého názoru měl nejen notář účastníky právního styku spíše odrazovat. V praxi jsem se mnohokrát setkal s případem, kdy zakladatel byl po předchozí zkušenosti se skořápkovou společností velmi překvapen rychlostí a nízkými náklady založení společnosti s ručením omezeným v notářské kanceláři. Založení společnosti a její zápis do obchodního rejstříku je za konkrétních podmínek možné v rámci notářské činnosti zrealizovat v tentýž den, a to bez jakéhokoli „příplatku“ za rychlost, který si účtují společnosti prodávající skořápkové společnosti. Osobně bych se *de lege ferenda* přiklonil k širší regulaci a vazbě založení společnosti na právní profesionály. K tomu např. německé ručení Vorbelastungs-/Unterbilanzhaftung – viz Spolkový soudní dvůr, rozsudek ze dne 18. 1. 2010, č. j. II ZR 61/09 (KG). [online]. [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://lexetius.com/2010,381>

¹¹⁰ Srov. V ČR vzniká méně firem než v uplynulých letech. Dun & Bradstreet [online]. 2022 [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://www.dnb.com/cs-cz/o-bisnode/o-nas/novinky/v-cr-vznika-mene-firem-nez-v-uplynulych-letech/>

popř. podpisem zmocněnce, ale rovněž na jeho obsahu jako celku bez jakékoli výhrady v daném znění. Notář samozřejmě může pomoci nalézt a formulovat průnik pomyslných množin představujících požadavky potenciálních zakladatelů a společníků, ale vždy musí pamatovat na skutečnost, že na smlouvu, kterou je obchodní společnost zakládána, se vztahují obecná pravidla závazkového práva. Musí být učiněna řádná nabídka, která v ideálním případě povede k akceptaci a uzavření smlouvy. Tento proces zcela logicky odpadá při založení jednočlenné společnosti, kterou zákonodárce v případě kapitálových společností ustanovením § 11 odst. 1 ZOK výslovně připouští. Jelikož zakladatelské právní jednání představuje jakousi „ústavu společnosti“,¹¹¹ musí notář společně se zakladateli pečlivě vážít její obsah a vhodně zakomponovat všechny obligatorní náležitosti požadované ustanovením § 123 OZ ve spojení s § 146 ZOK.

V souvislosti se založením kapitálové společnosti se nelze alespoň základně nevěnovat problematice formy plné moci, která v minulosti vyvolávala jisté výkladové rozpory. Nejvyšší soud však konstatoval, že i s ohledem na znění § 441 odst. 2 in fine občanského zákoníku¹¹² stále „(...) postačí, aby plná moc k přijetí zakladatelské listiny o založení společnosti s ručením omezeným byla udělena v písemné formě s úředně ověřeným podpisem zmocnitele (zakladatele) (...)“.¹¹³ Rozpor textu zákona a aplikační praxe zákonodárce definitivně odstranil změnou občanského zákoníku, když od 28. 2. 2017 byly v konkrétní podobě výše uvedené závěry Nejvyššího soudu vtěleny do ustanovení § 441 odst. 2 OZ věty poslední.¹¹⁴ Notář se ovšem může setkat se zahraničními společníky a zakladateli. Na jaké formě plné moci má tedy notář trvat? Řešení může poskytnout zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů, který ve svém ustanovení § 44 stanoví, že postačí forma vyhovující platnému právnímu řádu, ve kterém má zmocnitel své sídlo nebo obvyklý pobyt (s modifikacemi např. pro nemovité věci), případně právnímu řádu, ve kterém byla plná moc

¹¹¹ Srov. DVOŘÁK, Tomáš. Osobní obchodní společnosti ve světle rekonstrukce českého obchodního práva. op. cit., s. 72. Označení se zde vztahuje na společenskou smlouvu veřejné obchodní společnosti, ovšem z podstaty věci je logicky možné jej použít i pro jiné právní formy společností.

¹¹² Občanský zákoník totiž stanoví potřebu stejné formy pro plnou moc jakou zákon vyžaduje pro právní jednání, k němuž je plná moc udělena. Jazykovým výkladem se proto před doplňující novelizací často docházelo k závěru, že i pro plnou moc k založení kapitálové společnosti je nutná forma veřejné listiny, jak plyne z kontextu ustanovení § 8 odst. 1 ZOK.

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3919/2014.

¹¹⁴ PRAVDOVÁ, Markéta, Lucie JOSKOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3017-7, s. 27-29.

vystavena.¹¹⁵ Notáři tedy v zásadě běžně opět postačí písemná forma plné moci s úředně ověřenými podpisy, je-li taková plná moc vystavená v České republice. Pokud má být plná moc vystavena přímo v zahraničí, musí notář hledět na zvláštní podmínky stanovené bilaterálními dohodami o právní pomoci s jednotlivými státy, Úmluvou o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (dále také jako Haagská úmluva o ověřování) a unijním právem, aby mohl předem zakladatele upozornit na případnou potřebu apostilace či superlegalizace.

Zakladatelé musí nadále být notářem exaktně poučeni, které náležitosti společenská smlouva, potažmo zakladatelská listina, musí obsahovat vždy, které náležitosti jsou naopak fakultativní a od kterých ustanovení ZOK se lze při formulaci obsahu zakladatelského právního jednání odchýlit.¹¹⁶ Pro větší přehlednost jsem pro konzultace s účastníky právního styku vytvořil tabulku, která sice není všeobjímající, ale vzhledem k poznatkům z praxe vím, že laika dokáže v problematice alespoň základně zorientovat (viz **Tabulka č. 2**). Tmavě šedá barva v příslušné tabulce představuje náležitosti, které lze následně zjednodušeným postupem dle ustanovení § 146 odst. 3 ZOK ze zakladatelského právního jednání vypustit bez nutné součinnosti notáře.

Obligaturní náležitosti společenské smlouvy	Fakultativní náležitosti společenské smlouvy	Kogentní ustanovení ZOK
obchodní firma a sídlo	změna společenské smlouvy rozhodnutím VH	rozhodovací většiny (spodní hranice)
předmět podnikání/činnosti	podrobnější úprava či vyloučení rozhodování mimo zasedání VH	účinky omezení jednatelského oprávnění vůči třetím osobám
určení společníků	zrušení společnosti s likvidací rozhodnutím VH	ochrana menšinových společníků
určení druhů podílů	zákaz přechodu podílu na dědice	základní struktura orgánů společnosti

¹¹⁵ FILIP, Václav a David FYRBACH. Společnost s ručením omezeným. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-231-3, s. 3.

¹¹⁶ Problematiku kogentních a dispozitivních ustanovení ponechal ZOK bez jasné odpovědi. Je jasné, že se lze odchýlit od ustanovení, které tuto možnost výslovně samo připouští a tato možnost není v případě, že možnost daná norma přímo zakáže. Problematické však může být rozpoznat dispozitivitu a kogentnost ustanovení, které o možnosti odchýlení mlčí. Při odlišení povahy norem je nutné posuzovat, zdali jde o normu, od níž se nelze s přihlédnutím k jejímu smyslu a účelu odchýlit. K tomu blíže PETROV, Jan. § 1 [Soukromé a veřejné právo. Kogentní a dispozitivní ustanovení]. In: Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). C. H. Beck, 2022. op. cit.

výše vkladů	prodloužení lhůty pro návrh na zápis do obchodního rejstříku	-----
základní kapitál	určení kmenových listů	-----
počet jednatelů a způsob jednání za společnost	příplatková povinnost	-----
vkladová povinnost	rozdělení podílu	-----
určení jednatelů	kumulativní hlasování	-----
určení správce vkladů	výpočet vypořádacího podílu a nakládání s uvolněným podílem	-----
specifika nepeněžitého vkladu	zřízení dozorčí rady	-----

Tabulka 2. Obsah společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným (autor)

S problematikou třídění obchodních společností pak souvisí tzv. „jednoduchá společnost s ručením omezeným“,¹¹⁷ kdy zakladatelské právní jednání obsahuje pouze zákonné náležitosti a vkladová povinnost bude splněna výhradně splacením v penězích. Notář musí dobře zvážit, kdy je zakladatelská listina¹¹⁸ v podobě tzv. „žiletky“ pro zájmy zakladatele vhodná a kdy se jedná jen o oddálení problému nutně souvisejícího s budoucím přijetím nového úplného znění zakladatelského jednání. Osobně bych doporučil založení jednoduché společnosti pro začínajícího podnikatele s nižším objemem finančních prostředků, který je jediným zakladatelem či pro osobu, která je delší dobu samostatně výdělečně činná a poprvé přechází se svým podnikáním na společnost s ručením omezeným. Naopak zcela důrazně varuji před jednoduchou společností v případě, kdy je počet zakladatelů a společníků vyšší. Klasickým důsledkem strohé úpravy bude nemožnost změny společenské smlouvy rozhodnutím valné hromady, a naopak nutnost provedení takové změny dohodou všech společníků v souladu s ustanovením § 147 odst. 1 ZOK. Úprava zakladatelského právního jednání se v těchto případech téměř vždy v budoucnu ukáže jako nedostatečná a dalším notářským zápisem o právním jednání, kterým se přijímá rozhodnutí jediného společníka nebo

¹¹⁷ Notářský tarif spojuje založení jednoduché společnosti s ručením omezeným s nižší odměnou notáře, konkrétně 2 000 Kč bez DPH. Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, pak v § 11 odst. 8 písm. d) osvobozuje zápis společnosti do obchodního rejstříku, je-li ten proveden přímo notářem.

¹¹⁸ Lze samozřejmě využít i pro společenskou smlouvu s vícero společníky, ale v praxi tato jednoduchá forma většinou (a dle mého názoru zcela správně) převažuje u jednočlenných společností.

o dohodě všech společníků nutně dochází k jeho změně a k vynaložení výdajům s tímto postupem spojených. Tím pak popřeme výhody, které se zdají býti pro zakladatele velmi důležité a kterými jsou rychlost a nízké náklady.

V praxi dále vyvstala otázka, co přesně rozumět pod termínem „jen povinné obsahové náležitosti“. Odpověď nejprve poskytlo prezidium Notářské komory ČR, kdy za takové náležitosti svým usnesením označilo (i) určení společníka, (ii) obchodní firmu a sídlo, (iii) předmět podnikání nebo činnosti, (iv) základní kapitál, vklad do základního kapitálu, určení správce vkladu a (v) jednatele a způsob jednání za společnost.¹¹⁹ Přesto ale docházelo k problémům s rejstříkovými soudy. V notářských zápisech se totiž často objevují formulace skutečností, které sice vyplývají přímo ze zákona, přesto se ale může v konkrétním případě jevit jako vhodné je do zakladatelského právního jednání zanést explicitně. Notářům byla v důsledku tohoto rozšíření obsahu zápisu občasně rejstříkovými soudy zcela nesprávně, dle mého názoru čistě formalisticky, ukládána povinnost odvést poplatek za prvozápis společnosti. Vrchní soud v Praze ovšem jasně prohlásil: „*Skutečnost, že je notářský zápis v některých bodech obsáhlejší či uvádí skutečnosti, které automaticky vyplývají ze zákona, neznamená, že se jedná o tzv. nepovinné údaje (...)*“.¹²⁰ Tím bylo potvrzeno, že i na takové případy osvobození od soudního poplatku dopadá. K vyšší míře právní jistoty přispívá nově přidaný čtvrtý odstavec ustanovení § 146 ZOK, který ukládá Ministerstvu spravedlnosti na svých internetových stránkách uveřejnit vzorovou společenskou smlouvu a dále novelizace notářského tarifu vyhláškou č. 417/2022 Sb., která svým Čl. I nahrazuje spojení „(...) obsahuje jen povinné náležitosti předepsané občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích“ slovy „(...) odpovídá vzoru společenské smlouvy podle zákona o obchodních korporacích“. O novelizaci obchodního práva zákonem č. 416/2022 Sb. bude však podrobněji pojednáno v závěrečné kapitole práce.

II. Některé dílčí problematické otázky při založení společnosti s ručením omezeným v rámci výkonu notářské činnosti

Aby úloha notáře při zakládání společnosti s ručením omezeným byla skutečně pevně uchopena, budou v následujícím textu využity avizované přílohové notářské zápisy, které demonstrují základní dílčí problémy, s nimiž se notář při zakládání obchodních společností často potýká. Projeví se rovněž provázání s kapitolou zabývající se elektronickými notářskými

¹¹⁹ Usnesení prezidia Notářské komory České republiky č. P 6-13/2016.

¹²⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 4. 2018, sp. zn. 14 Cmo 393/2017.

zápisy. **Příloha č. 4** totiž obsahuje sérii tří elektronických notářských zápisů, kterými jedna a tatáž osoba zakladatele přijímá zakladatelskou listinu tří různých společností s ručením omezeným, a to během jediné videokonference. Červenou barvou jsou vyznačeny potenciálně problematické části zakladatelských listin, kterými je vhodné se v kontextu notářské činnosti při zakládání společnosti zabývat blíže. Již na první pohled je vidno, že jde ve všech případech o jednoduchou formu společnosti s ručením omezeným. Zakladatelem a jediným společníkem všech tří společností je Alfréd Kohout, zastoupený advokátkou na základě plné moci. Při formulaci obsahu přílohových zakladatelských listin se notář bude nutně blíže zabývat jejich třemi základními obsahovými prvky, tedy **(i)** obchodní firmou, **(ii)** předmětem podnikání (činnosti) a **(iii)** výši základního kapitálu společnosti a prvkem doplňkovým a v praxi mnohdy přehlíženým či zcela ignorovaným, kterým je **(iv)** význam trvalého manželství a manželského majetkového režimu účastníka zápisu pro založení společnosti. U všech výše uvedených obsahových prvků zakladatelského jednání bude zaměřena pozornost na otázky, které při svém zodpovězení v souvislosti s výkonem notářské činnosti mohly či stále mohou vzbuzovat nejasnosti, to vše ve světle judikatury vrcholných soudů.

a) Základní kapitál

První kroky překvapivě zamíří na opačný konec daného výčtu, neb se jedná o problém nejméně palčivý. Přesto si dovolím poznámku o základním kapitálu zakládaných společností v přílohových zápisech. Zákonodárce oproti předchozí úpravě v obchodním zákoníku¹²¹ sice stanovil minimální výši základního kapitálu znějící na pouhou 1 Kč, když reflektoval značný pokles jeho ekonomického významu,¹²² ovšem znovu bych zde důrazně varoval před hojným využíváním takové možnosti. Praxe totiž poukazuje na značnou obtíž, chce-li jediný společník svůj podíl, na který připadá výše vkladu 1 Kč, později převést na více nabyvatelů. Jen těžko si lze představit, že ve smlouvě o převodu podílů bude převodce úplatně či bezúplatně převádět svůj podíl na tři nabyvatele a dělit jej na tři rovné díly. Dochází pak k situaci, kdy je nejprve nutné notářským zápisem přijmout rozhodnutí jediného společníka o zvýšení základního

¹²¹ Ustanovení § 108 odst. 1 ObchZ předepisovalo minimální výši vkladu na 200 000 Kč. Německá úprava pak dodnes u společnosti s ručením omezeným trvá na základním kapitálu v minimální výši 25 000 EUR. Liberalizační tendence základního kapitálu se v Německu promítly v souvislosti se vznikem varianty společnosti s ručením omezeným – podnikatelské společnosti s ručením omezeným. Základní kapitál je zde stanoven intervalem od 1 do 24 999 EUR. Srov. § 5 odst. 1 německého zákona o společnostech s ručením omezeným (GmbHG).

¹²² Základní kapitál již nevyovídá o tom, jaký majetek společnost po odečtení dluhů aktuálně vlastní. Srov. CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Václav HOLÝ. Obchodní korporace: obecná část: základy soukromého práva V. op. cit., s. 45–46.

kapitálu a až poté rozdělit a převést takové podíly. I za předpokladu, že zakladatelská listina bude obsahovat ideální úpravu ve znění: „*Se souhlasem valné hromady může společník smlouvou převést svůj podíl na jinou osobu, která není společníkem. Po dobu, po kterou má společnost jediného společníka, je jeho podíl vždy převoditelný bez jakéhokoli omezení.*“ ve spojení se zákonným zněním úpravy rozdělení podílu dle ustanovení § 43 odst. 2 a 3 ZOK bez modifikace v zakladatelské listině, bude i tak nejprve nutné přijmout rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu společnosti. Takovému postupu lze snadno zabránit již při zakládání společnosti zvolením vhodnější výše základního kapitálu.¹²³ S vysokým základním kapitálem společnosti pak naopak bude spojena činnost notáře jako povinné osoby v režimu zákona AML.¹²⁴

b) Obchodní firma

Druhým uvedeným obsahovým prvkem je obchodní forma společnosti. V souladu s předchozím vyjádřením je nutné připomenout, že cílem práce není podrobně obsáhnout problematiku obchodní firmy. Pozornost tak bude věnována pouze obvyklým výkladovým problémům navázaných na přílohové zápisy, se kterými se notáři setkávají snad nejčastěji. V části věnující se založení osobní společnosti již bylo vyloženo, že každá společnost musí být pro své okolí nezaměnitelná a rozlišitelná. Proto musí mít každá společnost obchodní firmu, která je unikátní a nenáleží žádné jiné právnické osobě. Notář, jako součást poskytovaných služeb, zakladatele navede správným směrem nebo alespoň následně právně usměrňuje předložené návrhy znění obchodní firmy tak, aby vyhovovaly principům nezaměnitelnosti, veřejného pořádku, dobrým mravům a aby nezádávaly klamavosti obchodní firmy. Za tímto účelem provede notář lustraci navrhované obchodní firmy ve veřejných rejstřících.

Nutno opětovně připomenout, že notář nejprve při poskytnutí právního poradenství pomůže zkonstruovat znění obchodní firmy, tu inkorporuje do podkladového notářského zápisu a následně opětovně provádí kontrolu její zaměnitelnosti při provádění přímého zápisu do obchodního rejstříku (srov. kapitola 3.1.1.1). Objevují se proto ohlasy týkající se nedostatečných záruk, že notář při provádění přímého zápisu z výše uvedených důvodů nebude postupovat nestranně. Možným řešením *de lege ferenda* je zakotvení zákazu poskytování právních porad účastníkům podkladového notářského zápisu o založení společnosti, kteří

¹²³ V praxi často dochází k volbě základního kapitálu ve výši 12 000 Kč, právě kvůli relativně snadné možnosti dělení a zároveň pro zjednodušený postup při zakládání spjatý se základním kapitálem do výše 20 000 Kč.

¹²⁴ K tomu podrobněji část práce Notář jako osoba povinná podle AML zákona.

žádají provedení přímého zápisu do rejstříku týmž notářem.¹²⁵ S takovým řešením ale nemohu souhlasit, když právě notář je profesionálem práva, který se dennodenně při zakládání obchodních společností plnou měrou věnuje zakladatelům společnosti, jejich požadavkům a potřebám. Notáři se těší obecně vysoké důvěře a nedává žádný smysl oddělit poskytnutí právní porady od tak významného nástroje, kterým přímý zápis do rejstříku pro účastníky notářského zápisu bezpochyby je.¹²⁶ Nadto existují možné prostředky nápravy vad zápisů do obchodního rejstříku (srov. kapitola 5.3).

Z přílohových zápisů je patrné, že zakladatel zvolil pro své tři společnosti obchodní firmy velice podobné, u kterých lze vysledovat patrný vzorec. Obchodní firmy zní: (i) FIT BOY Plzeň s.r.o., (ii) FIT BOY Tachov s.r.o., (iii) FIT BOY Domažlice s.r.o., přičemž všechny mají sídlit v Plzni. Obecně rejstříkový orgán hodnotí míru shody firemního kmene včetně jednotlivých dodatků s firmami ostatních podnikatelů a vychází z dojmu nejen psaného, ale rovněž sluchového,¹²⁷ a to dojmu průměrného zákazníka. Odlišnost lze na první pohled spatřovat pouze v geografických pojmech. K tomu nám ale již dříve Nejvyšší soud judikoval, že uvedení geografického místa v kmeni firmy jako údaje totožného se sídlem firmy nemůže zajistit výlučnost a jedinečnost právnických osob, majících v kmeni firmy stejné označení.¹²⁸ Je ale jisté, že v praxi ve světle konkrétních aspektů individuálních případů může dojít i k situaci, kdy geografické označení představuje výrazný prvek firmy, který oba podnikatele dostatečně odlišuje.¹²⁹

Klamavost pak bývá vymezována jako schopnost firmy vyvolat nepravdivou představu o podnikateli nebo o předmětu podnikání.¹³⁰ Časté je právě klamání uvedením geografického údaje v obchodní firmě, který ale neodpovídá skutečnosti.¹³¹ Prvním vodítkem může být

¹²⁵ Srov. KAVĚNA, Martin. Postavení notáře při provádění přímých zápisů do obchodního rejstříku podle připravovaného rejstříkového zákona. Bulletin advokacie [online]. 2012, č. 6. [cit. 2023-02-26]. s. 36. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/ba_06_2012_web.pdf

¹²⁶ Ad absurdum by mohlo dojít k situaci, kdy mají zakladatelé již vyhotovené znění společenské smlouvy, které by notář v důsledku zákazu právní porady zanesl do notářského zápisu s negativním vyjádřením dle § 70a NotŘ a následně by odmítl provést přímý zápis do obchodního rejstříku, když zaměnitelná či klamavá obchodní firma nezpůsobí neplatnost zakladatelského jednání, ale pouze nemožnost zápisu do obchodního rejstříku. K tomu blíže usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 1. 2013 sp. zn. 7 Cmo 275/2012.

¹²⁷ LOCHMANOVÁ, Ludmila. Poznámky k problematice obchodního jména. Právo a podnikání. 1996, roč. 5, č. 5, s. 5.

¹²⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. prosince 2005, sp. zn. 29 Odo 844/2003.

¹²⁹ KOŽIAK, Jaromír. Obchodní firma v novém občanském zákoníku. op. cit., s. 44.

¹³⁰ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.1.2008, sp. zn. 2 Odo 1729/2006.

¹³¹ Klamavost ale může být založena mnoha faktory. Dalším častým příkladem je i zmiňovaná klamavost firmy s ohledem na předmět podnikání. K tomu srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 6. 2015, sp. zn. 7 Cmo 154/2015.

odlišnost místa sídla s geografickým údajem uvedeným v obchodní firmě. V našem případě tedy FIT BOY **Domažlice** s.r.o. a FIT BOY **Tachov** s.r.o. se sídlem v **Plzni**. Taková skutečnost ale nemůže sama o sobě založit závěr o tom, že je bez dalšího obchodní firma klamavá. Nejvyšší soud ve svém nedávném rozhodnutí také judikoval, že „(...) *klamavost obchodní firmy obsahující geografický pojem nelze posuzovat pouze hlediskem (aktuálním) umístěním sídla a/nebo provozovny v místě, na něž tento geografický pojem odkazuje*“.¹³² Z okolností případu tak může být patrný vztah k místu obsaženého v obchodní firmě, přestože společnost na takovém místě sídlo nemá. Účastník geografický vztah společností dovozoval z budoucího umístění jejich sídel v těchto obcích. Kromě zaměnitelnosti a klamavosti nám do uvážení vstupuje rovněž koncernová firma, která dle ustanovení § 426 OZ představuje jistou logickou výjimku z požadavku nezaměnitelnosti obchodní firmy. Byť ani zde není zaměnitelnost v absolutním měřítku přípustná,¹³³ jsou podmínky pro posouzení obchodních firem osob v podnikatelských seskupeních v daném ohledu mírnější. Zakladatel uvedených společností pak notáři vyjevil záměr a předložil prohlášení o společném podnikání výše uvedených společností a jejich jednotném řízení. Konkrétně jde o společné komerční provozování sportovních zařízení.

Notář rovněž posuzoval zaměnitelnost obchodní firmy s názvem zapsaného spolku „Spolek FIT BOY“, který se pro účely příkladu zabýval financemi a informačními technologiemi, tedy část „FIT“ představuje akronym slov finance a informační technologie. Spolek se tedy od zakládaných společností zásadně liší v okruhu osob, které potenciálně oslovují či oslovovat mají. Vodítkem může být rozhodnutí Nejvyššího soudu, který se zabýval zaměnitelností obchodních firem Tereza spol. s r. o. a Tereza Břeclav, příspěvková organizace a konstatoval, že „(...) *nelze vycházet pouze z toho, že název příspěvkové organizace obsahuje slovo „Tereza“, které tvoří kmen obchodní firmy již zapsané společnosti s ručením omezeným. Odlišení v podobě názvu obce, kde příspěvková organizace vyvíjí svoji činnost (...) ve spojení s dodatkem označujícím právní formu příspěvkové organizace (...), jakož i (...) odlišnost okruhu zákazníků obou subjektů, odůvodňují závěr o nezaměnitelnosti názvu příspěvkové organizace (...) s obchodní firmou společností TEREZA spol. s r. o.*“.¹³⁴

¹³² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. 23 Cdo 1308/2019-II.

¹³³ I zde existuje požadavek zákonodárce, aby veřejnost v případě koncernových firem byla schopna je mezi sebou rozlišit. Srov. KOŽIAK, Jaromír. Obchodní firma v novém občanském zákoníku. op. cit., s. 55.

¹³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 29 Cdo 5758/2016.

Notář v obdobném případě notářské zápisy v souladu se zásadou opatrnosti a procesní prevence účastníkovi poradil jisté změny zakladatelských listin, aby o možnosti zápisu těchto společností do obchodního rejstříku nepanovaly pochyby. S ohledem na výše uvedené se však osobně domnívám, že notář v případě přílohových zápisů může notářské zápisy vyhotovit v podobě obsažené v příloze. Rovněž může učinit kladné vyjádření ve smyslu § 70a NotŘ a provést přímý zápis všech tří zakládaných společností do obchodního rejstříku. Pro odstranění jakýchkoli pochybností a vyšší míru jistoty lze doporučit, aby v době nikoli příliš vzdálené od založení společností byla novými podkladovými notářskými zápisy účastníkem přijata rozhodnutí jediného společníka o změně zakladatelské listiny v části sídla společnosti, a to nejlépe u společnosti FIT BOY Domažlice s.r.o. do Domažlic a u společnosti FIT BOY Tachov s.r.o. do Tachova.

c) Předmět podnikání a činnosti společnosti

Třetím problematickým prvkem zakladatelských právních jednání se ukázal být předmět podnikání společnosti. O značné pozdvižení v korporátním právu se v době nedávne postaral Nejvyšší soud, když dospěl k názoru, že ujednání zakladatelského právního jednání týkající se předmětu podnikání společnosti spočívající v pouhém uvedení názvu volné živnosti výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona bez konkrétních oborů činnosti, není dostatečně určité a ani výkladem nelze zjistit, co je předmětem podnikání takové společnosti. K takovému ujednání dle Nejvyššího soudu není možné přihlížet.¹³⁵ Z vlastní praxe mohu potvrdit, že takto definovaný předmět podnikání měla, a troufám si říct, že stále má, rozsáhlá množina obchodních korporací. Důvod je zcela prostý. Takováto úprava v zakladatelském právním jednání poskytovala společnostem flexibilitu při výběru volné živnosti bez nutnosti provádění opětovných změn zakladatelského jednání při změně živnostenského oprávnění zapsaného do živnostenského rejstříku. Nutno podotknout, že dnes se situace zpravidla řeší uvedením úplného výčtu všech oborů činností volné živnosti. Domnívám se, že tento postup je možný, vezmeme-li v potaz skutečnost, že zakladatelské právní jednání je smlouvou, že zákon tento postup přímo nevylučuje a uplatníme-li základní soukromoprávní zásadu smluvní volnosti.¹³⁶ Otázkou tak zůstává, zdali v tomto případě skutečně padlo rozhodnutí Nejvyššího soudu na úrodnou půdu, když se na šíři (ne)uvedených

¹³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3549/2020.

¹³⁶ Shodně BORKOVEC, Aleš. Verdikt Nejvyššího soudu ČR aneb je doktrína ultra vires dosud živá? Právní rozhledy (C. H. Beck). 2023, č. 1, s. 30–32

oborů živnosti de facto mnohé nezměnilo. V kontextu níže podrobněji rozebrané novelizace obchodního práva se ale domnívám, že jistým impulsem k posunu zákonné úpravy bylo.

Nejvyšší soud dále dovodil, že v případě takto zapsaného předmětu podnikání do obchodního rejstříku je nutné učinit nápravu v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 rejstříkového zákona. V praxi ale spousta společností v dané oblasti zůstala pasivní. Mnohdy i jednoduše z důvodu, že uvedené rozhodnutí nezaregistrovaly. Proto i v současnosti nezřídka kdy na tento nedostatek narazí až notář při výkonu své činnosti s předmětem podnikání zcela nesouvisející. Dochází-li k rozhodnutí jediného společníka, dohodě všech společníků či osvědčení o rozhodnutí valné hromady společnosti, notář účastníkům doporučí zároveň přijmout změnu zakladatelského jednání v části obsahující předmět podnikání. Netrpělivě se také vyhlížel závěr Ústavního soudu týkající se obsahové náplně volné živnosti v oboru činnosti poskytování služeb pro právnické osoby a svěřenské fondy. Nález Ústavního soudu nicméně potvrdil, že obsah takové činnosti ve svém důsledku nelegalizuje vinklaření, je tedy ústavně konformní a v daném ohledu se na právní úpravě nic zásadního nemění.¹³⁷

Notář zakladatelům a společníkům mohl rovněž doporučit, aby v příslušné části zakladatelského právního jednání týkajícího se předmětu podnikání uvedli zpravidla také pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor, který živnostenským zákonem dle jeho ustanovení § 3 odst. 3 písm. ah) není považován za živnost a není nutné ani získání žádného oprávnění, případně aby do předmětu činnosti společnosti byla uvedena správa vlastního majetku.¹³⁸ Takový postup ocenili především zakladatelé, kteří spěchali na zápis společnosti do obchodního rejstříku a kteří v důsledku výše uvedeného postupu nemuseli vyčkávat na získání příslušného živnostenského či jiného oprávnění. Tento přístup již však od 15. 1. 2023 není nezbytný. Zákonem č. 416/2022 Sb. došlo k několika významným změnám v oblasti obchodního práva, kterým se budeme podrobněji zabývat v poslední kapitole práce zaměřené na přímý zápis do obchodního rejstříku notářem (srov. kapitola 5.1). V kontextu rozebírané problematiky předmětu podnikání (činnosti) společnosti však považuji za vhodné alespoň zmínit, že došlo mj. ke změně ustanovení § 13 rejstříkového zákona, kdy nově není třeba čekat na vydání tzv. předběžného živnostenského oprávnění a předkládat jej rejstříkovému soudu. Zakladatelé kapitálové společnosti mohou nově s notářem takovou společnost založit i zapsat do obchodního rejstříku a nezávisle na tomto procesu vyřizovat příslušná živnostenská

¹³⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 30/21.

¹³⁸ Ke správě vlastního majetku v kontextu společnosti s ručením omezeným srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 29 Cdo 152/2007.

oprávnění. Důvodová zpráva tento přístup výstižně označuje jako rozpojení soukromoprávní a veřejnoprávní roviny zakládání a vzniku obchodních korporací.¹³⁹

d) Problematika nabytí podílu v zakládané společnosti manžely

Až do této chvíle bylo vycházeno z premisy, že jediný zakladatel všech tří společností Alfréd Kohout nesetrvává v manželství. V praxi se ale notář často setká s účastníky podkladového notářského zápisu, kteří v platném manželství setrvávají a netuší, jaké důsledky pro založení obchodní společnosti, resp. pro jejich práva a povinnosti, tato skutečnost představuje. Spory v minulosti o to, zda se vůbec obchodní podíl může stát součástí společného jmění manželů a zda se druhý z manželů stává zároveň společníkem, byly již zákonodárcem ustanovením § 709 odst. 3 OZ zdárně vyřešeny.¹⁴⁰ Podíl se tedy součástí společného jmění manželů stává, aniž by byla automaticky založena účast druhého z manželů ve společnosti. V zásadě lze uvažovat o dvou možných situacích, ve kterých dochází k nabytí podílu manžely, a to nabytí podílu za trvání manželství pouze jedním z manželů nebo nabytí podílu oběma manžely s přítomnou vůlí obou stát se společníky.¹⁴¹ Pomiňme případ podílu nabytý z výlučného vlastnictví jednoho manžela a celkově i možnost odlišné úpravy manželského majetkového režimu a zaměřme se nyní pouze na zákonný režim společného jmění, který se v praxi stále vyskytuje nejhojněji.

Nejčastěji se notář setkává s pasivním přístupem druhého manžela, který o účast v zakládané společnosti nestojí, nežádá kdy o zakládané společnosti nechce být příliš informován, případně dokonce o jejím založení druhým z manželů vůbec netuší. Proto se ukazuje jako zcela nezbytné, aby notář spojil svou činnost právního rádce zúčastněných osob právního styku s činností přezkumnou a kontrolní, a podal odpověď na otázku, zdali je k založení společnosti jedním z manželů potřebný souhlas manžela druhého. S přihlédnutím k ustanovení § 715 OZ musíme dojít k názoru, že k nabytí podílu společností jejím založením bude nezbytné udělení souhlasu druhým z manželů, a to v případě, přesáhne-li vklad do společnosti míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů. Absence takového souhlasu do

¹³⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 416/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků.

¹⁴⁰ Před rekodifikací soukromého práva se objevovaly také názory, že obchodní podíl být součástí SJM vůbec nemůže. Srov. PAŘÍZEK, Igor. Obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným a společné jmění manželů. Právní rozhledy (C. H. Beck). 2001, roč. 9. č. 8, s. 366; opačný názorový proud viz KREJČOVSKÝ, Ondřej. Členský podíl v družstvu a společné jmění manželů. Ad Notam. 2005, roč. 11, č. 4, s. 137 a DĚDIČ, Jan, ŠUK, Petr. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci. Obchodněprávní revue (C. H. Beck). 2014, č. 6, s. 167–172.

¹⁴¹ FILIP, Václav a David FYRBACH. Společnost s ručením omezeným. op. cit., s. 26.

značné míry naruší právní jistotu takto založených právních poměrů, když nad nimi bude viset pomyslný Damoklův meč v podobě možnosti druhého manžela dovolávat se relativní neplatnosti nabytí podílu svým manželem. Zákonodárce ale patrně chtěl předejít přílišné tvrdosti a formalismu, proto povinnost souhlasu spojil jen s prvním užitím příslušné součásti společného jmění a již zmíněným korektivem přiměřenosti majetkových poměrů.¹⁴² Notář proto vždy vychází z posouzení konkrétních okolností individuálního případu. Vrátime-li se k přílohovým notářským zápisům a dodáme skutečnost, že zakladatel Alfréd Kohout dříve uzavřel platné manželství, ve kterém dosud setrvává, přičemž nedošlo k úpravě manželského majetkového režimu, musíme posoudit poměr jeho vkladové povinnosti k jeho manželským majetkovým poměrům. Vzhledem k základnímu kapitálu společnosti ve výši 1 Kč a tomu odpovídající výši vkladu společníka Alfréda Kohouta lze dovést, že souhlas druhého manžela nebude nezbytný.¹⁴³

Notář by měl dle mého názoru vidět také do budoucna a v případě, kdy je souhlas druhého manžela se založením společnosti nutný, upozornit účastníka zápisu na možná rizika vyplývající z podílu obchodní společnosti nacházejícího se ve společném jmění manželů. Nejvyšší soud ostatně potvrdil, že v těchto případech musí být odlišen výkon společnických práv, které druhý manžel napadat neplatností v režimu občanského zákoníku nemůže, a naopak právní dispozici s podíly, kdy námitka relativní neplatnosti druhému z manželů svědčí.¹⁴⁴ Za daných podmínek proto bude souhlas nutný i v souvislosti s budoucím převodem podílu. V opačném případě opět hrozí možnost druhého manžela dovolávat se úspěšně relativní neplatnosti smlouvy o převodu podílu ve společnosti, což ostatně potvrdil i Vrchní soud v Praze.¹⁴⁵

Odlišnou situaci přináší praxe, chtějí-li nabytí podíl oba manželé s vůlí stát se společníky. Manželům nic nebrání využít ustanovení § 32 odst. 3 ZOK a nabytí podíl do podílového spoluvlastnictví. Musí pak ustanovit společného správce, který bude podíl vůči

¹⁴² PSUTKA, Jindřich. Společné jmění manželů. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-565-7, s. 144.

¹⁴³ Jiná, ovšem nikoli nespojující situace může nastat v případě, kdy manžel podíl nabyt bezúplatně či pouze z vlastních prostředků, kdy podíl přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů. Souhlas druhého manžela se vyžaduje jako ochrana před potenciálními riziky ručení. Srov. KRÁLÍK, Michal. § 715 [Použití součástí SJM k podnikání nebo nabytí podílu v obchodní společnosti nebo družstvu]. In: Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). C. H. Beck, 2022. op. cit., marg. č. 6.

¹⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 22 Cdo 206/2020. Rozhodnutí se sice vztahuje na starou právní úpravu, nicméně zde nic nebrání aplikaci jeho závěrů i na úpravu současnou.

¹⁴⁵ Viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 12. 2018, sp. zn. 7 Cmo 187/2017.

společnosti spravovat.¹⁴⁶ Manželé totiž budou vystupovat jako jeden společník.¹⁴⁷ Manželé se pak samozřejmě rovněž mohou stát společníky zakládané společnosti každý samostatně a být takto uvedeni ve společenské smlouvě.

e) Poznámka ke lhůtě obsažené v ustanovení § 9 ZOK

Na závěr si dovoluji se vši skromností apelovat, aby nezůstala opomenuta ani možnost změnit lhůtu pro podání návrhu na zápis obchodní korporace do obchodního rejstříku dle ustanovení § 9 ZOK. Přestože se zákonná lhůta 6 měsíců zakladatelům často zdá dostatečně dlouhá, stále se v praxi objevují případy, kdy lhůta posléze naplněna není. Mohlo se tak stát v situaci, kdy je předem jasné, že doba pro získání příslušného podnikatelského oprávnění vtěleného do zakladatelského jednání může přesáhnout zákonných 6 měsíců od založení společnosti.¹⁴⁸ Rejstříkové soudy jako důsledek zmeškání lhůty zamítají návrh na zápis obchodní společnosti do obchodního rejstříku. Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí výstižně formuloval: „Dle ust. § 9 odst. 1 ZOK nepodáním návrhu na prvozápis společnosti do obchodního rejstříku ve stanovené šestiměsíční lhůtě, nastaly automaticky tytéž účinky pro zakladatelskou listinu o založení společnosti s ručením omezeným, jako při odstoupení od smlouvy. Protože tyto účinky nastávají ex lege a nelze je již změnit, (...) soud prvního stupně správně zamítl návrh (na zápis – pozn. autora) ve věci samé.“¹⁴⁹

Takové situace mohl notář zakladatele a společníky vyvarovat prostou inkorporací článku do zakladatelského právního jednání ve znění: „Lhůta pro podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku ve smyslu § 9 zákona o obchodních korporacích se prodlužuje na 12 (dvanáct) měsíců ode dne založení společnosti.“ Přednesený problém by měl být zažehnan příslušnými změnami korporátního a živnostenského zákona. To ovšem neznamená, že výše uvedená formulace části zakladatelského právního jednání je obsoletní. Důvodů pro nepodání včasného návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku může být samozřejmě daleko více a takové ujednání v zakladatelském právním jednání se může v budoucnu pro účastníky notářského zápisu prokázat jako vysoce užitečné.

¹⁴⁶ Oproti družstvu zákonodárce u obchodních společností nezakotvil povinnost, aby společnická práva musel vykonávat přímo jeden z manželů. Určí si tedy společného zmocněnce. Srovnání s § 32 odst. 3 a § 32 odst. 4 ZOK.

¹⁴⁷ Judikatura Nejvyššího soudu rovněž zastává konstrukci celistvosti podílu a nemožnost vyčlenit z podílu konkrétní majetková práva a tvořit z nich samostatný předmět právních vztahů, a to ani v případě spoluvlastnictví podílu – viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 29 Cdo 3581/2010.

¹⁴⁸ FILIP, Václav a David FYRBACH. Společnost s ručením omezeným. op. cit., s. 1.

¹⁴⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. 7 Cmo 46/2018.

3.2. Dohoda všech společníků (akcionářů) a rozhodnutí jediného společníka (akcionáře)

Výklad dílčích otázek navázaných na přílohové notářské zápisy bude opět podrobněji směřován převážně na právní úpravu společností s ručením omezeným. Přesto lze níže uvedené závěry přiměřeným způsobem a s pečlivým přihlédnutím k diverzitě povahy obou typů kapitálových společností vztáhnout rovněž na akciové společnosti, jejichž právní úprava obsahuje jistá specifika, kterých jsem si vědom, avšak vzhledem k omezenému rozsahu práce tato blíže rozebírána nebudou. Obdobně je tomu u dohody všech společníků ve vztahu k dohodě akcionářů. Jeden notářský zápis tak bude věnován dohodě všech společníků o změně společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným, druhý pak pro zachování diverzity rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady akciové společnosti.

I. Dohoda všech společníků (akcionářů)

Dohoda všech společníků společnosti s ručením omezeným, potažmo akcionářů akciové společnosti, představuje další druh právního jednání, které bude vtěleno do notářského zápisu o právním jednání sloužícího jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku (není-li dále stanoveno jinak, označují společníka i akcionáře souhrnným termínem společník). Zákon o obchodních korporacích umožňuje všem společníkům projevit shodnou vůli, tedy „dohodu“, o změnách zakladatelských právních jednání či jiných významných změnách týkajících se takových společností. Zákonodárce pro takovou dohodu v některých případech vyžaduje formu veřejné listiny a nezbytnou přítomnost notáře. Kromě změny zakladatelských právních jednání zákon dále předepisuje formu veřejné listiny pro dohodu všech akcionářů o rozsahu své účasti na zvýšení základního kapitálu společnosti a pro dohodu všech společníků o zrušení společnosti s ručením omezeným. V praxi se však s dohodou všech společníků notář zdaleka nejčastěji setkává v souvislosti se změnou společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným v souladu s ustanovením § 147 odst. 1 ZOK. Neobvyklá není ani absence úpravy valné hromady a její působnosti ve společenské smlouvě (srov. kapitola 3.1.2.1). Potud pak společníkům ani nezbyvá činit jinak, než přijmout potřebné úpravy zakladatelského právního jednání jednomyslnou dohodou.

V případě dohody společníků jde pouze o jednu z možností, jak změnit společenskou smlouvu, která se však v řádně fungujících společnostech s adekvátními vztahy společníků při výkonu práv a povinností společníků jeví za konkrétních podmínek jako nejrychlejší a

nejjednodušší.¹⁵⁰ V souvislosti s uvedeným bude logickým a správným závěrem, že změna zakladatelského právního jednání dohodou bude využívána hojněji ve společnostech s nižším počtem společníků a společnostech s řádnými vztahy mezi společníky, kde je menší prostor pro rozpory a větší pravděpodobnost shodné vůle. Již termín „dohoda“ evokuje předpoklad shody všech společníků na provedení konkrétních změn. Projevuje se zde tendence zákonodárce, který jednoznačně preferuje změnu společenské smlouvy shodnou vůlí všech společníků, je-li její dosažení možné. Tato skutečnost vyplývá i z konstrukce úpravy společnosti s ručením omezeným, když působnost valné hromady pro změny společenské smlouvy musí být takovou smlouvou, oproti dohodě společníků, explicitně přiznána, případně tak musí stanovit přímo zákon. Dohoda společníků se v jistém směru velice podobá samotné koncepci notářského zápisu o právním jednání. Ke změně společenské smlouvy nemůže dojít, není-li dán s takovou změnou souhlas všech společníků společnosti. Nepostačí tedy většina, byť třeba i většina všech s výjimkou jediného společníka. Obdobně nemůže být notářský zápis řádně vyhotoven v případě, kdy (byť jen jediný) jeho účastník nevyjádří shodnou vůli s vůlí ostatních účastníků.

Výše uvedený dvoufázový proces zakládání společností rovněž umožňuje měnit společenskou smlouvu po založení obchodní společnosti, ovšem ještě před jejím vznikem, tedy před zápisem do obchodního rejstříku.¹⁵¹ Na změně obsahu společenské smlouvy se musí dohodnout všichni zakladatelé a společníci, přičemž jednání bude opět vyžadovat formu veřejné listiny, jak vyplývá z ustanovení § 6 odst. 1 ve spojení s § 147 odst. 1 ZOK. Jedná se ovšem o postup zcela ojedinělý, když zakladatelé naopak zpravidla trvají na co možná nejrychlejší zápisu společnosti do obchodního rejstříku. Od dohody všech společníků týkající se změny společenské smlouvy musíme dále odlišit dohodu všech společníků společnosti s ručním omezeným o ukončení účasti konkrétního společníka ve společnosti dle ustanovení § 203 ZOK. Nejedná se o dohodu ve smyslu ustanovení § 147 ZOK, nicméně je zajisté namístě přiznat, že i v důsledku této dohody dojde ke změně společenské smlouvy co do rozsahu společníků. Zákonodárce zde ovšem zvolil jednodušší postup a předepsal pouze písemnou formu s úředně ověřenými podpisy. Dosáhl tak jisté hospodárnosti a rychlosti pro společníky, když předepsaná jednomyslnost společníka chrání natolik, že kvalifikovanější formu nejspíše

¹⁵⁰ Další možnosti představují rozhodnutí valné hromady, rozhodnutí soudu, změny plynoucí ze zákona a změny na základě jiných právních skutečností. Srov. POKORNÁ, Jarmila. § 147 [Změna společenské smlouvy]. In: LASÁK, Jan, DĚDIČ, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk a kol. 2021. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. 2. vyd. [Systém ASPI]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. Dostupné v Systému ASPI.

¹⁵¹ PRAVDOVÁ, Markéta, Lucie JOSKOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně. op. cit, s. 78.

nepovažoval za nutnou. Nic ale společníkům nebrání rovněž o takové dohodě nechat vyhotovit notářský zápis.

II. Rozhodnutí jediného společníka (akcionáře) v působnosti valné hromady

Má-li společnost jediného společníka, valná hromada se nekoná, když její působnost dle ustanovení § 12 ZOK vykonává tento jediný společník. Zákonodárce dikcí ustanovení § 11 odst. 1 ZOK připouští založení jednočlenných společností pouze u společností kapitálových. Unipersonalita může také vzniknout až v důsledku soustředění všech podílů v rukou jednoho společníka. O rozsáhlém sporu týkající se charakteru rozhodování jediného společníka, tedy zdali je takové rozhodování právním jednáním a je třeba jej vtělit do notářského zápisu o právním jednání ve smyslu části šesté, prvního oddílu notářského řádu, či jde naopak o rozhodnutí orgánu právnické osoby, o kterém notář vyhotoví zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ, bylo již pojednáno v předchozí části práce. Lze shrnout, že rekonstrukce soukromého práva i následná praxe notářů dala za pravdu prvnímu, rovněž současně snad i většinovému, názoru. Jediný společník totiž není a ani se nestává valnou hromadou ve smyslu orgánu společnosti, nýbrž je pouhým vykonavatelem její působnosti.¹⁵²

Formu veřejné listiny pro rozhodování jediného společníka zákon požaduje jen v případech, kdy se tato kvalifikovaná forma vyžaduje pro rozhodování valné hromady. V praktickém důsledku se notář s rozhodováním jediného společníka opět nejčastěji setká v souvislosti se změnou zakladatelského právního jednání. Méně frekventovaná jsou pak rozhodnutí jediného společníka o zvýšení základního kapitálu společnosti a o zrušení společnosti s likvidací, pro která zákon rovněž vyžaduje formu veřejné listiny. Naopak například volba a odvolání volených členů orgánů společnosti nebo schválení rozdělení zisku nejenže výslovně nevyžaduje formu veřejné listiny, ale zákonodárce dokonce o formě takových rozhodnutí pomlčel. To by zavdávalo možnému výkladu, kdy by jediný společník mohl rozhodovat takových záležitostech zcela bezformálně, tedy i ústně. Souhlasím však s názorem Havla, který výkladově dovozuje potřebu pořízení záznamu o takovém rozhodnutí.¹⁵³ Rozhodování jediného společníka je také možné uskutečnit vyhotovením elektronického notářského zápisu prostřednictvím videokonference.

¹⁵² HAVEL, Bohumil. § 12 [Výkon působnosti valné hromady v jednočlenné společnosti]. In: Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2020. op. cit., s. 30.

¹⁵³ Ibid., s. 30–31.

3.3. Náležitosti podkladových notářských zápisů o právním jednání

Na příkladu notářských zápisů (viz **Příloha č. 5**, v textu kapitoly dále také jako přílohové zápisy) bude blíže představeno, v čem primárně spočívají specifika notářského zápisu při přijímání změn obsahu zakladatelského právního jednání. První z přílohových zápisů obsahuje právní jednání, kterým tři společníci obchodní společnosti Bodega Bay s.r.o. mění společenskou smlouvu v rozsahu určení počtu jednatelů, způsobu jejich jednání za společnost a úpravy valné hromady. V kapitole věnující se pokračování v notářském zápisu byla již nastíněna nesporná výhoda dohody všech společníků oproti přijímání změny společenské smlouvy rozhodnutím valné hromady. Zatímco v prvním případě bude vyhotoven notářský zápis o právním jednání a bude možné jej flexibilně vyhotovit „na pokračování“,¹⁵⁴ u notářského zápisu o osvědčení rozhodnutí právnické osoby dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ takový postup možný nebude nikdy (srov. kapitola 2.1.2). Tytéž závěry lze samozřejmě vztáhnout i na přijetí rozhodnutí jediného společníka (akcionáře) v působnosti valné hromady. Druhý přílohový zápis demonstruje rozhodnutí jediného akcionáře akciové společnosti Frenzy a.s. o změně stanov, o odvolání člena správní rady a o volbě členů správní rady společnosti.

Notářský řád pro vyhotovení zápisů o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku striktně vyžaduje nejen splnění obecných náležitostí všech notářských zápisů,¹⁵⁵ ale rovněž splnění zvláštních náležitostí uvedených v ustanoveních § 63, § 70 a § 70a NotŘ. Takovými náležitostmi jsou:

- a) místo a přesné datum právního jednání ve formě notářského zápisu;
- b) identifikace sepisující osoby včetně sídla;
- c) jednající osoby a jejich prohlášení o způsobilosti právně jednat;
- d) údaj o prokázání totožnosti;
- e) obsah právního jednání;
- f) schválení notářského zápisu;
- g) podpisy účastníků zápisu a autorizace notářem;
- h) prohlášení notáře ve smyslu ustanovení § 70a NotŘ.

¹⁵⁴ V takovém případě ale zaniká možnost vyhotovení notářského zápisu elektronicky – srov. kapitola 2.1.3. a ustanovení § 61a odst. 5 NotŘ.

¹⁵⁵ Například náležitosti předepsané v ustanovení § 58 a § 59 NotŘ a § 11 kancelářského řádu.

Ad a) Datum a místo vyhotovení zápisu nečiní často výkladové ani praktické problémy. Většinou bude místo, kde bylo právně jednáno také místem podpisu notářského zápisu. Je však možné notářský zápis vyhotovit v notářské kanceláři poté, co účastník (v našem případě společníci či akcionář) po konzultaci s notářem vyjeví svou vůli, a podepsat jej na místě samém, zpravidla na adrese sídla společnosti, jejíž zakladatelského právního jednání se právní jednání týká. Je ovšem nezbytně nutné, aby si před podpisem účastník zápis znovu celý řádně přečetl a po přečtení prohlásil, že jej v celém rozsahu schvaluje.¹⁵⁶ Diverzitu v místě a čase poskytuje pak notářský zápis vyhotovený na pokračování, o kterém bylo pojednáno dříve.

Ad b) Notář v hlavičce notářského zápisu uvede své celé jméno a příjmení včetně obce, ve které se nachází jeho sídlo. Jisté, pro nás nepřiliš významné modifikace, představují společenství notářů, ustanovený zástupce notáře aj. Odlišnosti a do značné míry také zjednodušení formalit nalezneme v souvislosti s úpravou elektronického notářského zápisu, jak je rozebráno v předchozí části práci.

Ad c) Ani zde se v praxi neobjevují větší problémy. Identifikaci jednajících osob je vždy nutné provést zcela konkrétně v plném znění bez jakýchkoli zkratk.¹⁵⁷ Notář identifikaci zjišťuje z platných úředních průkazů, přičemž také může vyjít z prohlášení o bydlišti fyzické osoby. Zvláštním případem může být společník nebo zakladatel společnosti s uvedeným místem trvalého pobytu na úřední adrese. V takovém případě notář z prohlášení účastníka zjistí jeho bydliště a s formulací „*dle prohlášení účastníka bydlištěm ...*“ jej společně s úřední adresou zanese do zápisu. Identifikace právnické osoby pak proběhne v souladu s aktuálním výpisem z obchodního rejstříku, který si notář v rámci své činnosti může nahradit sám ověřeným výstupem z informačního systému veřejné správy.

Pro platnost právního jednání ve formě veřejné listiny je zcela klíčové, aby společníci či akcionář byli způsobilí právně jednat v rozsahu právního jednání, o kterém je příslušný zápis vyhotoven. Prohlášení o způsobilosti právně jednat notář připojí v úvodu zápisu k identifikaci účastníků, kteří jej nakonec svým podpisem stvrdí. Ovšem je nutné říci, že notář má v tomto případě kontrolní úlohu s velice omezenými možnostmi dobrat se skutečné pravdy. Proto velice záleží na jeho osobním, do jisté míry lékařsky laickém, úsudku o svéprávnosti účastníků a souhlasím s Jindřichem, že má-li notář sebemenší pochybnosti, musí učinění takového úkonu

¹⁵⁶ JINDŘICH, Miloslav. § 63 [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 313–314.

¹⁵⁷ Ibid., s. 315 ve spojení s ustanovením § 59 odst. 2 NotŘ.

odmítnout.¹⁵⁸ Dohoda všech třech společníků tedy nemůže být uzavřena, má-li notář pochybnosti o způsobilosti právně jednat, a to byť jen u jediného z nich. V případě, kdy je notáři přímo známá skutečnost o omezené svéprávnosti společníka či akcionáře, svou kontrolní činnost prohlubuje, vyžádá si pravomocný rozsudek soudu a na jeho základě zhodnotí, je-li pro toto konkrétní jednání společník (akcionář) způsobilý.¹⁵⁹ V případě smluvního zastoupení pak činí toto prohlášení za zmocnitele zmocnitel.

Ad d) U prvního z přílohových notářských zápisů musí být notáři prokázána totožnost všech tří společníků, kteří přijímají dohodu o změně společenské smlouvy, a to platným úředním průkazem. Notář, opět v souvislosti se svou kontrolní a přezkumnou činností, vyžaduje předložení platných úředních průkazů, avšak s výjimkou situace, kdy mu je společník osobně známý. Domnívám se ovšem, a praxe tomu dává zapravdu, že je vhodné žádat předložení platného úředního průkazu i po osobách, které jsou notáři známé. Vždy je totiž lepší uchovat kopii takového průkazu v příslušném notářském spisu pro možný vznik jakýchkoli pochybností v budoucnu, a to rovněž pro účely budoucí kontroly Notářské komory. V zápisu může v obou případech notář pouze obecně uvést, že mu totožnost byla skutečně prokázána, čímž se považuje náležitost za splněnou.¹⁶⁰

Druhý přílohový zápis obsahuje rozhodnutí jediného akcionáře, kdy takovým je společnost s ručením omezeným. Účastníkem notářského zápisu je tak právnická osoba. Notář musí provést identifikaci všech účastníků zápisu, tedy nejen osoby fyzické, ale rovněž osoby právnické. U právnických osob se notáři prokazuje její existence, a to platným výpisem z obchodního rejstříku dle ustanovení § 63 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 64 odst. 1 NotŘ. Za právnickou osobu pak bude vždy jednat fyzická osoba. V našem případě za danou společnost jedná zmocněnec na základě plné moci. Notáři se proto prokazuje nejen existence právnické osoby, ale rovněž totožnost fyzické osoby, která za ni jedná. Pokud by jediným akcionářem české akciové společnosti byla zahraniční právnická osoba, bude notář ověřovat její existenci ověřeným výpisem vydaným příslušným zahraničním orgánem. Obdobně notář postupuje v případě, kdy nově jmenovaný jednatel je cizím státním příslušníkem, k jehož

¹⁵⁸ JINDŘICH, Miloslav. § 63 [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 317.

¹⁵⁹ Ibid., s. 313–314.

¹⁶⁰ Ibid., s. 318–319.

zápisu do obchodního rejstříku bylo nutné mj. získat příslušný zahraniční výpis z rejstříku trestů (srov. kapitola 5.1).¹⁶¹

Zvláštní úpravu identifikace účastníků zápisu obsahuje notářský řád v případě elektronického notářského zápisu. Pro doplnění výkladu kapitoly o elektronických notářských je nutné se vypořádat s otázkou elektronické identifikace právnické osoby. Je-li tedy jediným akcionářem společnosti Frenzy a.s. společnost Okno do zahrady s.r.o., nabízí se konstatování, že notář musí identifikovat společnost jako právnickou osobu. Prostředek elektronické identifikace je ale vydáván pouze fyzickým osobám, a to prostřednictvím systému elektronické identifikace v souladu s článkem 3 odst. 4 eIDAS. Za právnickou osobu však musí vždy jednat osoba fyzická, proto v souladu s ustanovením § 2 zákona o elektronické identifikaci postačí, bude-li identifikována osoba, která je oprávněna za společnost Okno do zahrady s.r.o. jednat. Takové oprávnění zjistí notář výše popsáním způsobem, tedy zpravidla výpisem z obchodního rejstříku.

Ad e) Na rozdíl od předchozích bodů zde notář nevystupuje v roli kontrolní a přezkumné, ale v roli aktivního právního rádce účastníků zápisu, který pomáhá formulovat jejich vůli do právního jazyka poté, co mu účastníci sdělí všechny relevantní okolnosti konkrétního případu. Notář je veden zásadou procesní prevence a nestrannosti, proto musí při své činnosti spravedlivě zohlednit zájmy všech účastníků zápisu.¹⁶² Budou-li tedy například všichni společníci chtít dohodou změnit sídlo společnosti a do společenské smlouvy zanést konkrétní adresu namísto pouhého názvu obce, je úlohou notáře vysvětlit, proč takový postup, vzhledem k potenciální budoucí potřebě vyhotovení dalšího notářského zápisu při změně sídla i v rámci takové obce, není vhodný. Obdobně pak v praxi notář může usměrňovat dobu výkonu funkce členů orgánů společnosti, když taková má být dle vůle účastníků v návaznosti na konkrétní osoby v takových funkcích nastavena až nesmyslně dlouze.¹⁶³ Dalším příkladem jsou jednotlivé druhy podílů a práva a povinnosti s nimi spjaté.

¹⁶¹ V uvedených případech může být opět vyžadována apostila či superlegalizace a případně ověřený překlad v závislosti na konkrétním zahraničním prvku, tedy v závislosti na státu, kterého se vydání výpisů dotýká. Znovu proto notář musí hledět na zvláštní pravidla stanovená dohodami o právní pomoci, Haagskou úmluvou o ověřování či na zjednodušený postup týkající se výpisu z rejstříku trestů založený na principu vzájemné důvěry v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012.

¹⁶² JINDŘICH, Miloslav. § 63 [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 321–322.

¹⁶³ K tomu je třeba říci, že se v praxi objevovaly požadavky na změnu zakladatelského právního jednání již založených společností v rozsahu doby funkčního období jejího orgánu. Takové zkrácení se mělo účelově vztahovat již na zvolené členy. Notář proto musí upozornit, že změna funkčního období orgánu se nevztahuje bez dalšího na jeho současné členy. Je ovšem samozřejmě možné výslovně upravit i takovou retroaktivní situaci, dohodnou-li se na tom všechny „smluvní strany“. Srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 7. 2021, sp. zn. 7 Cmo 138/2021.

Ad f) – g) Jak bylo uvedeno k bodu a), účastníci musí vždy v plném rozsahu schválit právní jednání, o kterém je notářský zápis vyhotoven. Při podpisu notářského zápisu k situaci, kdy by snad některý z účastníků nesouhlasil s obsahem zápisu či jeho částí, téměř nedochází. Znění notářského zápisu totiž musí být výsledkem notářské činnosti, při které notář aktivně naslouchal požadavkům všech účastníků a jejich vůli jim pomohl řádně ve spolupráci se všemi z nich formulovat. Může ale dojít k situaci, kdy v notářské kanceláři všichni tři společníci přílohového zápisu souhlasí se změnou některé z obsahových částí notářského zápisu ještě před jeho podpisem. Příkladem z praxe budiž shoda společníků na zanesení podrobné úpravy hlasování na valné hromadě za pomoci elektronických prostředků do společenské smlouvy. Notář tedy vyhotoví zápis nový, který vyhovuje nově formulovaným požadavkům a předloží jej znovu všem účastníkům ke schválení v plném rozsahu. Jinou situaci by představoval návrh na změnu obsahu zápisu pouze jedním společníkem, kdy zbylí dva nesouhlasí. V takovém případě, nedojde-li ke shodě, musí notář odmítnout vyhotovení zápisu. Schválení pak může znít takto:

„O tom byl tento notářský zápis sepsán, / účastníky / zmocněncem účastníka / přečten, / jimi / jím / po přečtení v celém rozsahu schválen / a podepsán / a za účastníka podepsán.“

Následně dochází k podpisům všech účastníků notářského zápisu. U přílohového zápisu o dohodě všech společníků dojde pouze k postupnému vlastnoručnímu podpisu všech. V případě notářského zápisu o rozhodnutí jediného akcionáře bude účastníkem zastoupená právnická osoba. Dojde proto k uvedení její obchodní firmy na závěr zápisu a k tomu připojí vlastnoruční podpis fyzická osoba za ni jednající.¹⁶⁴

Ad h) Prohlášení notáře ve smyslu ustanovení § 70a NotŘ byla již krátce pozornost věnována. Přesto je nezbytné dodat, že takové prohlášení může učinit notář v zásadě trojím způsobem, a to (i) vyjádření **pozitivní**, (ii) vyjádření **negativní** a (iii) vyjádření **absentující**. Notář učiní pozitivní vyjádření, dojde-li ke splnění všech požadavků dle ustanovení § 70 NotŘ. Existence formalit právního jednání bude notáři zpravidla prokazována předložením příslušných listin. Z logiky věci totiž nemůže být notář vždy sám přítomen všem takovým formalitám právního jednání. V přílohovém zápisu o rozhodnutí jediného akcionáře jsou proto červenou barvou vyznačeny listiny, jejichž předložení je k pozitivnímu vyjádření notáře o legalitě nezbytné. Notáři musí být prokázána způsobilost jediného akcionáře rozhodovat

¹⁶⁴ JINDŘICH, Miloslav. § 63 [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 324.

v působnosti valné hromady. Požadavku je učiněno za dost aktuálním výpisem z obchodního rejstříku a seznamem akcionářů společnosti, ze kterých notář zjistí, kdo je jediným akcionářem a vlastníkem všech akcií společnosti ke dni vyhotovení zápisu. Otázkou zůstává, jakým způsobem postupovat, neodpovídají-li údaje uvedené v obchodním rejstříku skutečnému stavu. Příkladem může být do obchodního rejstříku dosud nezapsaná změna v osobě společníka společnosti po účinném převodu podílu. Čistě optikou formy notář takovou skutečnost může zanést do notářského zápisu následovně:

„Výpis z obchodního rejstříku obsahuje stav aktuální ke dni vyhotovení tohoto zápisu ze dne V, vyjma části o společnících, kdy dosavadní společník W, datum narození X, adresa místa pobytu Y, převedl svůj podíl ve výši Z % ve Společnosti na nabyvatele A, datum narození B, adresa místa pobytu C, a tato skutečnost doposud nebyla zapsána do obchodního rejstříku.“

O této skutečnosti ale musí být notář nejprve uvědomen. Listiny osvědčující skutečný stav proto musí notáři předložit účastník zápisu.¹⁶⁵ V opačném případě by nemohlo dojít k pozitivnímu vyjádření o legalitě. Notář rovněž vždy vyhotovuje výpis z evidence skutečných majitelů, když musí zohlednit důsledky, které zákonodárce s porušením povinnosti v režimu tohoto zákona pojí.¹⁶⁶ V obou přílohových zápisech bude nutné rovněž doložit aktuální znění zakladatelského právního jednání, když právní jednání musí být nejen v souladu s právními předpisy, ale rovněž „dalšími dokumenty“.

Listiny prokazující nutné formalities notář zpravidla uchovává pouze ve svém spisu, netvoří tedy přílohu notářského zápisu a nejsou vkládány do sbírky listin. Společnost je v našem případě ovšem zastoupena zmocněncem na základě plné moci. Tu musí notář rovněž obdržet, a to s úředně ověřeným podpisem v listinné podobě, případně její autorizovanou konverzi, přičemž tato již bude tvořit přílohu notářského zápisu a stane se jeho součástí. Nutno dodat, že pro splnění požadavku spočívajícího v pozitivním vyjádření notáře pro zápis do obchodního rejstříku postačí, když jej notář do vyhotoveného zápisu pouze formálně uvede. Nemusí jej blíže zdůvodňovat a není třeba uvádět, jaké listiny mu k takovému účelu byly

¹⁶⁵ Uvedenou praxi potvrdila i soudní rozhodovací činnost. K tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2798/2020.

¹⁶⁶ Není-li totiž skutečný majitel v evidenci řádně zapsán, nesmí vykonávat svá hlasovací práva při rozhodování nejvyššího orgánu společnosti nebo rozhodovat jako jediný společník – viz ustanovení § 54 odst. 1 zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů. Vyjádření o legalitě proto v takových případech už z podstaty věci nemůže být pozitivní.

předloženy.¹⁶⁷ Na základě takového vyjádření je možné přistoupit k přímému zápisu do obchodního rejstříku.

Negativní vyjádření notáře bude znamenat, že takový zápis nemůže být podkladovým zápisem a notář nebude moci provést přímý zápis do obchodního rejstříku.¹⁶⁸ Notářská obec pak zastává názor, že i takový notářský zápis je listinou ve smyslu ustanovení § 86 písm. e) rejstříkového zákona a jako takový může být předložen rejstříkovému soudu, který jej podrobí vlastnímu přezkumu v režimu ustanovení § 90 odst. 1 tohoto zákona, na jehož základě bude či nebude proveden zápis do obchodního rejstříku.¹⁶⁹ Jinými slovy lze říci, že notářský zápis ztratí charakter podkladového notářského zápisu, nikoli však charakter veřejné listiny. Absentující prohlášení notáře bude nejzávažnější variantou, kdy účinky budou logicky obdobné jako při negativním vyjádření, ovšem jedná se rovněž o chybu notáře a vadu notářského zápisu jako takového. Je otázkou, zdali by si i takový notářský zápis udržel formu veřejné listiny. Domnívám se, že ve světle judikatury a jí zastávané doktríny shovívavosti¹⁷⁰ by charakter veřejné listiny zápisu měl být zachován, budou-li rovněž zachovány všechny ostatní náležitosti a forma veřejné listiny by ze zápisu tak měla být zcela patrná.¹⁷¹

¹⁶⁷ Přestože vyjádření nemusí být podrobné, notář jej může formulovat i specifitěji, např. takto: „(...) *formality pro toto právní jednání a pro zápis do veřejného rejstříku byly splněny, zejména předložením souhlasu vlastníka s umístěním sídla právnické osoby a výpis z katastru nemovitostí LV XY, pro k. ú. VW.*“ V tomto případě tak dochází ke změně zakladatelského jednání v části sídla společnosti, kdy typicky jediný společník (akcionář) takové listiny notáři dodá již při vyhotovení notářského zápisu, nikoli až následně. Notář proto nebude muset sepisovat osvědčující zápis dle ustanovení § 80h NotŘ a rovnou provede přímý zápis do rejstříku. Jde o postup rychlejší a pro účastníka finančně méně zatěžující.

¹⁶⁸ KOŽIAK, Jaromír. § 108 [Podkladový notářský zápis]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních. Zákon o veřejných rejstřících. Řízení nesporné. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, ISBN 970-80-7478-869-7, s. 930.

¹⁶⁹ Srov. HAMPEL, Petr. Notář a jeho postavení v řízení ve věcech veřejného rejstříku. Ad Notam. 2014, roč. 20. č. 6, s. 7 a JINDŘICH, Miloslav. § 70 [Podkladový notářský zápis]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck op. cit., s. 352.

¹⁷⁰ KOŽIAK, Jaromír. § 6 [Status veřejné listiny]. In: Zákon o zvláštních řízeních soudních. Zákon o veřejných rejstřících. Řízení nesporné. Praktický komentář. op. cit., s. 26.

¹⁷¹ Srov. kapitola věnující se vadám a opravným doložkám notářských zápisů a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 12. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1717/2016.

4. Notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. notářského řádu

Druhým rozebíraným typem notářského zápisu je notářský zápis o osvědčení rozhodnutí orgánů právnických osob. Dnes již nejde o institut notářskému a právnímu světu nový, naopak představuje významný a ustálený prvek korporátního práva, který byl do notářského řádu vložen 1. 1. 2001 harmonizační novelou obchodního práva, tedy zákonem č. 370/2000 Sb., který v souladu s požadavky směrnic Rady 68/151/EHS, 78/855/EHS a 82/891/EHS mj. zakotvil formu veřejné listiny pro rozhodnutí orgánu právnické osoby.¹⁷² Přestože v notářském řádu je právní úprava tohoto notářského zápisu pro nás dnes již zcela logicky včleněna do jeho šesté části druhého oddílu, tedy do oddílu osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, nejprve byla zákonodárcem zvolena systematika poněkud odlišná. Úprava tohoto druhu notářského zápisu byla v důsledku mnohých specifík, která pro notáře a jeho činnost z existence mnoha odlišných náležitostí zápisu vyplývají, zařazena do oddílu samostatného. Praxe ovšem správně ukázala, že i přes patrné odlišnosti není důvod tento druh notářského zápisu oddělovat od ostatních zápisů osvědčujících.¹⁷³ Naopak se dle mého názoru jednalo o nesystematické řešení, které mohlo zcela zbytečně působit praktické potíže spojené s nejistotou při aplikaci obecných ustanoveních o osvědčení právně významných skutečností a prohlášení a při determinaci charakteru činnosti notáře, tedy zdali má notář postupovat jako pasivní pozorovatel jako tomu je v rámci ostatních osvědčujících notářských zápisů či jako aktivní poradce nebo zdali má jít vždy snad o kombinaci obojího.

Dále musí být předmětný druh podkladového notářského zápisu odlišen od zápisu dle ustanovení § 77 NotŘ, kdy tento slouží k objektivnímu zaznamenání určitých skutečností, dodržování právních předpisů a zakladatelských dokumentů důležitých pro posouzení řádného průběhu valných hromad společností.¹⁷⁴ Posouzení ale nečiní notář sám, nýbrž pouze v notářském zápisu uvede rozhodné skutečnosti, podle kterých bude k takovému posouzení moci dojít orgánem k tomu příslušným. Zákon o obchodních korporacích ale pro osvědčení samotného průběhu valné hromady obchodní společnosti formu notářského zápisu obligatorně

¹⁷² Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění zákona č. 30/2000 Sb., zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, odkazuje především na požadavek ustanovení čl. 16 odst. 2 směrnice 78/855/EHS.

¹⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2014, sp. zn. 28 Cdo 3155/2012 toto systematické zařazení explicitně potvrzuje.

¹⁷⁴ JINDŘICH, Miloslav. § 77 [Osvědčení o průběhu valných hromad]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 410–411.

nevyžaduje. To samozřejmě neznamená, že o takové osvědčení notářským zápisem nemůže být požádáno fakultativně v podstatě kdykoli. Obligatorně pak musí být osvědčen průběh ustavující schůze družstva, kdy se úprava ustanovení § 77 NotŘ aplikuje analogicky.¹⁷⁵

Notářský zápis dle ustanovení § 77 NotŘ rovněž není a nemůže být podkladovým notářským zápisem, když na jeho formální náležitosti ani činnost notáře při jeho vyhotovení nejsou kladeny zdaleka takové nároky jaké zákonodárce spojil s notářským zápisem o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby. Zcela klíčová je však absence vyjádření notáře, které by bylo obdobou vyjádření obsažených v ustanoveních § 70a a § 80a odst. 2 NotŘ. K uvedenému se shodně vyjádřil Vrchní soud v Praze, který k problematice dodává, že „(...) notářský zápis podle § 77 NotŘ (...) není notářským zápisem o rozhodnutí orgánu právnické osoby podle § 80a NotŘ a (...) takový notářský zápis nemůže sloužit jako podklad pro zápis změny v obchodním rejstříku prováděný notářem dle § 108 VeřRej.“¹⁷⁶

Posledním významným rozdílem je povaha notářského zápisu dle ustanovení § 77 NotŘ jako listiny, která je způsobilá nahradit zápis z jednání valné hromady vyhotovovaný na základě ustanovení § 188 odst. 3 ve spojení s § 189 ZOK. Náležitosti tohoto notářského zápisu se totiž překrývají s náležitostmi, které na prostý zápis z valné hromady klade ustanovení § 189 odst. 1 ZOK.¹⁷⁷ S tímto závěrem souzní rovněž Nejvyšší soud, který v těchto případech považuje vyhotovení prostého zápisu z valné hromady za nadbytečné.¹⁷⁸ Uvedený závěr však dle mého názoru nelze zcela logicky vztáhnout na notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ, když ten osvědčuje pouze rozhodnutí orgánu právnické osoby, nikoli celý průběh jednání valné hromady, a nemůže tak přes absenci některých náležitostí stanovených pro zápis z jednání valné hromady dle ustanovení § 189 ZOK sloužit jako náhrada takového zápisu.

Závěrem snad pouze dvě poznámky. Rozebíraný osvědčující notářský zápis nelze nikdy ad hoc „změnit“ v notářský zápis o právním jednání a naopak. V případě, že je podkladovým notářským zápisem o právním jednání přijímána dohoda všech (např. 5) společníků, kdy však nakonec kvůli absenci jednoho souhlasného projevu vůle nedojde ke konsensu, nelze bez

¹⁷⁵ JINDŘICH, Miloslav. § 77 [Osvědčení o průběhu valných hromad]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 410–411. Ovšem rozhodnutí o schválení stanov na takové schůzi bude osvědčeno dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ.

¹⁷⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 9. 2022, sp. zn. 7 Cmo 160/2022.

¹⁷⁷ Notář kromě všech vyčtených náležitostí zaznamená také „(...) vše, co je důležité pro posouzení řádného postupu jednání“. V zápisu tak uvede i počet přítomných společníků (akcionářů), způsob hlasování, protesty a další údaje významné pro řádné posouzení postupu jednání valné hromady.

¹⁷⁸ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.

dalšího tvrdit, že pro příslušné rozhodnutí vyslovují souhlas všichni zbylí společníci, a proto půjde vlastně o rozhodnutí valné hromady, když „(...) notářský zápis byl notářem sepsán dle ust. § 62 NotŘ (...), jehož obsahem je dle notáře rozhodnutí společníků dle § 147 ZOK. Z jeho obsahu, a i z prohlášení notáře dle ust. § 70 NotŘ, je tak zcela zřejmé, že se jedná o osvědčení právního jednání společníků (...). Pokud notář v notářském zápise uvedl, že společníci přijali dle § 147 ZOK „rozhodnutí“, nelze se ani domnívat, že by se jednalo o rozhodnutí valné hromady, neboť uvedené „rozhodnutí“ nemá formální ani obsahové náležitosti kladené právními předpisy na rozhodnutí valné hromady“.¹⁷⁹ Nutno již pouze zdůraznit, že notářský zápis osvědčující rozhodnutí orgánu právnické osoby nelze sepsat na pokračování, neb takový postup je ze samotné logiky věci vzhledem k jednotnému postupu rozhodování orgánu právnické osoby vyloučen. Naopak je však možné vyhotovit tento druh notářského zápisu v elektronické podobě, když toto v rámci již dříve představené digitalizační novely notářského řádu zákonodárce v ustanovení § 80a odst. 1 in fine explicitně umožňuje.

4.1. Vyhotovení notářského zápisu dle § 80a a násl. notářského řádu

Notářský zápis o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby notář dikcí ustanovení § 80a odst. 1 NotŘ vyhotoví, je-li takový postup výslovně vyžadován zvláštním právním předpisem¹⁸⁰ či v případě, kdy je orgánem právnické osoby rozhodováno o skutečnostech zapisovaných do veřejného rejstříku. Druhý případ může způsobovat jisté výkladové problémy, neboť se uplatní na případy, kdy osvědčení příslušného rozhodnutí notářským zápisem není právním předpisem sice vyžadováno, ale je rozhodováno o skutečnostech, které se nutně do veřejného rejstříku promítnou, přičemž notář je zároveň o vyhotovení takového zápisu požádán. Ukázkovým případem bude rozhodnutí o odvolání jednatele a o volbě jednatele společnosti s ručením omezeným, rozhodnutí o schválení prokury či rozhodnutí o jmenování či odvolání likvidátora.¹⁸¹ V praxi se ale často rovněž vyhotovují notářské zápisy o rozhodnutí valné hromady o rozdělení a schválení převodu podílu na třetí osobu, která není společníkem. K tomu bylo výkladovým stanoviskem Nejvyššího soudu předneseno a usnesením Vrchního soudu v Praze potvrzeno, že takové usnesení valné hromady není nutné osvědčovat notářským zápisem, neb není usnesením, v jehož důsledku se mění společenská smlouva ve smyslu

¹⁷⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2018, sp. zn. 7 Cmo 174/2017.

¹⁸⁰ Tímto předpisem je zejména zákon o obchodních korporacích.

¹⁸¹ JINDŘICH, Miloslav. § 80a [Vymezení a obsah osvědčení]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 425.

ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) ZOK.¹⁸² Jde tedy o rozhodnutí orgánu, jímž je zápis do obchodního rejstříku podmíněn. Proto jsem přesvědčen, že dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ je možné postupovat i v takovém případě.¹⁸³ V jiných případech tento postup však analogicky využít nelze a bude nutné přistoupit k postupu dle obecné úpravy, tedy zpravidla dle ustanovení § 77 NotŘ.

Tabulka 3. blíže poukazuje na případy, kdy zákonodárce vyhotovení osvědčujícího notářského zápisu v režimu ustanovení § 80a NotŘ v právu obchodních společností dle zákona o obchodních korporacích přímo vyžaduje. Stranou je ponechána komplexní problematika přeměn obchodních korporací.

Právní úprava obsažená v zákonu o obchodních korporacích	Rozhodnutí, která vyžadují kvalifikovanou formu osvědčení dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ
Ustanovení § 147 odst. 1 a 2	Rozhodnutí o změně společenské smlouvy / jehož důsledkem je změna společenské smlouvy / společnosti s ručením omezeným
Ustanovení § 171 odst. 1 ve spojení s § 172 odst. 1	Rozhodnutí VH o změně obsahu společenské smlouvy / jehož důsledkem je změna společenské smlouvy / společnosti s ručením omezeným, o připuštění nepeněžitého vkladu či možnosti započtení, o zrušení společnosti s likvidací a o dalších skutečnostech podléhajících konstitutivnímu zápisu do obchodního rejstříku
Ustanovení § 215 odst. 1 ve spojení s § 171 odst. 1 písm. b) a § 172 odst. 1	Rozhodnutí VH společnosti s ručením omezeným o přechodu uvolněného podílu nebo snížení ZK o vklad společníka, jehož účast zanikla
Ustanovení § 215 odst. 2	Rozhodnutí kolektivního orgánu jednatelů o přechodu vlastnického práva všech uvolněných podílů na společnost
Ustanovení § 416 odst. 1 a 2	Rozhodnutí VH o změně stanov / v jehož důsledku se mění stanovy / akciové společnosti, o pověření představenstva či správní rady zvýšit ZK, o možnosti započtení proti pohledávce na splacení emisního kurzu, o vydání vyměnitelných či prioritních dluhopisů, o zrušení společnosti s likvidací a rozdělení likvidačního zůstatku
Ustanovení § 432 odst. 1 a 2	Rozhodnutí VH / představenstva / správní rady / akciové společnosti, jehož důsledkem se mění obsah stanov
Ustanovení § 515 odst. 1	Rozhodnutí představenstva / správní rady / o zvýšení ZK

Tabulka 3. Rozhodnutí orgánů obchodních společností obligatorně osvědčovaná notářským zápisem¹⁸⁴

¹⁸² Viz výkladové stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 7 Cmo 268/2016.

¹⁸³ KOŽIAK, Jaromír. § 80a [Důvody sepsání notářského zápisu a jeho účel]. In: Notářský rád. Praktický komentář. Wolters Kluwer, op. cit., s. 362.

¹⁸⁴ Zpracováno autorem – kompilace dat: KITTEL, David. Notářské zápisy sepsované na základě zákona o obchodních korporacích. op. cit., s. 14–15; KOŽIAK, Jaromír. § 80a [Důvody sepsání notářského zápisu a jeho účel]. In: Notářský rád. Praktický komentář. Wolters Kluwer, op. cit., s. 361–362 a účinné znění zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech ke dni 1. 3. 2023.

V souvislosti se dvěma základními druhy činností notáře, které byly již dříve v textu rozděleny na činnost aktivního právního rádce účastníků zápisu a osoby napomáhající formulovat obsah vůle a na činnost kontrolní a přezkumnou, nezbyvá než konstatovat, že při osvědčující činnosti notáře by měla její aktivní složka v zásadě ustoupit do pozadí, když notář podává pouze reálný popis skutečností a dějů, jichž byl přímým pozorovatelem. Při vyhotovení notářského zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby je však možné vysledovat výjimku z takového pravidla. Propojení obou výše uvedených činností notáře je v případech zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby více než žádoucí. Ovšem aktivní úloha notáře zde musí být chápána spíše ve smyslu prevence. Notář zpravidla provádí právní konzultaci obsahu předmětného rozhodnutí orgánu právnické osoby ještě před jeho přijímáním na jednání orgánu a dostatečně včas vyjádří své případné pochyby účastníkovi zápisu.¹⁸⁵ Tím se předchází neefektivnímu postupu, kdy by o těchto problematických aspektech notář informoval předsedajícího až v průběhu valné hromady společnosti. V takovém okamžiku však může být jejich odstranění časově a logisticky náročné, ne-li zcela nemožné. Notář naopak zaujme pasivní roli pozorovatele v samotném průběhu jednání orgánu (zpravidla valné hromady), kdy neodpovídá na dotazy společníků či akcionářů a komunikuje v zásadě pouze s osobu předsedajícího. Výjimku tvoří jeho poučovací povinnost, která bude rozebrána níže.

Obsah přezkumné činnosti notáře je v případě notářského zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby do jisté míry obdobný, byť ve svém celku rozsáhlejší, obsahu jeho přezkumné činnosti u podkladového notářského zápisu o právním jednání. Notář (i) osvědčuje existenci předepsaných právních jednání a formalit, při kterých byl notář přítomen, (ii) učiní vyjádření o souladu jednání a formalit, které jsou předpokladem k přijetí rozhodnutí, s právními předpisy, (iii) osvědčí, zdali předmětné rozhodnutí orgánu právnické osoby bylo či nebylo přijato a (iv) na základě ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ se vyjádří legalitě přijatého rozhodnutí orgánu právnické osoby.

Co se prvního bodu týká, je potřeba se vypořádat s formulací „(...) *při kterých byl notář přítomen* (...)“ obsaženou v ustanovení § 80a odst. 1 NotŘ. Čistě jazykovým výkladem bychom snad dospěli k závěru, že notář neosvědčuje existenci formalit a právních jednání pro přijímané rozhodnutí jinak sice důležitých, ale takovému rozhodnutí předcházejících, tedy takových, u kterých notář přítomen nebyl a ani být přítomen nemohl. Domnívám se, že

¹⁸⁵ Účastník notářského zápisu dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ je vždy právnická osoba, jejíž orgán osvědčované rozhodnutí přijímá. Právnická osoba musí být vždy zastoupena fyzickou osobou, se kterou notář právní poradenství uskutečňuje.

posouzení notáře by však v takovém případě bylo nedostatečné a pro význam osvědčení rozhodnutí notářem nevyhovující.¹⁸⁶ Proto je nutné notáři takovou existenci právního jednání a splnění formalit doložit příslušnými listinami, tedy notář postupuje obdobně jak bylo vyloženo u zápisu o právním jednání. Notáři musí být prokázána především existence právnické osoby a způsobilost a působnost jejího orgánu k přijetí příslušného rozhodnutí. Druhý bod se od předchozího výkladu o podkladovém zápisu o právním jednání liší v absenci přezkumu souladu „s dalšími dokumenty“, tedy se zakladatelskými dokumenty společnosti. I zde je ale zřejmé, že notář v rámci komplexnosti své přezkumné a kontrolní činnosti bude posuzovat nejen soulad právních jednání a formalit s právními předpisy, ale rovněž se zakladatelským právním jednáním.¹⁸⁷

Největším specifikem oproti podkladovému notářskému zápisu o právním jednání jsou však body třetí a čtvrtý. Notář může osvědčit jen rozhodnutí orgánu právnické osoby, zpravidla valné hromady společnosti s ručením omezeným, o kterém se řádně hlasovalo. Nezáleží pak, jaký výsledek hlasování přinese. Nepřipadá ale v úvahu notářským zápisem dle ustanovení § 80a a násl. osvědčovat návrh, o jehož přijetí či nepřijetí neproběhlo hlasování. V takovém případě lze žádat osvědčení o průběhu valné hromady dle ustanovení § 77 či užití obecného zápisu o osvědčení,¹⁸⁸ kterými bude zachycen i důvod rozhodnutí o nehlasování o návrhu. Notář musí být osobně přítomen hlasování a svým pozorováním zjistit, zda pro přijetí návrhu bylo hlasováno dostatečným počtem hlasů. Toto pozorování je spojeno s předchozími body, kdy notáři musí být osvědčena působnost a způsobilost orgánu k přijetí rozhodnutí a kdy notář rovněž automaticky zjišťuje počet hlasů potřebný pro přijetí takového rozhodnutí, zpravidla ze zakladatelského právního jednání či příslušného právního předpisu.¹⁸⁹ V neposlední řadě se notář vyjádří k souladu přijímaného rozhodnutí s právními předpisy a zakladatelským právním jednáním. Zde se vůbec nejvíce projeví aktivní role notáře, který nejprve obsah takového rozhodnutí konzultuje a měl by již v této fázi vyjevit své výhrady. Ovšem je třeba podotknout, že notář zde, s ohledem na osvědčující charakter zápisu, přímou povinnost spolupůsobit na formulaci vůle nemá, byť praxe jasně ukazuje, že je ku prospěchu všech, pokud tak činí.

¹⁸⁶ Shodně srov. JINDŘICH, Miloslav. § 80a [Vymezení a obsah osvědčení]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 428.

¹⁸⁷ Ibid., s. 431.

¹⁸⁸ Srov. KOŽIAK, Jaromír. § 77 [Osvědčení průběhu valných hromad]. In: KOŽIAK, Jaromír a kol. Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-283-4, s. 332-333; JINDŘICH, Miloslav. § 80a [Vymezení a obsah osvědčení]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 433.

¹⁸⁹ V podstatě jde o zákon o obchodních korporacích a zákon o přeměnách obchodních společností a družstev.

Vyjádření notáře v souladu s ustanovením § 80a odst. 2 NotŘ může být formulováno následovně:

„Notář ve smyslu ustanovení § 80a odst. 2 notářského řádu činí toto vyjádření a osvědčení:

Osvědčuje se existence právních jednání a formalit, ke kterým byla Společnost a její valná hromada konaná dne XY povinna a při kterých byl notář přítomen a soulad těchto právních jednání a formalit s právními předpisy. Osvědčuje se, že rozhodnutí valné hromady bylo přijato a obsah rozhodnutí valné hromady, o němž byl notářský zápis sepsán, je v souladu s právními předpisy a zakladatelským právním jednáním Společnosti v úplném znění.“

K problematice si dovoluji opět drobnou poznámku z praxe. Vyjádření ve smyslu ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ oproti vyjádření dle ustanovení § 70a NotŘ explicitně neobsahuje požadavek prohlášení o splnění formalit a náležitostí pro zápis do veřejného rejstříku. Nejednou jsem se setkal s přílišnou opatrností notáře, který do zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby raději vtělil nejen vyjádření formulované dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ, ale rovněž vyjádření dle ustanovení § 70a NotŘ. Domnívám se, že taková praxe je nesystematická,¹⁹⁰ nadbytečná a příliš formalistická, když z úpravy notářského řádu jasně vyplývá, že se jedná o podkladový notářský zápis pro zápis do veřejného rejstříku, tedy při splnění všech jeho formalit a náležitostí včetně pozitivního vyjádření notáře dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ jsou naplněny podmínky pro provedení přímého zápisu notářem v souladu s ustanovením § 112 rejstříkového zákona či zjednodušeným postupem rejstříkových soudů dle ustanovení § 92 odst. 1 tohoto zákona.

Nedojde-li k naplnění podmínek stanovených v bodu druhém a čtvrtém a toto notář zjistí v průběhu jednání orgánu právnické osoby, vyvstává jeho poučovací povinnost, jejíž obsah je notář povinen vtělit do samotného zápisu. Tuto povinnost má však dík § 80e odst. 1 NotŘ pouze vůči osobě předsedajícího, nikoli vůči svolavatelům, statutárním orgánům či jiným osobám na jednání orgánu přítomným. Zákonodárce zde nejspíše vyšel ze skutečnosti, že osoba předsedajícího představuje aktivní prvek při jednání orgánu právnické osoby a jako takový v rámci své činnosti toto poučení formulované notářem vhodně sdělí všem ostatním osobám. Notář ovšem není povinen poučovat o výše uvedených nedostatcích před jednáním orgánu právnické osoby. Jinými slovy, splnění předpokladů pro přijetí předmětného rozhodnutí

¹⁹⁰ Ustanovení § 70a NotŘ dopadá na podkladové zápisy o právním jednání, přičemž přípustná analogie předpokládaná § 80f NotŘ se na toto ustanovení nevztahuje.

a soulad obsahu takového rozhodnutí s právními předpisy a zakladatelským právním jednáním notář povinně zkoumá ve své přítomnosti až při jednání orgánu a v případě jejich nesplnění mu teprve vyvstává taková poučovací povinnost.¹⁹¹ To ale nic nemění na závěrech dříve předložených, totiž že pokud notář aktivně již předem poskytne právní služby, k takovému nežádoucímu stavu a postupu vůbec nedojde. Bude-li na základě poučení návrh rozhodnutí stažen z pořadu jednání, tedy nebude o něm vůbec hlasováno, dochází k jakési „transformaci“ druhu notářského zápisu. Ustanovení § 80e odst. 2 NotŘ totiž jasně stanoví, že v takovém případě „(...) notář sepíše notářský zápis s náležitostmi (...)“. Jde tedy, přímo slovy zákona, o jiný typ zápisu s odlišnými náležitostmi. Notář totiž zcela logicky nemůže vyhotovit notářský zápis dle ustanovení § 80a odst. 1 ve spojení s § 80b odst. 1 NotŘ, neb by mu chyběly jeho základní předpoklady a náležitosti notářským řádem vyžadované. Vyhotoví proto zápis sui generis, do kterého vtělí mj. obsah svého poučení a skutečnost, že na jeho základě k hlasování o rozhodnutí nebylo přistoupeno.

Zbývá se vypořádat s následky, jaké pro účastníka zápisu vyjádření notáře mají. Splnění všech výše uvedených podmínek a náležitostí vyústí v pozitivní vyjádření notáře, které bude mít stejné účinky jako pozitivní vyjádření rozebrané v kapitole věnující se podkladovému zápisu o právním jednání, tedy především umožní přímý zápis do veřejného rejstříku notářem či zjednodušeným řízením rejstříkového soudu postupem dle ustanovení § 92 rejstříkového zákona. I v případě negativního vyjádření notářem či jeho úplné absence se omezím na odkaz k výkladu třetí kapitoly. Zdůrazním pouze, že vyjádření notáře formálně žádný orgán nezavazuje. Tedy nezavazuje ani rejstříkový soud, který se se závěrem uvedeným ve vyjádření notáře nemusí ztotožnit, a to ani v případě názoru notáře o platnosti či neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby, zcela typicky o platnosti či neplatnosti přijatého usnesení valné hromady kapitálové společnosti.¹⁹² Proto se tomuto vyjádření také někdy říká „výhrada notáře“. Notář na základě svého negativního vyjádření pouze neprovede přímý zápis do veřejného rejstříku, ale obsah zápisu zůstává zachován společně s jeho charakterem veřejné listiny. V případě mylného posouzení zkoumání předpokladů rozhodování valné hromady notářem však vyvstane jeho odpovědnost za případnou újmu vůči účastníku zápisu.

¹⁹¹ JINDŘICH, Miloslav. § 80e [Postup při nedostatku předpokladů pro přijetí rozhodnutí]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 460.

¹⁹² Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, sp. zn. 7 Cmo 87/2020.

4.2. Náležitosti notářského zápisu dle § 80a a násl. notářského řádu

Jak bylo uvedeno výše, zákonodárce s tímto notářským zápisem kromě obecných náležitostí spojil celou řadu zvláštností, které nespočívají jen v odlišné roli notáře při jeho vyhotovení, ale rovněž v široké škále dalších speciálních obsahových náležitostí uvedených v ustanovení § 80b odst. 1 NotŘ, konkrétně tedy ve svém souhrnu:

- a) jméno, příjmení a sídlo notáře;
- b) místo a datum sepsání zápisu;
- c) identifikační údaje příslušné právnické osoby;
- d) údaj o ověření existence takové právnické osoby včetně způsobilosti a působnosti jejího orgánu k přijetí rozhodnutí;
- e) místo a datum rozhodnutí orgánu (včetně specifik u elektronických zápisů);
- f) identifikační údaje osoby předsedajícího;
- g) prohlášení předsedajícího, vznesené protesty a identifikace osob je vznášejících, a to včetně údaje o prokázání jejich totožnosti;
- h) obsah rozhodnutí právnické osoby;
- i) údaj o výsledku hlasování, počtu hlasů a způsobu jejich zjištění;
- j) prohlášení notáře dle ustanovení § 80a odst. 2;
- k) údaj o schválení či neschválení zápisu předsedajícím a jeho podpis;
- l) otisk úředního razítka notáře, jeho podpis a případně další údaje požadované zvláštními předpisy (včetně specifik u elektronických zápisů).

Pro řádné uchopení všech náležitostí tohoto druhu notářského zápisu a vymezení obsahu notářem prováděného osvědčení opět využiji přílohový notářský zápis (viz **Příloha č. 6**). Vzhledem k části třetí kapitoly této práce sledující náležitosti podkladového zápisu o právním jednání se omezím na bližší rozbor pouze těch náležitostí, o kterých nebylo pojednáno výše a na které takové závěry nelze bez dalšího v plné míře vztáhnout. V nadcházejícím textu proto budou úmyslně opomenuty náležitosti uvedené výše pod písmeny a), c), f), k) a l). U náležitostí uvedených pod písmeny b) a d) bude pouze poukázáno na významnější odchylky od úpravy obsažené v ustanovení § 63 NotŘ. I v tomto případě jsem si vědom mnohých specifik (např. v oblasti pozvánky na valnou hromadu), která s sebou přináší právní úprava akciových společností a na která tato část práce primárně, narozdíl od komplexní problematiky společností s ručením omezeným, necílí. Přesto se však pokusím

následující výklad doplnit alespoň o dílčí praktické poznatky z úpravy akciových společností na místech, u kterých tak považují za vhodné učinit.

Přílohový notářský zápis obsahuje rozhodnutí valné hromady energetické společnosti PRESwind s.r.o. o přijetí nového úplného znění společenské smlouvy společnosti, o odvolání jednatele a o volbě jednatele. Společníky společnosti jsou 9 společností s ručením omezeným, 1 akciová společnost a 1 zapsaný spolek, kdy personální obsazení organizačních struktur všech těchto právnických osob vykazuje značnou provázanost. Valná hromada se koná v sídle advokátní kanceláře v Praze, kde je také osobně přítomen notář a jejíhož jednání je přítomno 10 z 11 společníků. U červeně vyznačených částí přílohového zápisu poukáží na konkrétní výkladové problémy, které se v průběhu zasedání valné hromady mohou vyskytnout a zařadím je k příslušným náležitostem notářského zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby.

Ad b) Specifikum osvědčujícího zápisu oproti zápisu o právním jednání se projevuje již v tomto bodě, který se vztahuje na místo a datum sepsání notářského zápisu. Zatímco v případě podkladového zápisu o právním jednání notář musí zápis vyhotovit bezprostředně, tedy data právního jednání a notářského zápisu jsou totožná, a zpravidla na stejném místě, kde dojde k právnímu jednání a podpisům, u osvědčujícího zápisu takový postup není nutný a mnohdy ani možný. Notář po osobní přítomnosti na jednání orgánu právnické osoby může zápis vyhotovit na zcela jiném místě a později. Může se proto lišit např. datum přijetí či nepřijetí rozhodnutí valné hromady společnosti a datum vyhotovení notářského zápisu.¹⁹³ Nutno dodat, že data se ale mnohdy lišit nebudou, neboť je běžnou praxí zpracování návrhu zápisu předem, kdy tento je předsedajícím již zkontrolován a schválen, po jednání orgánu a přijetí rozhodnutí předsedajícím znovu předložen ke schválení v celém rozsahu a následně podepsán.

Ad d) Ověření existence právnické osoby bude probíhat totožným způsobem jako tomu bylo u notářského zápisu o právním jednání dle ustanovení § 72 odst. 4 ve spojení s § 64 odst. 1 NotŘ, tedy výpisem z obchodního rejstříku. Specifikum spočívá v požadavku zákonodárce, aby notář rovněž sdělil, jakým způsobem byla existence ověřena.¹⁹⁴ Notář by si měl kromě vyhotovení ověřeného výstupu z informačního systému veřejné správy rovněž vyžádat prohlášení předsedajícího o tom, že příslušný výpis odpovídá skutečnému stavu,

¹⁹³ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 443–444.

¹⁹⁴ Zatímco u notářských zápisů o právních jednáních postačí pouze formálně uvést, že existence byla notáři prokázána. Byť opět z praxe mohou potvrdit, že formulace „(...) jejíž existence byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku ze dne XY (...)“ bude zpravidla shodně uvedena u obou typů zápisů.

případně ve kterých částech se od skutečného stavu liší a tuto skutečnost doložit příslušnými listinami. O povinnosti součinnosti takovou skutečnost notáři osvědčit bylo opět pojednáno v předchozí kapitole i s ohledem na příslušné rozhodnutí Nejvyššího soudu. Běžným příkladem bude nepromítnutá skutečnost o odvolání a volbě nových členů orgánů společnosti či změna v osobách společníků. V takovém případě notář musí obdržet rozhodnutí o odvolání a volbě členů orgánů a v druhém případě smlouvu o převodu podílů včetně potvrzení o jejím doručení společnosti.

Specifika nastávají v povinnosti ověřit působnost a způsobilost orgánu pro přijetí rozhodnutí. Působnost lze označit jako množinu vztahů, na které rozhodovací činnost orgánu právnické osoby dopadá a dopadat může. Působnost orgánu lze poměrně jednoduše ověřit z příslušného právního předpisu, zcela typicky, včetně našeho příkladu, ze zákona o obchodních korporacích, ale v jiných případech rovněž ze zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako PřemZ) či občanského zákoníku. Vždy je nutné kontrolovat příslušnou úpravu působnosti orgánu také se zakladatelským právním jednáním, které může obsahovat odchylky od zákonné úpravy. Co si ale přesně představit pod termínem způsobilost přijímat rozhodnutí? Kittel právě pro valnou hromadu společnosti s ručením omezeným dovozuje, že notář pro účely zjištění způsobilosti orgánu přijmout rozhodnutí zkoumá (i) ustavení jednání valné hromady, (ii) zdali obsah rozhodnutí, který má valná hromada projednat, takovým orgánem projednán být skutečně může a (iii) v poslední řadě usnášeníschopnost nejvyššího orgánu.¹⁹⁵

Řádným ustavením jednání valné hromady má pak Nejvyšší soud obecně na mysli jeho řádné svolání, zahájení a vedení.¹⁹⁶ Svolání zákonodárce upravuje v zásadě ve třech rovinách. První rovinou jsou osoby oprávněné svolat valnou hromadu, druhou rovinu představuje možný způsob svolání valné hromady a třetí pak náležitosti svolání, které je nutné dodržet.¹⁹⁷ Výčet osob oprávněných svolat valnou hromadu společnosti s ručením omezeným podává ustanovení § 181 odst. 1 ve spojení s § 182–183 a § 187 ZOK. Stručně lze shrnout, že valnou hromadu v zásadě svolává jednatel společnosti.¹⁹⁸ Zákon ale takovou možnost poskytuje ve specifických

¹⁹⁵ KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. Ad Notam. 2014, roč. 20, č. 4, s. 11.

¹⁹⁶ Ibid.; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 29 Cdo 211/2009.

¹⁹⁷ VÍTEK, Jindřich. Neplatnost usnesení valné hromady s.r.o. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-543-4, s. 54.

¹⁹⁸ KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. op. cit.

případech rovněž dozorčí radě, společníkům a ve velmi omezených případech rovněž jmenovanému opatrovníkovi společnosti či likvidátorovi.¹⁹⁹ Notář proto, v případě, že jednání valné hromady není svoláváno jednatelem, musí vždy zkoumat, zdali jsou naplněny podmínky pro svolání valné hromady dozorčí radou, kterýmkoli společníkem, kvalifikovaným společníkem či snad opatrovníkem nebo likvidátorem společnosti. Určuje-li společenská smlouva, že jednatele společnosti tvoří kolektivní orgán, musí tito svolat valnou hromadu většinou hlasů přítomných jednatelů na jednání kolektivního orgánu.²⁰⁰ Otázkou zůstává, zdali v případě nečinnosti kolektivního orgánu jako celku může ke svolání přistoupit i jen jeden jednatel jakožto člen takového kolektivního orgánu. U akciových společností zákonodárce poskytuje jasnou odpověď v ustanovení § 402 odst. 2 ZOK, když toto za daných podmínek umožňuje. U společností s ručením omezeným však zákon mlčí a odkazuje pouze na obdobné užití ustanovení § 440 a § 444 ZOK, nikoli § 402. Domnívám se však, že v souladu s povinností každého jednatele je jednat s péčí řádného hospodáře mu tento postup v případě, že nelze postupovat jinak zákon umožnit musí.²⁰¹ Jinak by jej de facto nutil omisivním konáním porušit svou obecnou povinnost.

Ustanovení § 184–186 ZOK upravují podmínky pro řádné a včasné svolání jednání valné hromady. Notář zjišťuje, zdali byla valná hromada svolána řádně v souladu se zákonem o obchodních korporacích a zakladatelským právním jednáním společnosti a zdali všichni společníci pozvánku na valnou hromadu řádně a včas obdrželi. Prohlášení o výše uvedených skutečnostech musí rovněž učinit předsedající, přičemž je možné proti takovému prohlášení vznášet protesty. Prohlášení předsedajícího včetně vznesených protestů proti němu notář zanesse do notářského zápisu. O této problematice bude však blíže pojednáno níže. Notáři bude obligatorně předložena pozvánka na valnou hromadu společnosti. Záleží pak na jeho úsudku, jakým způsobem vyhodnotí soulad pozvánky se zákonnými náležitostmi a společenskou smlouvou společnosti.

¹⁹⁹ Likvidátor ovšem může svolat jednání valné hromady pouze ve velmi omezených případech souvisejících s likvidací společnosti. I takové oprávnění likvidátora svolat v konkrétním případě valnou hromadu musí notář přezkoumat. V praxi ale často bude likvidátorem společnosti s ručením omezeným právě jednatel. Srov. JANOŠEK, Vladimír. § 193 [Působnost a odpovědnost likvidátora]. In: Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). C. H. Beck. op. cit., marg. č. 3.

²⁰⁰ Viz ŠUK, Petr. § 181 [Pravidelné jednání valné hromady]. In: Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2020. op. cit., s. 446 a ustanovení § 156 odst. 1 OZ.

²⁰¹ Shodně OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. Ad Notam. 2016, roč. 22, č. 2, s. 11 a PRAVDOVÁ, Markéta, Lucie JOSKOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně. op. cit., s. 180.

Jako nepochybné se jeví, že kromě formálních náležitostí obsažených v ustanovení § 184 odst. 1 ZOK je nutné rovněž zkoumat obsah pozvánky, která je notáři předložena a která narozdíl od pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti nemusí zpravidla odůvodňovat jednotlivé návrhy. Podle dosavadní judikatury vrcholných soudů je však třeba vyjít z účelu předmětného ustanovení, kterým je primárně společníkům umožnit seznámení s obsahem jednání valné hromady tak, aby mohli vyhodnotit, zdali se jednání zúčastní, případně jakým způsobem se na takové jednání připraví. Ve specifickém případě odvolání společníka z funkce jednatele pro porušení povinností Vrchní soud v Praze dodává, že „(...) *jestliže má být společník odvolán z funkce člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce, a mají tak být ze zákona sistována jeho hlasovací práva, musí být tento důvod odvolání z návrhu usnesení valné hromady zřejmý*“.²⁰²

Obdobně by v případě přílohového zápisu bylo nutné v pozvánce vymezit porušení povinnosti, kterého se jednatel (nikoli však společník) měl potenciálně dopustit a pro které je z funkce odvoláván. Pokud bude na pozvánce uvedena pouze skutečnost, že na pořadu jednání valné hromady bude odvolání jednatele, pak lze očekávat, že má být rozhodnuto o odvolání bez dalšího, tedy bez toho, aniž by byly porušeny konkrétní jednatelské povinnosti. To ostatně znovu potvrzují Nejvyšší soud a Vrchní soud v Praze, když za rozhodné považují dostatečně konkrétní vymezení porušení povinností odvolávané osoby již v pozvánce na valnou hromadu společnosti.²⁰³ Z těchto poznatků vyplývá i pro notářskou činnost důležitý obecný závěr směřující k potřebě jisté obsahové přesnosti a určitosti pozvánky v těchto případech. Rovněž problematika pozvánek na valnou hromadu společnosti obsahuje celou řadu odlišností, které obsahuje zvláštní úprava akciových společností. Vzhledem k vytyčenému obsahu práce zmíním pouze povinnost notáře zkontrolovat, zdali návrh unesení valné hromady akciové společnosti obsahuje také zdůvodnění zpracované jejím svolavatelem, které v případě řízení o neplatnost usnesení valné hromady podléhá potenciálnímu materiálnímu přezkumu soudem.²⁰⁴

Přílohový notářský zápis obsahuje rozhodnutí o přijetí nového znění společenské smlouvy. K tomu v notářské praxi často dochází v případě, kdy se zakladatelské právní jednání starší společnosti podřizuje zákonu o obchodních korporacích. Takový postup je ale rovněž

²⁰² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. 14 Cmo 357/2020.

²⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1175/2021 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 5. 2022, sp. zn. 14 Cmo 156/2021.

²⁰⁴ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 407 [Obsahové náležitosti pozvánky]. In: LASÁK, Jan, Jan DĚDIČ, Jarmila POKORNÁ, Zdeněk ČÁP a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-881-2, s. 1714.

aplikován, jsou-li sice prováděny jen dílčí změny společenské smlouvy, např. změnou sídla společnosti, ale jeví se jako vhodné, i v důsledku předchozích dosud nepromítnutých změn, přijmout její úplné nové znění. Nejvyšší soud pro obsahové náležitosti pozvánky v těchto případech dodává: „*Má-li být změna stanov realizována změnou celého jejich znění, (...) je nutné posoudit, zda návrh změny stanov, uvedený v pozvánce, se v bodě, jež má být následně změněn v důsledku protinávrhu uplatněného na zasedání členské schůze, odchyloval od původního (...) znění stanov. Jinými slovy, to, zda je změna určitého ujednání stanov zařazena při tomto postupu na pořad jednání členské schůze, je třeba posuzovat materiálně. Není-li tomu tak, (...) nebyla změna tohoto ujednání záležitostí zařazenou na pořad jednání členské schůze*“.²⁰⁵ K uvedenému je rovněž důležité poukázat na ustanovení § 172 odst. 2 a § 416 odst. 2 ZOK stanovující další náležitost notářského zápisu v podobě textu změny zakladatelského jednání. Tento text změny musí notář zanést přímo do obsahu notářského zápisu, nikdy pouze jen jako přílohu. Proto nemohou být platné zakladatelské dokumenty bez dalšího zrušeny a nahrazeny dokumenty zcela novými s úplným zněním pouze s odkazem na přílohu notářského zápisu.²⁰⁶ Jedná se dle mého názoru skoro až o zbytečný formalismus, je-li vzata v potaz skutečnost, že přílohy tvoří nedílnou část notářského zápisu a zákon v některých případech dokonce přiložení dokumentů do příloh zápisu přímo vyžaduje.²⁰⁷ Notář by dle mého názoru měl v zájmu procesní prevence upozornit na skutečnost, že společnost je povinna na pozvánce sdělit, jaká konkrétní ujednání společenské smlouvy doznávají změn a následně, již povinně v rámci své notářské činnosti, v pozvánce tuto náležitost přezkoumat.

Opomenout nelze problematiku doručení pozvánky společníkům, která se musí do sféry jejich dispozice dostat v zákonem určené lhůtě nejméně 15 dnů před konáním valné hromady či ve lhůtě určené odlišně společenskou smlouvou společnosti.²⁰⁸ Je jisté, že notář nemůže ovlivnit včasné doručení pozvánky, z tohoto důvodu také činí již zmíněné prohlášení předsedající, vůči kterému je možné vznášet protesty. Podílí-li se však notář jako právní rádce již na přípravách jednání valné hromady, měl by vědět, jakým způsobem a v jakém předstihu

²⁰⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2711/2019. Materiálně se týká přijetí nového úplného znění stanov družstva, ovšem domnívám se, že nic nebrání vztáhnutí těchto závěrů i na jiné obchodní korporace, zejména na společnost s ručením omezeným. K tomu např. systematické zařazení tohoto rozhodnutí v CHALUPA, Ivan a David REITERMAN. Komentovaná judikatura k s.r.o. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-404-0, s. 353.

²⁰⁶ Výkladové stanovisko prezidia Notářské komory České republiky ze dne 10. 9. 2001.

²⁰⁷ Například dochází-li ke schválení projektu přeměny ve společnosti s ručením omezeným dle ustanovení § 17 odst. 3 PřemZ.

²⁰⁸ ŠUK, Petr. § 184 [Pozvánka na valnou hromadu a lhůta pro její svolání]. In: Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2020. op. cit., s. 454.

bude pozvánka společníkům před konáním jednání valné hromady doručována a doručena. Notář by tak měl reflektovat problematiku poskytovatelů poštovních služeb, za jejichž výběr plně odpovídá společnost a není-li taková pozvánka na valnou hromadu společníkům řádně a včas doručena pouze z důvodů ležících na straně společnosti zvoleného provozovatele poštovních služeb, nelze tento stav přičítat k tíži společníka, ale naopak je nutné jej přičíst k tíži společnosti.²⁰⁹ Pro doložení skutečnosti o řádném doručení pozvánky všem společníkům může posloužit potvrzení od provozovatele poštovních služeb či v případě uveřejnění pozvánky na internetových stránkách předložení příslušného jednotného lokátoru zdroje.²¹⁰ V praxi však zcela běžně postačí, aby společníci učinili prohlášení o řádném doručení pozvánky, neb jsou to právě jejich společnická práva, o která se jedná a která mají společníci možnost na valné hromadě vykonávat. Není proto jiného subjektu, který by se měl a mohl o taková práva více starat v souladu s premisou, že iniciativu by dle mého názoru měl mít ten, kdo brání a uplatňuje svůj vlastní právní zájem.

Společnost rovněž může ve společenské smlouvě upravit problematiku týkající se doručení pozvánky a příslušné lhůty odlišně. Způsob doručení pozvánky často spočívá ve využití datových schránek společníků či v osobním předání. To vše notář ve svém celku zkoumá a musí mít na paměti, že jakékoli pochybení může ve svém důsledku vést až k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Jiný postup zvolí notář v případě, kdy je od počátku jisté, že společníci se na valné hromadě, např. z důvodu časového tlaku či shody společníků na jejím konání bez nutnosti dodržení všech náležitostí kladených na její řádné a včasné svolání, vzdají svého práva na takové svolání. V takovém případě zkoumání řádného a včasného svolání valné hromady pochopitelně odpadá. Notář pak do podkladového notářského zápisu uvede prohlášení společníků, které může znít následovně:

„Před zahájením valné hromady učinili všichni společníci, každý samostatně, dle ustanovení § 184 odst. 3 ZOK, toto prohlášení: „Prohlašuji, že se vzdávám práva na včasné a řádné svolání valné hromady a svolání způsobem, který stanoví zákon nebo společenská smlouva.“²¹¹

²⁰⁹ Viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, sp. zn. 14 Cmo 251/2020 pro problematiku P. O. BOXŮ a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1725/2017.

²¹⁰ KOŽIAK, Jaromír. § 80c [Součinnost žadatele a předsedajícího]. In: Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. op. cit., s. 382.

²¹¹ Takové prohlášení považuji za příklad „dalších údajů“, které je nezbytné v souladu s ustanovením § 80b odst. 1 písm. o) NotŘ do notářského zápisu zanést.

U akciových společností zákon explicitně takové prohlášení nevyžaduje. Ustanovení § 411 odst. 2 ZOK umožňuje konání valné hromady akciové společnosti bez naplnění podmínek pro její řádné a včasné svolání v případě, že s takovým postupem souhlasí všichni akcionáři, přičemž forma souhlasu rovněž zákonem blíže vymezena není. Domnívám se však, že notář a notářský zápis zde plní totožnou úlohu jako při osvědčení rozhodnutí valné hromady společnosti s ručením omezeným, a proto by za daných podmínek výše uvedené prohlášení mělo být součástí osvědčujícího notářského zápisu i v případě valné hromady akciové společnosti.²¹²

Účast na valné hromadě je klíčová pro možnost společníků vykonávat svá práva na řízení společnosti.²¹³ Samotné zahájení průběhu jednání valné hromady je tak zcela logicky spojeno s aktivním zjištěním, kteří společníci se jí účastní. Účast může být společenskou smlouvou v souladu s ustanovením § 167 odst. 2 ZOK připuštěna s využitím technických prostředků. Ovšem notářská praxe dokazuje, že i dnes stále většinou převažuje fyzická přítomnost společníka na jednání valné hromady. Společníci se pak mohou účastnit jednání valné hromady osobně nebo v zastoupení.²¹⁴ Základní náležitosti plné moci jsou obsaženy v ustanovení § 168 odst. 1 ZOK. O genezi ustanovení § 441 odst. 2 OZ ve vztahu k plným mocím pro jednání, která vyžadují formu veřejné listiny již bylo pojednáno dříve. Plná moc tedy musí mít písemnou formu s úředně ověřeným podpisem zmocnitele. V praxi taktéž mohla vzniknout otázka, zdali je postačující písemná forma plné moci bez provedené legalizace pro zastoupení společníka na jednání valné hromady, která rozhodovala o odvolání a volbě jednatele společnosti, když o rozhodnutí bude vyhotoven notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ. Pro takové jednání totiž formu veřejné listiny zákon o obchodních korporacích nevyžaduje. K tomu lze poukázat na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, který se v souladu s dříve již zmíněným judikátem Nejvyššího soudu přiklonil k závěru, že forma je vyhovující i bez provedené legalizace, a to z důvodu, „(...) že *plná moc udělená k právnímu jednání, pro které zákon vyžaduje formu notářského zápisu o právním jednání (...) není*

²¹² Srov. OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. op. cit., s. 12–13.

²¹³ PROSSER, Martin. Kapitola 4.5 [Valná hromada]. In: HEJDA, Jan, Libor FINGER, Martin PROSSER, Nina SVOBODOVÁ a Veronika VANĚČKOVÁ. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-268-7, s. 179.

²¹⁴ KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. op. cit.

*neplatná pro nedostatek formy vyžadované zákonem, není-li pochyb o tom, kdo (...) plnou moc udělil“.*²¹⁵

V posuzovaném případě jsou společníky společnosti PRESwind s.r.o. pouze právnické osoby. Proto bude vždy nutné zastoupení členem jejich statutárního orgánu či, jako je tomu většinou v našem případě, zmocněncem na základě plné moci. Přítomní společníci musí být zapsáni do listiny přítomných. Notář je zde spíše pasivním pozorovatelem. V první řadě sleduje, zdali byla potvrzena správnost listiny přítomných svolavatelem či ten někoho pro tento účel určil postupem dle ustanovení § 188 odst. 2 věty poslední ve spojení s § 413 odst. 3 ZOK. Činnost notáře ale primárně přichází na řadu až v případě, kdy je některé z osob zamezeno účastnit se jednání valné hromady a nedojde k jejímu zapsání do listiny přítomných. Taková osoba může nepochybně využít výše již zmiňovaný institut protestu, který notář musí řádně do notářského zápisu zanést, a to včetně identifikace osoby protest vznášející.²¹⁶

Pro řádný průběh a řízení jednání valné hromady musí být zvoleni zákonem předpokládání funkcionáři. Těmi jsou předseda a zapisovatel. Řídící osobou je pak zvolený předseda. O řádném zvolení orgánů valné hromady společnosti se notář vyjádří svým zjištěním a prohlášením předsedajícího. V případě nezvolení předsedy se aktivuje ustanovení § 188 odst. 1 ZOK a valnou hromadu bude řídit její svolavatel, tedy zpravidla jednatel společnosti.²¹⁷ Valná hromada rovněž zvolí svého zapisovatele, v opačném případě jej dle ustanovení § 188 odst. 1 věty poslední určí svolavatel. Dovolím si opět poznámku z praxe, kdy předsedajícím valné hromady evropské společnosti (ES) byl zmocněný advokát, který se na základě, dle vlastních slov všeobjímajících, plných mocí od společnosti a akcionářů dožadoval kumulace funkcí valné hromady, tedy funkce předsedajícího, zapisovatele, ověřovatele zápisu i skrutátora. Takový postup ale není v souladu se zákonem o obchodních korporacích, když ten sice ve svém ustanovení § 422 odst. 1 a 2 za konkrétních podmínek umožňuje, aby předsedající byl rovněž zvolen ověřovatelem zápisu a skrutátorem, nikoli však zapisovatelem. Taková kumulace je nepřijatelná a není-li valné hromady účastna alespoň další osoba, která bude zvolena zapisovatelem, případně není-li svolavatelem taková osoba určena, nejsou splněny předpoklady pro způsobilost valné hromady přijímat rozhodnutí se všemi důsledky s tím spojenými.

²¹⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 10. 2021, sp. zn. 7 Cmo 379/2020.

²¹⁶ KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. op. cit., s. 12.

²¹⁷ Ten má v rámci svých povinností dokonce účast na valné hromadě ustanovením § 184 odst. 4 ZOK předepsanou.

Valná hromada může rozhodovat jen o skutečnostech, které byly řádně zaneseny do pozvánky, kterou společníci obdrželi. Výjimky jsou v zásadě dvě. První explicitně vyjádřená zákonodárcem v ustanovení § 185 ZOK představuje situaci, kdy jsou na jednání valné hromady přítomni všichni společníci. V takovém případě je logicky možné projednat a rozhodnout o návrhu, který sice v pozvánce zanesen nebyl, ale všichni společníci vyjádří s takovým postupem souhlas. Takto postupovat však v případě našeho přílohového zápisu nebude možné. Přestože se jednání valné hromady neúčastní pouze jeden ze společníků, který disponuje 10 % hlasů všech společníků, již z logiky věci nemůže být splněna podmínka souhlasu všech společníků. Druhou možností je logické vyústění postupu, při kterém se všichni společníci vzdají svého práva na včasné a řádné svolání valné hromady, tedy v případě, kdy ani pozvánka vyhotovena nebude. Sledujeme-li smysl a účel takové úpravy, je více než jasné, že zákon chrání společníky před postupem, který by umožnil projednat nové návrhy bez jejich vědomí, a narušil tak možnost výkonu práv společníků. Proto je logickým závěrem, že valná hromada může naopak rozhodnout, že některé body jednání projednány nebudou, a to i bez nutnosti souhlasu všech společníků (neurčí-li však společenská smlouva jinak).²¹⁸

Posledním předpokladem způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí je usnášeníschopnost. Konkrétní skutečnost může být projednána jen v případě, že se jednání valné hromady účastní společníci mající dostatečný počet hlasů a mohou s takovými na valné hromadě dle vlastního uvážení nakládat.²¹⁹ Zákon pak pro společnosti s ručením omezeným stanoví pravidlo jednoho hlasu na jednu korunu českou. Je samozřejmě možné, aby společenská smlouva stanovila poměr jiný. Notář proto musí i v tomto případě číst zákon současně se společenskou smlouvou společnosti. Usnášeníschopnosti bude dík zákona učiněno za dost jednou polovinou hlasů všech společníků, neurčí-li kvorum odlišně společenská smlouva.²²⁰ Při posuzování usnášeníschopnosti pak dle ustanovení § 169 odst. 3 ZOK nelze přihlížet k hlasům společníků, kteří nemohou vykonávat svá hlasovací práva.

²¹⁸ Srov. VÍTEK, Jindřich. Neplatnost usnesení valné hromady s.r.o. op. cit., s. 75.

²¹⁹ KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. op. cit., s. 13.

²²⁰ V tomto případě je možné stanovit i nižší kvorum než zákonné. V případech kvor totiž většinou platí, že se jedná o jednostranně kogentní ustanovení, tedy že lze kvorum zvýšit, nikoli však snížit. K tomu srov. CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Jan GRINC. Obchodní korporace: VOS, KS, SRO: základy soukromého práva VII. Praha: C.H. Beck, 2017. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-674-6, s. 153.

Důvody sistace hlasovacích práv společníků stanoví § 149 odst. 2, § 173 odst. 1 ZOK,²²¹ případně může vlastní důvody formulovat společenská smlouva společnosti. Snad již jen k závěru tohoto bodu dodám, že je více než vhodné, aby notář k jednotlivým přítomným společníkům v notářském zápisu uvedl počet hlasů, se kterými mohou na jednání valné hromady tito disponovat, případně počet hlasů, se kterými společník disponovat nemůže a důvod takové sistace. Jde podle mého názoru o postup systematický, když v závěru zápisu notář uvádí, kolika hlasy bylo rozhodnutí přijato či nepřijato, přičemž by rovněž měl rozlišit, kolik hlasů bylo pro přijetí rozhodnutí, kolik proti a kteří společníci se hlasování zdrželi či nehlasovali vůbec. K tomu blíže článek I. odst. 4 ve spojení se článkem IV. přílohového notářského zápisu.

Lze shrnout, že dle tohoto bodu notář (i) uvede prokázání existence společnosti výpisem z obchodního rejstříku (ověřeným výstupem z informačního systému veřejné správy) a prohlášením předsedajícího o jeho souladu s faktickým stavem, (ii) ověří působnost valné hromady přijmout rozhodnutí podle příslušného právního předpisu, v našem případě zákona o obchodních korporacích, a zakladatelského právního jednání v úplném aktuálním znění a (iii) ověří způsobilost valné hromady přijmout rozhodnutí z listiny přítomných společníků, zjištěním usnášeníschopnost valné hromady, prohlášením o řádném a včasném svolání valné hromady včetně přezkumu náležitostí pozvánky a jejího včasného doručení, případně prohlášením společníků o vzdání se práva na řádné a včasné svolání valné hromady a z prohlášení předsedajícího o způsobilosti valné hromady přijmout takové rozhodnutí, včetně zjištění řádného zvolení orgánů valné hromady.

Ad e) K místu a datu rozhodnutí zbývá jen dodat, že notář samozřejmě tyto náležitosti musí uvést i v případě, kdy sice o návrhu rozhodnutí bylo hlasováno, ale ten nebyl přijat potřebnou většinou. Místo by mělo být určeno konkrétní adresou. Nepostačí pouhé uvedení obce²²² a domnívám se, že nepostačí ani uvedení ulice bez čísla popisného či evidenčního. Notář pak zpravidla uvádí i hodinu počátku jednání valné hromady, přičemž může uvést i přesný čas přijetí či nepřijetí příslušného rozhodnutí valné hromady.²²³ Jde-li například o převod podílu společnosti, který vyžaduje souhlas valné hromady a společníci se rozhodnou přijmout rozhodnutí formou notářského zápisu, pak notář v rámci poskytování právní pomoci

²²¹ KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. op. cit., s. 13.

²²² Shodně viz KOŽIAK, Jaromír. § 80b [Obsah notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby]. In: Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. op. cit., s. 368.

²²³ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 447.

může vyhotovit seznam společníků před konáním valné hromady a po něm, kdy na každém z nich bude uvedený přesný čas. Je-li totiž smlouva o převodu podílu již řádně uzavřena a doručena společnosti, pak se stává účinnou okamžikem schválení valné hromady, a mění se tak i složení společníků a s tím i seznam společníků. Je-li notářský zápis sepisován v elektronické podobě, je třeba explicitně uvést, že bylo hlasováno za současného využití příslušných technických prostředků.

Ad g) Kromě toho, že způsobilost orgánu společnosti přijímat rozhodnutí bude výše popsaným způsobem zkoumat notář, musí tuto skutečnost prohlásit také předsedající, a to přímo v průběhu jednání orgánu. V posuzovaném případě jej učiní předsedající valné hromady společnosti nutně před rozhodováním o návrhu samém. Posuzování způsobilosti valné hromady přijmout takové rozhodnutí je proto vlastně dvoufázový proces, který nejprve začíná svou přezkumnou a kontrolní činností notář a druhou fází završí svým vlastním prohlášením předsedající. Důvod této dvojkolejnosti je jednoduchý. Notářova komunikace s osobami přítomnými na jednání orgánu je omezena na naprosté minimum. Závěry o způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí jsou ale zcela klíčové pro výkon práv společníků na valné hromadě.²²⁴ Proto takové prohlášení bude explicitně učiněno předsedajícím, čímž se zároveň otevírá možnost (a právo) společníků proti prohlášení podávat protesty. Vzhledem k významu tohoto prohlášení by notář měl předsedajícího dostatečně poučit o jeho povinnosti jej řádným způsobem učinit.²²⁵

Notář v souvislosti s vyhotovením osvědčujícího zápisu dle ustanovení § 80b odst. 1 písm. g) NotŘ zaznamenává pouze tři druhy protestů. První, shora zmíněný, směřuje proti prohlášení předsedajícího a druhý proti výkonu hlasovacího práva osobou přítomnou na valné hromadě. Třetí druh protestu je pak podáván osobou, která nebyla připuštěna na jednání valné hromady či osobou, které nebyl umožněn výkon jejího hlasovacího práva na valné hromadě. Takto zachycený protest se může stát důležitým podkladem pro budoucí rozhodovací činnost soudu v případě napadení usnesení valné hromady. V průběhu jednání valné hromady může nepochybně dojít k situaci, kdy uplatní společník jiné druhy protestů, než které jsou výše uvedeny. V takovém případě bude vtělen do prostého zápisu z jednání valné hromady, ovšem je nutné upozornit, že zákon již notáři neukládá povinnost pomoci takový druh protestu řádně právně a terminologicky formulovat. Může proto vyvstat

²²⁴ Srov. HOLEJŠOVSKÝ, Josef. Valné hromady společností s ručením omezeným. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-740-0391-2, s. 92.

²²⁵ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 448.

otázka, zdali za správné zachycení takových dalších protestů ponese notář odpovědnost. Domnívám se, že vzhledem absenci přímé zákonné povinnosti takto činit notář odpovědnost neponese.²²⁶ To ale neznamená, že by později notář jako zúčastněný pozorovatel jednání valné hromady nemohl svědčit o tom, co bylo pravou podstatou takového protestu společníka, byť hlavní povinnost reakce na vznesený protest, konkrétně na jiný druh protestu než tři výše uvedené, zde leží na předsedajícím.²²⁷

Na problematiku zaznamenávaných protestů však může existovat odlišný pohled. Někteří notáři se přiklání k extenzivnímu výkladu předmětného ustanovení a domnívají se, že do notářského zápisu je možné uvádět všechny druhy protestů, které na jednání orgánu zazní.²²⁸ S takovou interpretací se osobně neztotožňuji. Znění příslušného ustanovení notářského řádu je více než jednoznačné. Pokud by zákonodárce vyžadoval takový postup, jistě by se býval omezil na obecnější znění daného ustanovení a zdržel by se přesného výčtu jednotlivých druhů protestů. Existuje-li zájem na zachycení celého průběhu valné hromady či pouze její části, a to včetně všech podaných protestů do veřejné litiny, lze raději doporučit souběžné vyhotovení notářského zápisu dle ustanovení § 77 NotŘ. Byť takový postup notářský řád explicitně neupravuje, je zcela jasné, že jej ani nevylučuje. Rozhodnutí valné hromady je totiž jen určitá výseč celého jednání valné hromady, která byla pro účely korporátního práva speciálně vyčleněna, nikoli však zcela oddělena. Je-li proto možné osvědčit rozhodnutí valné hromady, musí být dle mého názoru rovněž možné současně osvědčit i celý její průběh, byť odlišným postupem notáře.

V případě protestu ve smyslu ustanovení § 80b odst. 1 písm. g) NotŘ musí notář provést identifikaci společníka, který jej vznesl, případně rovněž identifikaci společníka, proti kterému je protest směřován a opět musí uvést údaj o tom, jakým způsobem mu byla totožnost těchto osob prokázána. Notář nicméně nedisponuje žádnou úřední pravomocí k tomu, aby příslušné osoby k prokázání totožnosti donutil. V takovém případě souhlasím s Jindřichem, že notář by neměl přijmout výklad, kdy by bez uvedení tohoto údaje byl notářský zápis vyhotoven protizákonně, když mu chybí zákonná náležitost, a neměl by v souladu s ustanovením § 53 odst. 1 písm. a) NotŘ odmítnout takový úkon provést.²²⁹ Naopak by notář měl uvést výslovně

²²⁶ Shodně HAMPEL, Petr. Notář a jeho postavení v řízení ve věcech veřejného rejstříku. Ad Notam. 2014, roč. 20, č. 6, s. 6.

²²⁷ Ibid.

²²⁸ Srov. KOŽIAK, Jaromír. § 80b [Obsah notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby]. In: Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. op. cit., s. 369.

²²⁹ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 448–449.

absenci prokázání totožnosti a podrobněji popsat její důvod. V opačném případě by každá osoba podávající protest mohla de facto účelově zmařit přijetí samotného rozhodnutí. Obdobné závěry lze samozřejmě vztáhnout také k identifikaci předsedajícího.

Ad h) Notář uvede do zápisu obsah přijímaného rozhodnutí valné hromady v celém znění, tedy osvědčuje skutečnost přesně tak, jak byla jeho smysly vnímána. Při jakémkoli rozporu notář své pochyby uvede až následně ve svém vyjádření o splnění všech předepsaných formalit, souladů a jiných požadavků.²³⁰ Je-li však obsah rozhodnutí zcela správně nejprve s notářem konzultován a s jeho pomocí formulován, prokáže se takové apriorní aktivní působení právě v tomto bodě jednání valné hromady svou efektivností a schopností prevence. Obsah rozhodnutí totiž zpravidla bude přednesen a přijat přesně tak, jak byl společně s notářem formulován.

Ad i) V případě zachycení výsledku hlasování, lze říci, že notář má pouze formální povinnost uvést počty hlasů, které byly pro přijetí návrhu, které byly proti jeho přijetí a které se zdržely hlasování či které pasivně nehlasovaly vůbec, tedy společník, kterému hlasy náleží, nevyužil ani jednu z předchozích možností. Novelizací notářského řádu zákonem č. 300/2021 Sb. také došlo k vypuštění slova „rozhodný“, když notář měl dikcí starého znění ustanovení § 80b odst. 1 písm. j) NotŘ uvést „rozhodný počet hlasů“. To mohlo být chápáno v zásadě třemi pojetími. **Prvním výkladem** rozhodného počtu hlasů byl počet hlasů vyslovených pro návrh. To by byla ovšem duplicitní povinnost, když rozhodný počet hlasů notář již minimálně jednou musí uvést v rámci svého pozorování výsledku hlasování údajem o počtu hlasů, které hlasovaly pro přijetí návrhu rozhodnutí. **Druhé pojetí** chápalo rozhodný počet hlasů jako potřebný počet hlasů pro přijetí konkrétního rozhodnutí. **Třetím pojetím** je výklad rozhodného počtu jako počtu reálného.²³¹ Notář nyní i slovy zákona tedy uvádí reálný počet hlasů a jakým způsobem výsledek hlasování zjistil.

Přílohový zápis obsahuje rozhodnutí o změně společenské smlouvy společnosti. Proto notář přistoupil k jednotlivému výčtu všech přítomných společníků společně s údajem, že ti hlasovali svými hlasy pro změnu.²³² Zákon ovšem nevyžaduje žádnou specifickou formu

²³⁰ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 449.

²³¹ Ibid., s. 449–450; naopak doslovný výklad zastával do předmětné novelizace KOŽIAK, Jaromír. § 80b [Obsah notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby]. In: Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. op. cit., s. 371.

²³² V důsledku jde o rozšíření náležitostí notářského zápisu oproti notářskému řádu plynoucí z ustanovení § 172 odst. 2 ZOK.

zjištění výsledku, a tak je třeba dovodit, že notář má v tomto případě volnou ruku a prostor pro své rozumné uvážení. V případě přílohového zápisu je jisté, že valné hromady se nebude účastnit větší množství fyzických osob. Je logické, že notář zvládne zjistit výsledek hlasování vlastními smysly bez větších obtíží. Je-li naopak přítomných společníků velké množství, měl by si notář vyžádat prohlášení předsedajícího o počtech hlasů vycházejících ze sčítání.²³³ Pokud předsedající odmítne počet hlasů sdělit či nezjedná nápravu tak, aby notář mohl svým pozorováním počet hlasů zjistit, vyjádření o legalitě dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ nebude moci být v plném rozsahu kladné.²³⁴

Notář může předmětnou náležitost pojmout extenzivně a uvádět jak rozhodné počty hlasů ve smyslu hlasů potřebných pro přijetí návrhu, tak i počty reálné, a to včetně způsobu zjištění obou. Přílohový zápis záměrně demonstruje tento extenzivní výklad, kdy by se notář dle mého názoru mohl omezit pouze na formulaci, že výsledek hlasování zjistil svým pozorováním, případně rovněž dále uvést shodné prohlášení předsedajícího. Údaje o konkrétních ustanoveních zákona či zákonů a podrobné odkazy na společenskou smlouvu osobně považuji za nadbytečné, byť v rámci jisté míry opatrnosti jistě nikoli nesprávné.

Ad j) K vyjádření notáře bylo již mnohé řečeno výše, včetně jeho možné formulace obsažené v notářském zápisu. Notář se kromě výše uvedených způsobů vyjádření také může vyjádřit podmíněně, když mu splnění určité náležitosti, zákonného požadavku či formality z objektivních důvodů nemůže být doloženo v době jednání valné hromady. V takovém případě notář může uvést pozitivní vyjádření dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ, přičemž jej podmíní jakýmsi předpokladem splnění takové podmínky v době po jednání valné hromady.²³⁵ Ukáže-li se dodatečně, že taková podmínka splněna nebyla, nelze vyjádření notáře nadále považovat za kladné (pozitivní) a mělo by s ním být nakládáno jako s vyjádřením negativním.

4.3. Vztah notáře s právnickou osobou a předsedajícím při výkonu notářské činnosti

Aby celý proces osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby a následného vyhotovení notářského zápisu bylo možné uskutečnit, předpokládá se jistá míra součinnosti osoby oprávněné jednat za právnickou osobu a předsedajícího s notářem v rámci výkonu

²³³ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 450.

²³⁴ KOŽIAK, Jaromír. § 80b [Obsah notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby]. In: Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. op. cit., s. 371. Uvedené autor vztahuje na případ, kdy způsob hlasování neumožní zjištění jeho výsledku. Domnívám se však, že takový názor je plně aplikovatelný i na případ, kdy je počet hlasujících vysoký a zjištění výsledku hlasování je přinejmenším složité.

²³⁵ JINDŘICH, Miloslav. § 80b [Náležitosti]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 450–451.

notářské činnosti. Předsedající je v první řadě povinen vést jednání orgánu systematicky a srozumitelně tak, aby notáři umožnil učinit všechna nezbytná pozorování a vyhotovit notářský zápis. Ustanovení § 80c odst. 1 NotŘ dále stanoví lhůtu k předložení konkrétních písemností, které notáři umožní ověřit soulad s právními předpisy a splnění konkrétních formalit a právních jednání, u kterých sám přítomen být nemohl. Absence takové povinnosti by mohla vést ke zmaření procesu osvědčení rozhodnutí právnické osoby notářem a vyústit v jeho negativní vyjádření. Znovu je vhodné upozornit na možnost, a opět zdůrazňuji, že nikoli však povinnost, notáře, poskytnout právní poradenství již při formulaci návrhu rozhodnutí, tedy mnohdy daleko dříve než ve lhůtě 5 dní před konáním valné hromady společnosti. Jde totiž o lhůtu poměrně krátkou a je jistě opětovně implicitním vyjádřením zákonodárce, že role notáře je pro osvědčující charakter notářského zápisu skutečně spíše pozorovatelská a přezkumná.

Ustanovení § 80c odst. 1 NotŘ však neobsahuje výčet taxativní. Příkladem opět poslouží již několikrát rozebraná situace, kdy není v obchodním rejstříku promítnuta změna osob společníků. V takovém případě se notář nemůže spoléhat na pouhé tvrzení společnosti, že k převodu podílu opravdu došlo a osoba prezentovaná jako nový společník tímto společníkem skutečně je. Notáři musí být předložena smlouva o převodu podílu včetně potvrzení o jejím doručení společnosti.²³⁶ Tyto listiny by však jen těžko mohly být zařazeny do některého z písmen předmětného ustanovení, a proto musíme vyjít z účelu a smyslu úpravy, kterým dozajista není zbytečné čekání na promítnutí změn do veřejného rejstříku či zmaření celého procesu v případě, kdy je takový rozpor mezi stavem skutečným a zapsaným snadno řešitelný.

Obdobně je dle mého názoru nutné postupovat v případě, kdy bude fakultativně vyhotoven notářský zápis, jehož obsahem se má stát souhlas valné hromady společnosti s ručením omezeným s převodem podílu společníka, jehož podíl je postižen soudním výkonem rozhodnutí (příp. exekucí) dle ustanovení § 320aa a § 320ab OSŘ. Zákonodárce v takovém případě zakazuje udělení souhlasu orgánu společnosti s převodem postiženého podílu, je-li jej dle zákona či společenské smlouvy třeba. Zjistí-li proto notář sám v rámci své kontrolní a přezkumné činnosti takovou skutečnost, nemůže učinit kladné vyjádření o legalitě dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ. V souladu s výše uvedenou povinností součinnosti se však osobně domnívám, že i vzhledem k doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí do vlastních rukou společnosti postupem dle ustanovení § 320aa odst. 3 OSŘ vznikne samotné

²³⁶ Shodně JINDŘICH, Miloslav. § 80c [Povinnosti právnické osoby a předsedajícího]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 453–454.

společnosti povinnost o takové skutečnosti notáře neprodleně informovat. Opačný postup by znamenal porušení povinnosti součinnosti právnické osoby.

Související problematika zahraničního prvku byla blíže rozebrána v části práce zabývající se obsahovými náležitostmi podkladového notářského zápisu o právním jednání a formou plné moci pro založení obchodní společnosti. Závěry jsou plně aplikovatelné i v případě vyhotovení zápisu postupem dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ. Právnická osoba je tedy v zákonem stanovené lhůtě povinna notáři dodat dokumenty podrobněji obsažené v **Tabulce 4.**

Aktuální výpis z veřejného rejstříku²³⁷	Dříve byl chybně uveden pouze obchodní rejstřík. Přestože se v praxi skutečně většinou bude jednat o výpis z obchodního rejstříku, může se jednat i o osobu zapsanou v jiném veřejném rejstříku (například spolkovém rejstříku). Notář je dokonce občasně povinen porovnávat údaje i s jinými než „veřejnými rejstříky“ dle rejstříkového zákona. Osobně jsem se setkal s případem orgánu jistého biskupství, který se týkal schválení započtení pohledávek jakožto právnické osoby evidované podle zákona o církvích a náboženských společnostech.
Zakladatelské právní jednání	Zde jen zopakují, že se skutečně musí jednat o znění kompletní, a to včetně veškerých učiněných změn, které doposud nebyly promítnuty do veřejného rejstříku.
Doklad o změnách v orgánech právnické osoby	Jde o situaci podobnou výše uvedené týkající se změny osob společníků. V tomto případě ovšem zákonodárce na možné nepropsané změny myslel. Důvodem je skutečnost, že notář logicky musí ověřit oprávnění konkrétní osoby k žádosti o provedení notářského úkonu, ke svolání jednání orgánu apod. I z důvodu této úpravy je dovozována povinnost doložit také existenci jiných dosud nepropsaných změn.
Doklad prokazující oprávnění jednat za právnickou osobu, která se podílí na rozhodování orgánu	Přílohový zápis je typickým příkladem, kdy takový doklad notář musí obdržet. Dokladem zde bude výpis z obchodního a spolkového rejstříku, přičemž osoby oprávněné za společnosti a spolek jednat se mohou dále nechat zastoupit na jednání valné hromady na základě plné moci. Notář proto musí vyžadovat obě listiny, kdy výpis z obchodního rejstříku včetně plných mocí budou vedeny ve spisu notáře.
Kopii pozvánky na jednání orgánu právnické osoby včetně dokladu o rozeslání či uveřejnění	O pozvánce bylo podrobněji pojednáno v kapitole zabývající se náležitostmi předmětného druhu osvědčujícího notářského zápisu.
Návrhy rozhodnutí, které mají být orgánem přijaty	I tyto návrhy musí notář obdržet v předstihu, aby je v případě, že se na jejich obsahu nepodílel, mohl řádně prostudovat a již na jednání orgánu poučit o jejich rozporu s právem či zakladatelským právním jednáním. ²³⁸

Tabulka 4. Dokumenty předkládané notáři dle ustanovení § 80c odst. 1 NotŘ

²³⁷ Notář si ale zpravidla sám vyhotoví ověřený výstup z informačního systému veřejné správy.

²³⁸ JINDŘICH, Miloslav. § 80c [Povinnosti právnické osoby a předsedajícího]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 456.

Tabulkový výčet má zásadní význam v případě, kdy notář uvedené dokumenty řádně a včas neobdrží. Situaci řeší ustanovení § 80d NotŘ a ve své podstatě jde jen o rozšíření počtu důvodů pro možné odmítnutí úkonu notářem ve světle obecné úpravy notářské činnosti. Zákodárce tento důvod pro odmítnutí provedení úkonu formuloval pouze jako možný postup notáře, nikoli jako povinnost při naplnění podmínek dle ustanovení § 80d odst. 1 NotŘ vždy bez dalšího odmítnout takový úkon provést. Notář se proto může autonomně rozhodnout, že notářský zápis vyhotoví i přes absenci některého z výše uvedených dokumentů. K uvedenému lze znovu poukázat na vyjádření notáře dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ, kdy takové může být učiněno, jak zmíněno výše, s konkrétní podmínkou následného doložení chybějícího dokumentu. Důsledkem bude ztráta charakteru podkladového zápisu pro přímý zápis notářem, a to i po doložení absentujícího dokumentu. Možnost provedení zápisu do obchodního rejstříku standardním (nikoli však zjednodušeným) postupem rejstříkovým soudem je tím však nedotčena.

4.4. Několik slov k novelizaci notářského řádu zákonem č. 33/2020 Sb.

Zákonem č. 33/2020 Sb. došlo ke změně zákona obchodních korporací, notářského řádu a dalších souvisejících předpisů. Do notářského řádu byly vloženy čtyři nové paragrafy týkající se rozhodování orgánu právnické osoby, a to konkrétně ustanovení § 80ga–80gd. Přidané druhy notářských zápisů do notářského řádu lze pak v podstatě rozdělit na dvě množiny, kdy první tvoří ustanovení § 80ga upravující dodatečné odevzdání hlasů společníka společnosti s ručením omezeným a druhou ustanovení § 80 gb–80gd upravující rozhodování orgánu právnické osoby per rollam. Pro všechny druhy těchto notářských zápisů zákonodárce následnou digitalizační novelou umožnil jejich vyhotovení v elektronické podobě, což jen potvrzuje význam elektronizace notářství v korporátním právu.

K prvně zmiňovanému druhu notářského zápisu lze říci, že před novelizací zákona o obchodních korporacích účinné od 1. 1. 2021, kdy ustanovení § 174 ZOK umožňovalo společníkům odevzdat své hlasy dodatečně mimo jednání valné hromady ke všem návrhům přijímaných rozhodnutí v rozhodné lhůtě, docházelo k problémům při osvědčující činnosti notáře postupem dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ, neb notář nemohl vydat kladné vyjádření o splnění všech náležitostí, formalit a požadavků, nebylo-li rozhodnutí valné hromady přijato pro nedostatečný počet potřebných hlasů, a následně dodatečným hlasováním společníka byl potřebný počet hlasů naplněn a došlo k přijetí rozhodnutí. Nové znění právní úpravy notářského řádu a zákona o obchodních korporacích vyřešilo otázku, zdali notář mohl a měl

čekat na uplynutí lhůty pro dodatečný výkon hlasovacího práva a až následně vyhotovit notářský zápis včetně uvedení skutečnosti o dodatečném hlasování (a rovněž proto, aby mohl učinit pozitivní vyjádření dle ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ) nebo zdali měl zvolit postup zcela odlišný.²³⁹ Osobně bych se přiklonil k závěru, že notář měl vyčkat na uplynutí lhůty pro dodatečné hlasování a o případném dodatečném výkonu hlasovacích práv společníka vyhotovit notářský zápis o právním jednání, jehož obsah měl následně v osvědčujícím notářském zápisu reflektovat. Pokud notář může vyhotovit notářský zápis i s jistou podmínkou ve svém prohlášení o (ne)splnění konkrétních ověřovaných náležitostí, o to více je dle mého názoru nutné uvedený postup připustit, když jde dokonce o uplatnění práva společníka předpokládaného přímo zákonem. Postup dle ustanovení § 174 ZOK je ale nyní omezen pouze pro případy obsažené v ustanovení § 171 odst. 2 ZOK a notář bude v současnosti postupovat v souladu s ustanovením § 80ga NotŘ, tedy po vyhotovení osvědčujícího zápisu o rozhodnutí právnické osoby tímto druhým následným notářským zápisem jen ověří, že „(...) *společník vykonal hlasovací právo v souladu se zákonem a společenskou smlouvou a jaké právní důsledky to mělo*“.²⁴⁰ Neopakuje se zcela logicky ověřování souladu obsahu rozhodnutí s právními předpisy či zakladatelským dokumentem, protože by se jednalo o duplicitní výkon činnosti, která byla již jednou řádně provedena.

Druhá množina notářských zápisů sleduje úpravu rozhodování orgánu právnické osoby per rollam. Novými druhy zápisů se tak staly notářský zápis o návrhu rozhodnutí, které má být přijato mimo zasedání orgánu právnické osoby a notářský zápis o rozhodování mimo zasedání orgánu právnické osoby. Zákon o obchodních korporacích po obsáhlých změnách vyžaduje pro návrh rozhodnutí per rollam u kapitálových společnostech formu veřejné listiny, je-li tato kvalifikovaná forma vyžadována také pro přijetí rozhodnutí valné hromady. Po předmětné novelizaci došlo ke sjednocení úpravy, kdy vyjádření k návrhu společníka i akcionáře již nevyžaduje formu veřejné listiny a postačí forma písemná s úředně ověřeným podpisem společníka.²⁴¹ Smyslem je nastolit jednotný postup, který by sjednotil, a především zjednodušil, ověření obsahu rozhodnutí, a to včetně postupu jeho přijetí.

²³⁹ Proti takovému postupu se vyslovil JINDŘICH, Miloslav. § 80a [Vymezení a obsah osvědčení]. In: Notářský řád. Komentář. C. H. Beck. op. cit., s. 434, naopak pro postup ŠUK, Petr. § 174 [Souhlas s rozhodnutím valné hromady]. In: Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. 2020. op. cit., s. 430.

²⁴⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony.

²⁴¹ Jde o reakci na úpravu unijní směrnice 2017/1132, konkrétně jejich článků 7 a 10, kdy přijetím nových druhů notářských zápisů došlo k zajištění dostatečné kontroly a další požadavek veřejné listiny je nadbytečný – srov. POKORNÁ, Jarmila. § 175 [Návrh rozhodnutí]. In: LASÁK, Jan, DĚDIČ, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP,

Důvodová zpráva k předmětnému zákonu, který mění notářský řád, rozděluje postup notáře v zásadě do dvou částí. V první fázi notář ověřuje samotný návrh rozhodnutí, který má být přijat mimo zasedání valné hromady.²⁴² V takovém případě je role notáře podobná jako při vyhotovení zápisu o právním jednání, kdy společně s účastníkem právně formuluje obsah zápisu, tedy návrh rozhodnutí orgánu. Nepřímou provázanost zákonodárce explicitně vyjádřil v ustanovení § 80gb odst. 2 NotŘ, když stanovil přiměřené užití úpravy vztahující se na notářský zápis o právním jednání. Po rozeslání notářského zápisu obsahujícího návrh rozhodnutí všem společníkům k vyjádření a předložení takového vyjádření notáři dojde k zahájení druhé fáze postupu, kdy notář vyhotoví zápis o rozhodování per rollam. V tomto případě se právní úprava “vrací“ k osvědčující činnosti notáře a stanoví obdobné užití ustanovení upravující notářský zápis o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby postupem dle § 80a a násl. NotŘ. Míru provázanosti úprav můžeme sledovat i v termínech „přiměřeně“ v případě prvního typu zápisu a intenzivnějšího „obdobně“ v případě druhého typu zápisu.

Notář by na možnost rozhodování mimo zasedání valné hromady měl myslet již při samotném založení kapitálové společnosti. Užitečnost takové podrobnější úpravy v zakladatelském jednání bylo více než kdy dříve možné pozorovat v době pandemické krize v souvislosti s onemocněním covid-19. Prokázala se nedostatečná úprava rozhodování per rollam a hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků. Lex COVID proto umožnil využívat způsobů rozhodování mimo zasedání valné hromady nebo s využitím technických prostředků i v případech, kdy taková možnost nebyla v zakladatelském právním jednání společnosti uvedena, což vedlo k jistému obecnému rozšíření distančních forem jednání²⁴³ a z praxe mohou potvrdit, že alespoň podrobnější úprava ve společenské smlouvě (stanovách) se stala již běžnější záležitostí, se kterou notář účastníky pravidelněji blíže seznamuje.²⁴⁴ Notář při vyhotovení notářského zápisu o založení obchodní společnosti může rovněž reflektovat nové digitalizační nástroje, které mu notářský řád poskytuje a propojit je s potřebami účastníků zápisu. Formulace podrobnější úpravy distančních forem jednání

Zdeněk a kol. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. 2. vydání [Systém ASPI]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. [cit. 2023-3-5]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517.

²⁴² Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., op. cit.

²⁴³ POKORNÁ, Jarmila. § 19. [Zvláštní opatření ve vztahu k rozhodování orgánů právnických osob]. In: DRAŠTÍK, Antonín, Tomáš DURDÍK, Anežka JANOUŠKOVÁ, Jaromír JIRSA a kol. Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby (Lex Covid): Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-5]. ASPI_ID KO191_2020CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

²⁴⁴ Přesto však v aplikační praxi stále převažuje rozhodování v průběhu zasedání valné hromady. Zatímco se zápisem dle ustanovení § 80a se v praxi setkávám téměř denně, se zápisy dle ustanovení § 80ga – § 80gd jen výjimečně.

v zakladatelském právním jednání může proto i s ohledem na úpravu elektronických notářských zápisů znít takto:

„Hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků se přípouští, a to pouze spojením prostřednictvím videokonference se současným využitím prostředků pro elektronickou identifikaci. V případě, že o rozhodnutí valné hromady, popř. o rozhodnutí jediného společníka, bude sepsován notářský zápis v elektronické podobě, bude totožnost osob oprávněných vykonávat hlasovací právo, popř. totožnost jediného společníka ověřena způsobem stanoveným notářským řádem (zejména ustanovením § 64a notářského řádu) a určení podílů, s nimiž je spojeno vykonávané hlasovací právo bude ověřeno zejména aktuálním výpisem z obchodního rejstříku a seznamem společníků.“

5. Přímý zápis do obchodního rejstříku notářem

Notáři měli být nadáni již v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva tehdy zcela novou kompetencí přímého zápisu do veřejného rejstříku, tedy zápisu bez vydání rozhodnutí. Tato kompetence byla do doby rekonstrukce svěřena výlučně do rukou rejstříkových soudů. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, s účinností od 1. 1. 2014 zavedl do právního řádu možnost, aby notář, který sám vyhotoví podkladový notářský zápis obsahující pozitivní vyjádření o splnění všech formalit a náležitostí, tedy vyjádření o legalitě dle ustanovení § 70a nebo § 80a odst. 2 NotŘ, provedl na jeho základě a v návaznosti na žádost aktivně legitimované osoby přímý zápis do příslušného veřejného rejstříku.²⁴⁵ Notáři však fakticky mohli přímé zápisy provádět až na základě novelizace zákonem č. 87/2015 Sb. Tedy až v průběhu května roku 2015 byla notářům zpřístupněna možnost provést zápis prostřednictvím informačního systému veřejných rejstříků (ISVR).²⁴⁶ Již předchozí úprava ale umožňovala postup, kdy rejstříkový soud prováděl zápisy do veřejných rejstříků bez vydání rozhodnutí, měla-li zapisovaná skutečnost podklad v notářském zápisu. Také proto zákonodárce svěřil notářům takto významnou pravomoc, která se postupně stala nedílnou součástí jejich činnosti, a to zejména, nikoli však výlučně, v právu obchodních korporací. Jedná se o alternativu k zápisu soudem, když notář zápis provádí zcela samostatně bez zásahů soudu na základě vlastního přístupu do zvláštního informačního systému.²⁴⁷

Důvody pro zavedení této alternativy jsou patrné. Mělo dojít především k odbřemenění rejstříkových soudů od velkého množství agendy, kterou zápisy do veřejných rejstříků představovaly, přitom mělo zároveň dojít ke snížení celkové administrativní a zcela jistě také finanční zátěže, alespoň v případě prvozápisu, pro vstup do podnikatelského prostředí a založení obchodní korporace.²⁴⁸ **Tabulka 5.** jasně poukazuje na skutečnost, že k odbřemenění všech rejstříkových soudů opravdu došlo. Od května roku 2015, kdy notáři započali vykonávat pravomoc přímých zápisů, do konce měsíce března roku 2023 činí podíl zápisů prováděných notáři v průměru 31,96 %. Tento trend lze vysledovat i v absolutním odbřemenění, když poměr

²⁴⁵ Výčet jednotlivých veřejných rejstříků taxativně podává ustanovení § 1 odst. 1 rejstříkového zákona.

²⁴⁶ Důvodem, proč notáři neprováděli přímé zápisy již v roce 2014, byla totiž převážně absentující úprava takových zápisů v zákoně o soudních poplatcích. Srov. BERNARD, Pavel. Zápis notářem do veřejných rejstříků. Ad Notam. 2015. roč. 21, č. 3, s. 3.

²⁴⁷ KOŽIAK, Jaromír. § 108 [Podkladový notářský zápis]. In: Zákon o zvláštních řízeních soudních. Zákon o veřejných rejstřících. Řízení nesporné. Praktický komentář. op. cit., s. 928.

²⁴⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, předpokládala pokles nápadu přibližně o 1/6.

přímých zápisů notářem vykazuje dlouhodobě převážně rostoucí, případně ustálenou, tendenci pohybu a u zápisů provedených soudy je tomu spíše naopak.

Posuzované období	Zápisы rejstříkových soudů	Přímé zápisы notářem	Podíl zápisů provedených notářem
Rok 2015	179 388	26 403	12,83 %
Rok 2016	167 251	51 856	23,67 %
Rok 2017	124 571	60 325	32,63 %
Rok 2018	176 855	62 948	26,25 %
Rok 2019	119 923	64 580	35 %
Rok 2020	109 830	62 496	36,27 %
Rok 2021	110 236	70 656	39,06 %
Rok 2022	115 492	68 801	37,33 %
01/2023	11 422	6 994	37,98 %
02/2023	10 516	5 783	35,48 %
03/2023	12 245	6 620	35,09 %
Celkem	1 137 729	487 462	Průměr 31,96 %

Tabulka 5. Poměr provedených zápisů soudem a notářem (autor)²⁴⁹

Notář se při provádění přímých zápisů nestává jakýmsi kvazi-soudním orgánem, nýbrž pouze vykonává veřejnou správu na základě mu svěřených pravomocí.²⁵⁰ Provádí-li zápis do veřejného rejstříku notář, nevede se žádné řízení ani není vydáváno formálně žádné rozhodnutí. Novelizací notářského řádu zákonem č. 303/2013 Sb. došlo, jako reakce na přenos této pravomoci, k rozšíření termínu notářské činnosti v ustanovení § 4 NotŘ, když do tohoto byla přidána věta: „*Je-li jinou činností provádění zápisů do Rejstříku zástav, veřejného rejstříku nebo veřejného seznamu, považuje se za notářskou činnost.*“²⁵¹ To znamená, že notář se i při provádění přímého zápisu do veřejného rejstříku musí řídit zásadami, které jsou blíže rozebrány v první kapitole práce, tedy především zásadou nestrannosti a nezávislosti.

Dále došlo k rozšíření notářského řádu o již mnohokrát zmiňované prohlášení notáře ustanovením § 70a NotŘ a ke změně ustanovení § 70 NotŘ tak, aby se rovněž notářský zápis o právním jednání mohl stát podkladovým zápisem, na jehož základě je možné provést přímý zápis do veřejného rejstříku notářem. Novinkou se rovněž stal osvědčující notářský zápis dle ustanovení § 80h NotŘ, který je významným institutem pro provádění přímých zápisů do veřejných rejstříků v případě, kdy jsou splněny všechny podmínky (předpoklady, formality) pro zápis do rejstříku až v době po vyhotovení podkladového notářského zápisu.

²⁴⁹ Zpracováno dle dat Ministerstva spravedlnosti ČR. Výkazy o pohybu agendy veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. V(MS)-144. [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://cslav.justice.cz/InfoData/vykazy-soudu-a-statnich-zastupitelstvi.html>

²⁵⁰ HAMPEL, Petr. § 108 [Předpoklady zápisu notářem]. In: HAMPEL, Petr., WALDER, Ivo. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-03-10]. ASPI_ID KO304_2013CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

²⁵¹ Změna byla provedena zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, Čl. XII.

5.1. Předpoklady a podmínky přímého zápisu do obchodního rejstříku notářem

Notář tedy může dikcí § 108 rejstříkového zákona provést zápis na základě žádosti oprávněné osoby. Zápisem jsou i pro notáře míněny jak prvozápis, změna zápisu, tak i výmaz zápisu z obchodního (veřejného) rejstříku.²⁵² Zápis může provést pouze za předpokladu, že (i) o něj požádá oprávněná (aktivně legitimovaná) osoba, (ii) notář vyhotovil vlastní podkladový notářský zápis obsahující jeho pozitivní vyjádření a (iii) jsou-li mu předloženy veškeré listiny (formality), které jsou pro zápis do obchodního rejstříku či založení do sbírky listin relevantními právními předpisy vyžadovány. Tyto předpoklady musí být splněny kumulativně.²⁵³ Další podmínky mohou být doplněny ustanovením § 109 rejstříkového zákona upravujícím osvědčující notářský zápis, který je blíže definován notářským řádem ustanovením § 80h.

I. Žádost oprávněnou osobou

Již z prvního předpokladu lze jednoznačně usoudit, že notář nemůže provádět přímý zápis do obchodního rejstříku libovolně kdykoli, ale pouze v případě, kdy jej o takový zápis požádá osoba, která by byla oprávněna podat návrh na zahájení řízení o provedení zápisu u rejstříkového soudu. U nově zakládaných obchodních korporací jsou jimi osoby dle ustanovení § 46 ve spojení s § 42 písm. a) rejstříkového zákona. Pro osobní společnosti tedy všichni společníci, pro kapitálové společnosti statutární orgány, konkrétně všichni jednatele u společnosti s ručením omezeným a všichni členové představenstva či správní rady akciové společnosti, a pro družstva všichni členové představenstva či předseda družstva samotný. Pro návrhy změn nebo výmazu zápisu pak platí ustanovení § 47 odst. 1 ve spojení s § 42 písm. a) tohoto zákona.

Otázky vyvolává již problematika samotné žádosti o provedení přímého zápisu. Z příslušného ustanovení totiž vyplývá, že notář musí být o zápis požádán, ale již není stanoveno, jakou formou se tak má stát. Notář by však měl být schopen doložit, na základě jaké žádosti přímý zápis do obchodního rejstříku provedl. Variant se samozřejmě nabízí mnoho, ovšem v praxi využívané jsou v podstatě pouze dvě. První představuje postup notáře, který

²⁵² O této skutečnosti mohla probíhat polemika, neb není přesně definováno, jaký typ zápisu notář provádí a ustanovení § 2 odst. 2 rejstříkového zákona zavádějící legislativní zkratku „zápis“ pro všechny zmíněné typy zápisů se explicitně vztahuje na rejstříkové soudy. K tomu srov. HAMPEL, Petr. § 108 [Předpoklady zápisu notářem]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. op. cit.

²⁵³ Spojka „nebo“ v textu zákona o veřejných rejstřících, v jeho ustanovení § 108, mohla dříve evokovat vylučovací poměr. Takový výklad popřelo i výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 26. 2. 2015, č. VS 1/2015. V textu zákona byla následně tato technická nepřesnost opravena.

údaj o tom, že byl požádán o provedení zápisu do obchodního rejstříku oprávněnou osobu uvede přímo do podkladového notářského zápisu. Druhou, v praxi mnohem využívanější, variantu představuje písemný záznam o žádosti o výkon notářské činnosti, kterou, v souladu s výkladem výše, zápis do obchodního rejstříku nepochybně představuje. První část **Přílohy č. 7** představuje možné provedení tohoto záznamu, ve kterém účastník PRESwind s.r.o. (oprávněná osoba, žadatel a účastník notářského zápisu v Příloze č. 7) žádá o sepsání osvědčení splnění požadavků pro zápis do obchodního rejstříku, prohlašuje, že notáři dodá všechny potřebné listiny k vyhotovení notářského zápisu dle ustanovení § 80h NotŘ a následně žádá o zápis skutečností, které mají podklad v konkrétním podkladovém notářském zápisu. Přílohou záznamu pak také může být návrh, ve kterém jsou žadatelem označeny změny, o jejichž zápis je žádáno.

Úvahy *de lege ferenda* by v budoucnu mohly vést k zakotvení konkrétní formy žádosti o provedení přímého zápisu do veřejného rejstříku notářem. Postavení potřeby např. písemné formy najisto by dle mého názoru mělo pozitivní vliv na právní jistotu směrem k oprávněným žadatelům o zápis i směrem k notáři samotnému. Na závěr je třeba podotknout, že má-li notář důvodnou pochybnost o skutečnosti, že žadatel je oprávněnou osobou ve smyslu rejstříkového zákona, musí provést své vlastní hodnocení situace a rizik a v případě, že důvodné pochyby nebude schopen rozptýlit, odmítne provedení zápisu.²⁵⁴

II. Podkladový notářský zápis a pozitivní vyjádření notáře

K termínům podkladový notářský zápis a vyjádření notáře mohu odkázat na výklad předchozích dvou kapitol práce. Zjednodušeně řečeno jde o notářský zápis o právním jednání sloužící jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku dle ustanovení § 70 a násl. NotŘ a notářský zápis o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ.²⁵⁵ Oba notářské zápisy pak musí splnit všechny formální náležitosti předepsané notářským řádem, a to pro první typ zápisu ustanovením § 70a NotŘ a pro druhý typ zápisu ustanovením § 80a odst. 2 NotŘ. Do množiny podkladových notářských zápisů pak ale musíme rovněž zahrnout druhy zápisů, které byly do notářského řádu přidány zákonem č. 33/2020 Sb., tedy notářské zápisy dle ustanovení § 80ga a 80gc–80gd NotŘ.

²⁵⁴ S uvedeným souvisí problematika právní odpovědnosti za nesprávně provedený zápis. Tu ponese na základě svého úsudku a učiněného rozhodnutí právě notář. Srov. HAMPEL, Petr. § 108 [Předpoklady zápisu notářem]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. op. cit.

²⁵⁵ Pro účely této práce nebude podrobněji rozebíráno provedení zápisu na základě osvědčení dle ustanovení § 72 odst. 1 a 2 NotŘ ve spojení s § 111 rejstříkového zákona.

Notářský zápis je způsobilý sloužit jako podklad pro zápis do obchodního rejstříku jen tehdy, obsahuje-li pozitivní vyjádření notáře o legalitě. U notářského zápisu o právním jednání pak takové prohlášení musí být učiněno v přesném souladu s ustanovením § 70a NotŘ. V případě notářského zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby je třeba postupovat striktně dle obsahově rozsáhlejšího a dovolím si říci, že rovněž technicky náročnějšího, ustanovení § 80a odst. 2 NotŘ (srov. kapitola 3.3 a kapitola 4.2). Na základě těchto prohlášení může provést přímý zápis notář sám či rejstříkový soud zjednodušeným postupem dle ustanovení § 92 rejstříkového zákona. Učiní-li notář naopak negativní vyjádření, notářský zápis ztrácí charakter podkladového zápisu a ani jeden ze dvou uvedených postupů nebude možný. V předchozích kapitolách již bylo ovšem zmíněno, že v takovém případě může být notářský zápis předložen rejstříkovému soudu, který jej dle ustanovení § 78 a násl. rejstříkového zákona přezkoumá a následně rozhodne, zdali bude k zápisu do obchodního rejstříku přistoupeno, či nikoli. O absenci vyjádření notáře opět odkazují na předchozí kapitoly a shrnují, že i v tomto případě, je-li jinak notářský zápis bez dalších vad, dojde pouze ke ztrátě charakteru podkladového zápisu, nikoli však veřejné listiny.

III. Požadavek předložení dalších listin a osvědčující notářský zápis

Notář musí vyhodnotit, zdali mu byly předloženy všechny listiny, které příslušné právní předpisy vyžadují pro provedení zápisu do obchodního rejstříku či pro účely založení do sbírky listin. Konkrétně jde o listiny, které byly či by byly předkládány rejstříkovým soudům. Seznamy příloh k jednotlivým návrhům na zápis však zákon ani prováděcí předpis neuvádí, proto notář vychází z vlastních poznatků a snad také z praxe rejstříkových soudů.²⁵⁶

Novelizace obchodního práva zákonem č. 416/2022 Sb.

Na následujících řádcích bych rád věnoval několik málo slov k novelizaci především živnostenského zákona, zákona o veřejných rejstřících a zákona o obchodních korporacích zákonem č. 416/2022 Sb. s dělenou účinností pro část insolvenčního práva od 31. 12. 2022 a pro převážnou obchodněprávní část pak od 15. 1. 2023, 1. 7. 2023 a 1. 7. 2024. Uvedená novelizace je transpoziční právní úpravou digitalizační směrnice 2019/1151, kterou se mění směrnice 2017/1132. K významným změnám korporátního práva patří dozajista opuštění bezúhonnosti vymezené dle ustanovení § 6 odst. 2 živnostenského zákona, když podmínky

²⁵⁶ HAMPEL, Petr. § 108 [Předpoklady zápisu notářem]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. op. cit.

výkonu funkce členů voleného orgán obchodní korporace stanoví zcela nezávisle na živnostenském zákonu výčet skutečností zakládajících nezpůsobilost k výkonu takové funkce nové ustanovení § 46 ZOK.²⁵⁷ Nově se sice bude sledovat pravomocné odsouzení za trestné činy, nikoli však přímo v souvislosti s výkonem aprobované podnikatelské činnosti konkrétního podnikatele,²⁵⁸ nýbrž výčet konkrétních množin převážně trestných činů proti majetku či hospodářských trestných činů.²⁵⁹ Nová ustanovení § 70–70e ZOK upravují evidenci vyloučených osob, která bude neveřejným informačním systémem veřejné správy. Do evidence bude mít přístup v rámci výkonu své činnosti např. právě notář, a to v souladu s novým ustanovením § 70d odst. 2 písm. b) ZOK ve spojení s novým § 108a rejstříkového zákona.²⁶⁰ Notář tedy bude s účinností od 1. 7. 2023 zkoumat, zda zápisu osoby jako člena voleného orgánu nebrání překážka výkonu funkce zanesená do této nové evidence. Další významnou změnou je nové znění ustanovení § 13 rejstříkového zákona, které umožňuje zápis založené obchodní korporace do obchodního rejstříku bez nutnosti předkládání živnostenského či jiného oprávnění. V kapitole věnované notářskému zápisu o právním jednání v korporátním právu byla rozebrána běžná praxe, kdy v zakladatelském právním jednání bývá v současnosti uveden výčet všech oborů činnosti volné živnosti v reakci na citovaný judikát Nejvyššího soudu. Zákodárce tak vlastně přistoupil na skutečnost, že se předmět podnikání v zakladatelském právním jednání a v obchodním rejstříku může lišit od přesně vymezených oborů živnosti živnostenským zákonem.²⁶¹

Pro zápis nově založené společnosti s ručením omezeným (standardní, nikoli tzv. jednoduché) do obchodního rejstříku se dle dosavadní praxe notáři předkládaly následující listiny: čestné prohlášení a souhlas s ustanovením do funkce jednatele, výpis z evidence rejstříku trestů fyzických osob jednatele, prohlášení správce vkladu o splnění vkladové povinnosti, potvrzení banky o složení základního kapitálu před vznikem obchodní korporace, výpis z živnostenského rejstříku, souhlas vlastníka nemovitosti s umístěním sídla právnické osoby a výpis z katastru nemovitostí pro nemovitost, ve které je sídlo umístěno. Pro zápis společnosti do obchodního rejstříku po novelizaci obchodního práva účinné od 15. 1. 2023

²⁵⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 416/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků.

²⁵⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 3. 2021, sp. zn. 7 Cmo 124/2020.

²⁵⁹ MIŠŮR, Peter. Zákon o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností vstoupil v platnost. *Ius Focus*. IF 28/2023. 16. 1. 2023. [online]. C. H. Beck. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

²⁶⁰ Zákon č. 416/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků.

²⁶¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 416/2022 Sb., op. cit.

v souladu s ustanovením § 13 rejstříkového zákona nebudou notářem vyžadovány výpis z evidence rejstříku trestů fyzických osob a živnostenské či jiné oprávnění. Nově se způsobilost být členem orgánu právnické osoby doloží čestným prohlášením zapisované osoby.

Celkově předmětnou novelizaci obchodního práva hodnotím kladně. Jsou zde patrné projevy směřování k co možná nejjednoduššímu procesu zakládání obchodních společností s akcentem na celkovou digitalizaci, což nepochybně reflektuje trendy evropských právních úprav. K celkovému zjednodušení by snad mohla přispět i jednotná evidence vyloučených osob, byť tento krok osobně nepovažuji za zcela nezbytný a ze svého okolí notářské praxe pak mohu dodat, že tato změna je přijímána prozatím spíše neutrálně. Nicméně taková skutečnost může být vyvolána převážně tím, že zákonodárce mění postup, který již jistou dobu funguje a zástupci právnických profesí jsou na něj zvyklí. Změnu překážek pro výkon funkce člena voleného orgánu však osobně vítám. V praxi totiž některé obchodní korporace nemají být jejich zakladateli využity pro podnikatelské účely a zůstávalo otázkou, proč i v takovém případě musí plošně vždy příslušná osoba naplnit požadavky provozování živnosti a být administrativně zatížena více, než by v takových případech bylo nezbytné. Nadto lze souhlasit se závěrem důvodové zprávy, že činnost živnostensky podnikající osoby a člena voleného orgánu obchodní korporace se mnohdy liší, přičemž takovou odlišnost plošné požadování splnění podmínek živnostenského podnikání pro obě osoby nereflektovalo.²⁶²

Notářský zápis o osvědčení dle ustanovení § 80h notářského řádu

Častým jevem se stala nutnost doložit další listinu, která je sice vyžadována pro zápis do veřejného rejstříku či založení do sbírky listiny, ovšem nikoli pro samotné vyhotovení podkladového notářského zápisu. Řešení poskytl zákonodárce obsahem ustanovení § 109 ve spojení s § 108 písm. c) rejstříkového zákona. Jde o osvědčení požadavků pro zápis do obchodního rejstříku, které mohly být splněny až po vyhotovení podkladového notářského zápisu. Takové osvědčení činí notář dalším druhem notářského zápisu, konkrétně zápisem dle ustanovení § 80h NotŘ. Zákonná úprava měla notáře vést k vyhotovení předmětného osvědčení v případech, kdy konkrétní skutečnosti a formality vyžadované pro zápis do veřejného rejstříku skutečně mohly být splněny až po vyhotovení podkladového zápisu. Příkladem může být přijetí rozhodnutí valné hromady společnosti s ručením omezeným o zvýšení základního kapitálu.²⁶³

²⁶² Důvodová zpráva k zákonu č. 416/2022 Sb., op. cit.

²⁶³ Srov. HAMPEL, Petr. § 109 [Osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. op. cit.

O takovém rozhodnutí bude vyhotoven notářský zápis dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ. K převzetí vkladové povinnosti a k jejímu (alespoň částečnému) splnění ale nemohlo dojít již v rámci jednání valné hromady, natož ještě před ním. Naopak je zcela logické, že k takové skutečnosti dojde až po jednání valné hromady a přijetí příslušného rozhodnutí. Notář proto ve smyslu ustanovení § 109 rejstříkového zákona ve spojení s § 80h NotŘ vyhotoví notářský zápis o osvědčení této skutečnosti, a to až po vyhotovení zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby. Obdobná situace vznikala při zakládání obchodní společnosti, kdy bylo potřebné získat příslušné živnostenské či jiné oprávnění. To ale, s ohledem na výše rozebranou novelizaci obchodního práva, můžeme nyní pominout (avšak samozřejmě i nadále platí povinnost vykonávat živnostenské podnikání na základě živnostenského oprávnění). Až v případě, kdy notář vyhotoví oba notářské zápisy, může přistoupit k zápisu do obchodního rejstříku, když jediným zákonným nástrojem poskytnutý notářům pro přezkum splnění všech podmínek a předpokladů pro provedení přímého zápisu jsou právě veřejné listiny, které sám vyhotovil.²⁶⁴

Praxe však ukázala poněkud odlišnou genezi tohoto instrumentu. Notáři i v současnosti do osvědčujícího notářského zápisu totiž pravidelně uvádí komplexně splnění všech požadavků pro zápis do obchodního rejstříku, a to zcela bez ohledu na časové souvislosti, tedy bez ohledu na to, zdali požadavek mohl být skutečně splněn až po vyhotovení podkladového notářského zápisu, či nikoli. Notářským zápisem o osvědčení obsaženém v druhé části **Přílohy č. 7** přesně demonstrují přednesenou situaci. I v takovém případě však smysl právní úpravy provádění přímého zápisu do obchodního rejstříku notářem zůstane zachován, protože stále dochází k přezkumu splnění všech podmínek a formalit pro zápis do rejstříku veřejnou listinou.²⁶⁵ To jen utvrzuje skutečnost, že výkladem je nutné pro notářský zápis o osvědčení dovodit stejnou podmínku jako pro podkladový notářský zápis, totiž aby byl vyhotoven totožným notářem.²⁶⁶ I s ohledem na notářský zápis obsažený v Příloze č. 7 a zavedenou praxi notářů lze pouze konstatovat, že předmětný druh notářského zápisu může být vyhotoven v elektronické podobě, dokonce se domnívám, že půjde o nejčastěji elektronicky vyhotovovaný notářský zápis nebo se

²⁶⁴ Srov. výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 20. 5. 2015, č. VS 4/2015 ve spojení s výkladovým stanoviskem Notářské komory České republiky ze dne 16. 7. 2015, č. VS 6/2015.

²⁶⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 3315/2018 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 5. 2021, sp. zn. 7 Cmo 17/2020.

²⁶⁶ JINDŘICH, Miroslav. § 109 [Doplnění podkladů pro zápis]. In: DĚDIČ, Jan, Bohumil HAVEL, Miloslav JINDŘICH, Ivana ŠTENGLOVÁ a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-285-4, s. 364.

tomuto prvenství přinejmenším alespoň blíží. Důvodem je jeho spíše administrativní charakter a skutečnost, že zápis podepisuje pouze notář sám bez účastníků.

5.2. Příslušnost k provedení přímého zápisu notářem a jeho odmítnutí

I. Příslušnost notáře k provedení přímého zápisu

Pro řádné provedení přímého zápisu do obchodního rejstříku je klíčové stanovit, který notář je příslušný konkrétní přímý zápis provést. Rejstříkový zákon dikcí § 110 stanoví, že příslušnost náleží pouze notáři, který sám vyhotovil podkladový notářský zápis, na jehož základě má být skutečnost do obchodního rejstříku zapsána. Zákonodárce v tomto smyslu rovněž pamatoval na případ, kdy je v rámci jisté posloupnosti vyhotovováno podkladových zápisů větší množství. Tak se může stát mj. v případě přeměn obchodních společností. I v takové situaci zůstává výlučná příslušnost neměnná a zápis do obchodního rejstříku může provést pouze ten notář, který vyhotovil všechny příslušné podkladové notářské zápisy.²⁶⁷ Je ovšem nutné reflektovat, že úprava v ustanoveních § 108 až § 118 rejstříkového zákona dopadá pouze na zápisy prováděné notáři, nikoli rejstříkovými soudy. Je proto zcela jistě možné, aby se oprávněná osoba i přes odlišnost notářů, kteří podkladové zápisy vyhotovili, obrátila s návrhem na zápis na příslušný rejstříkový soud.²⁶⁸

Otázkou však zůstává, jakým způsobem bude řešena situace, kdy byl vyhotoven notářský zápis tzv. „na pokračování“. S přihlédnutím k výkladu kapitoly 2.1.2. je nutné dospět k názoru, že taková debata je zcela bezpředmětná v případě notářského zápisu dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ, kdy pokračování v notářském zápisu není možné. **Příloha č. 2** je však příkladem dohody všech společníků společnosti s ručením omezeným, kdy takový postup notářský řád umožňuje. Vyhotoví-li pokračování v notářském zápisu notář totožný s notářem, který vyhotovil i „hlavní“ notářský zápis, podmínka výlučné příslušnosti bude zcela jistě naplněna a takový notářský zápis je možné považovat za podkladový zápis, na jehož základě notář může provést přímý zápis do obchodního rejstříku. Jak je tomu ale v případě pokračování v notářském zápisu, které vyhotoví odlišný notář? Vzhledem k závěrům kapitoly 2.1.2. lze shrnout, že takové notářské zápisy tvoří jeden nedílný celek, jde tedy stále o stejnou listinu,

²⁶⁷ Je samozřejmě možné přistoupit i k postupným zápisům jednotlivých skutečností vyplývajících z podkladového notářského zápisu do obchodního rejstříku či některé skutečnosti prozatím nezapisovat vůbec. K tomu srov. výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 26. 2. 2015, č. VS 2/2015.

²⁶⁸ KOŽIAK, Jaromír. § 110 [Výlučná příslušnost notáře]. In: Zákon o zvláštních řízeních soudních. Zákon o veřejných rejstřících. Řízení nesporné. Praktický komentář. op. cit., s. 934–935.

kteřá obsahuje zcela totožné právní jednání. Přesto ale formální podmínka příslušnosti totožné osoby notáře nebude splněna. Rozumím zastáncům názoru, že ku prospěchu vůle účastníků a smyslu a účelu efektivního, jednoduchého a rychlého zápisu do obchodního rejstříku notářem, jsou-li naplněny všechny ostatní podmínky včetně pozitivního vyjádření notáře, by mělo být umožněno notáři zápis provést. Nicméně se domnívám, že v praxi by byla taková otázka řešena spíše opačně a z důvodu odlišnosti v osobách notářů by takový zápis do obchodního rejstříku proveden nebyl. A z níže uvedených důvodů se domnívám, že by tomu tak bylo správně.

K problematice výlučné příslušnosti by i v souvislosti s institutem pokračování v notářském zápisu bylo vhodné přiložit několik úvah *de lege ferenda*. Zákodárce by mohl připustit provedení přímého zápisu do obchodního rejstříku posledního z notářů, kteří nezávisle na sobě vyhotovovali příslušné podkladové notářské zápisy, a to za předpokladu, že každý podkladový zápis bude obsahovat pozitivní vyjádření předchozího notáře. Tyto by notář provádějící přímý zápis do obchodního rejstříku musel respektovat a na základě souvislé posloupnosti takových vyjádření návrhu na zápis vyhovět a provést jej. Taková změna se ovšem nutně dotkne mnoha dalších oblastí regulace včetně právní odpovědnosti za nesprávně provedený či naopak nesprávně neprovedený přímý zápis do rejstříku, které by se takovou změnou úpravy značně zkomplikovaly. Nadto dodávám, že bychom z příslušného notáře učinili jakýsi stroj na provedení přímého zápisu, a to včetně situací, kdy by bylo zcela zřejmé, že prohlášení notáře v předchozím podkladovém zápisu je chybné, a přesto bychom jej nutili zápis provést. Došlo by tedy k situaci, kdy prohlášení jednoho notáře muselo automaticky zavazovat všechny ostatní notáře, což je dle mého názoru přinejmenším nevhodná konstrukce.

Druhou variantou může být umožnění provedení přímého zápisu notáři odlišnými od notáře, který vyhotovil všechny podkladové notářské zápisy, za současného zachování dalšího přezkumu podkladového zápisu, přičemž notáři by vyjádřením předchozího notáře, byť pozitivním, nebyli apriorně vázáni. Nebyla by proto ani vyloučena situace, kdy by se názory notářů na splnění všech formalit a podmínek lišily, pročez by druhý notář i přes pozitivní vyjádření prvního notáře odmítl zápis do obchodního rejstříku provést. Takovou roli přezkumu však již ve stanovených mezích plní zcela správně rejstříkový soud, na který se může zapsaná osoba obrátit a který není názorem notáře vázán.²⁶⁹ Zároveň by docházelo k narušení řádného

²⁶⁹ JINDŘICH, Miroslav. § 110 [Příslušnost notáře k provedení zápisu] In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář. op. cit., s. 366.

„kvazi-tržního prostředí“ notářů. Ti si totiž konkurují zcela jistě svým pro-klientským přístupem, rychlostí a znalostmi. Naopak si nesmí konkurovat cenami (srov. kapitola 1.2). Přípuštěním zápisu kterýmkoli notářem bychom pak umožnili, aby potenciální účastník notářského zápisu účelově navštěvoval vícero notářských kanceláří a zjišťoval, zdali snad tamní notáři (ne)mají na věc obdobný názor.

Výše shrnuté argumenty jsou svém souhrnu snad silným argumentem pro zachování výlučné příslušnosti. Ustanovení § 110 rejstříkového zákona je proto, alespoň prozatím, nej přijatelnějším řešením uvedené problematiky a je také zcela logickým vyústěním předchozí přezkumné činnosti notáře, který přezkoumává všechny podmínky, náležitosti a formality osobně již před vyhotovením podkladového notářského zápisu či v průběhu jeho vyhotovení, případně přezkoumává a osvědčuje dodatečné skutečnosti a požadavky při vyhotovení notářského zápisu o osvědčení dle ustanovení § 80h NotŘ a jen tento notář je schopen relevantně v celé komplexnosti posoudit splnění všech podmínek pro zápis do obchodního rejstříku.

II. Odmítnutí provedení přímého zápisu notářem

Ustanovením § 112 rejstříkového zákona je řešena situace, kdy dříve uvedené podmínky naplněny nejsou. V takovém případě je notář povinen provedení zápisu do obchodního rejstříku bez dalšího odmítnout. Stejně jako v případě žádosti oprávněné osoby o provedení zápisu nemá ani odmítnutí takového zápisu notářem stanovenou pevnou formu. Podle rejstříkového zákona proto není nutné vydávat žádné odůvodněné rozhodnutí. Notář ostatně při zápisu skutečnosti do rejstříku nevede žádné řízení ani nevydává žádné meritorní rozhodnutí. Jednoduše zápis fakticky provede, či naopak fakticky odmítne. Přesto ale považuji za nutné, aby notář učinil o takovém odmítnutí alespoň záznam, ve kterém blíže uvede, z jakého důvodu odmítl zápis provést a který uchová v příslušné spisové dokumentaci. Důvody jsou v zásadě dva. Za prvé může žadatel proti odmítnutí provedení zápisu, tedy proti postupu notáře, podat stížnost v souladu s ustanovením § 55 odst. 3 NotŘ. Pro účely posouzení důvodnosti takové stížnosti pak bude nutné přezkoumat všechny okolnosti případu, a to včetně záznamu o odmítnutí úkonu a jeho důvodů. Za druhé je zápis do obchodního rejstříku v souladu s ustanovením § 4 NotŘ notářskou činností, na kterou se vztahují obecná ustanovení o notářské činnosti dle části páté notářského řádu, neobsahuje-li rejstříkový zákon speciální úpravu. Do této použitelné úpravy spadá i předmětné ustanovení § 55 NotŘ, když o této

problematice samotný rejstříkový zákon mlčí.²⁷⁰ Notář s účinností od 1. 7. 2024 dále povinně odmítne provést zápis, zjistí-li duplicitu zahájených řízení o zápisu totožné skutečnosti u rejstříkového soudu.²⁷¹

Problematiku mohu opět jen doplnit poznatkem, že notář odmítne provést zápis skutečně pouze zcela výjimečně. Taková praxe vychází ze skutečnosti, že notář je celému procesu, který vyústí v zápis do obchodního rejstříku, přítomen od samého počátku a vykonává zpravidla oba své základní druhy činnosti, tedy roli aktivního právního poradce a roli přezkumnou a kontrolní. Naopak dojde-li ke splnění všech podmínek pro zápis do obchodního rejstříku, notář je povinen takový zápis v souladu s ustanovením § 113 rejstříkového zákona bez zbytečného odkladu provést. Zpravidla bývá lhůta mezi žadatelem a notářem vymezena v záznamu o žádost o výkon notářské činnosti. Notář pak dle ustanovení § 115 rejstříkového zákona vydá zapsané osobě a rovněž všem dalším osobám zapisovaných s takovou osobu ověřený výstup z informačního systému veřejné správy – obchodního rejstříku.

5.3. Vady přímého zápisu a možnosti jejich nápravy

Důsledky provedení zápisu do obchodního rejstříku notářem jsou totožné s důsledky zápisu provedeného rejstříkovým soudem, jak vyplývá z ustanovení § 118 rejstříkového zákona. Činnosti notáře a rejstříkového soudu jsou v tomto ohledu ale oddělené a notář při provedení zápisu postupuje zcela samostatně, nezávisle a nestranně, bez jakékoli součinnosti soudu. Tomu odpovídá i rozsah soudního přezkumu. Rejstříkový soud nepřezkoumává, zda byly splněny zákonné předpoklady pro zápis provedený notářem postupem ustanovení § 108 a násl. rejstříkového zákona, a to s výjimkou případu, kdy zápis neodráží skutečný stav či v případě, kdy aktivně legitimovaná osoba sáhne k obraně proti takovému přímému zápisu postupem dle ustanovení § 117 rejstříkového zákona.²⁷² Druhé z vyčtených možností se budou podrobněji věnovat následující odstavce.

Obchodní rejstřík je zásadně přístupný veřejnosti, aby se s informacemi v něm vedenými mohl seznámit kdokoli, a to bez jakékoli dodatečné podmínky. Taková vlastnost

²⁷⁰ K tomu shodně JINDŘICH, Miroslav. § 112 [Odmítnutí provedení zápisu]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář. op. cit., s. 369-370 a KOŽIAK, Jaromír. § 112 [Odmítnutí provedení zápisu]. In: Zákon o zvláštních řízeních soudních. Zákon o veřejných rejstřících. Řízení nesporné. Praktický komentář. op. cit., s. 939. Naopak názor, že postačí sdělení odmítnutí oprávněné osobě zastává HAMPEL, Petr. § 112 [Odmítnutí zápisu notářem]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. op. cit.

²⁷¹ Nové znění ustanovení § 112 rejstříkového zákona účinné od 1. 7. 2024.

²⁷² Viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2021, sp. zn. 7 Cmo 10/2021.

obchodního rejstříku je nazývána formální publicitou a je vyjádřena obsahem ustanovení § 3 a násl. rejstříkového zákona a § 120 odst. 2 OZ.²⁷³ Zapsané údaje by pak měly odrážet co nejdříve skutečný stav a jakékoli změny by měly být bez zbytečného odkladu do obchodního rejstříku promítnuty. Tato zásada úzce souvisí se zásadou materiální publicity a její složkou negativní, která představuje skutečnosti, které zapsaná osoba nemůže namítat vůči třetím osobám, a pozitivní, která naopak představuje vše, co namítat lze, a to na jedné straně perspektivou osoby v obchodním rejstříku zapsané a na straně druhé perspektivou třetích osob. I pro přímé zápisy notářem samozřejmě platí, že některé zápisy do obchodního rejstříku jsou proto charakteru konstitutivního,²⁷⁴ tedy teprve zápisem do obchodního rejstříku dojde ke změně právního stavu, a některé zápisy mají charakter naopak deklaratorní,²⁷⁵ kdy takový zápis pouze odráží a promítá skutečný současný právní stav.²⁷⁶

I. Vady přímého zápisu provedeného notářem

Provede-li notář zápis do obchodního rejstříku, stává se takto zapsaná skutečnost nevratně součástí tohoto veřejného rejstříku. Notář tedy nemůže učinit jakési „zpětvzetí“ zápisu. V praxi se ale zcela v souladu s přiměřeným očekáváním vyskytují rovněž zápisy provedené chybně. Chyby, kterých se může notář při (ne)provedení přímého zápisu do obchodního rejstříku dopustit, lze v zásadě rozdělit do tří základních oblastí takto:

- a) chyby notáře v rámci vyhotovení podkladového notářského zápisu;
- b) chyby technického a lidského charakteru při zápisu do rejstříku a
- c) chyby v úsudku před zápisem do rejstříku.

První oblast lze dále rozdělit na formální pochybení, která představují případy, kdy notář nesprávně přezkoumá podmínky pro vyhotovení podkladového zápisu a vyhotoví jej, přestože tak učinit neměl, a na pochybená materiální, tedy v obsahu podkladového zápisu.

²⁷³ CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Václav HOLÝ. Obchodní korporace: přeměny a obchodní rejstřík: základy soukromého práva VI. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-605-0, s. 107. Informace o zapsaných osobách jsou uveřejněny na webové stránce Ministerstva spravedlnosti.

²⁷⁴ Např. zápis zvýšení či snížení základního kapitálu obchodní společnosti - srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 10. 2022, sp. zn. 14 Cmo 63/2022. Zajímavostí je změna zakladatelského jednání spočívající v podřízení obchodní korporace zákonu o obchodních korporacích, kdy ovšem taková změna není účinná již zápisem samotným, ale od doby zveřejnění zápisu. K tomu srov. výkladové stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015.

²⁷⁵ Např. zápis nového jednatele společnosti s ručením omezeným či změna předmětu podnikání společnosti. K tomu srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2022, sp. zn. 14 Cmo 156/2022.

²⁷⁶ CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Václav HOLÝ. Obchodní korporace: přeměny a obchodní rejstřík: základy soukromého práva VI. op. cit., s. 111–112.

Druhá oblast se na první pohled může zdát jako příliš široká. I tuto množinu chyb však můžeme nadále dělit na užší stránku aktivního pochybení, kterým notář provede zápis nesprávně ve smyslu zanesení chybného údaje či údaje, který na základě žádosti vůbec do obchodního rejstříku zanesen být neměl (třebaže všechny podmínky pro zápis takové skutečnosti byly řádně splněny) a stránku pochybení pasivního, tedy případ, kdy notář svou dlouhodobou nečinností zmaří primární výhody přímého zápisu bez průtahů. Rovněž **třetí oblast** lze rozdělit na dvě podmnožiny chybného postupu notáře. Prvním případem bude chybné odmítnutí provedení zápisu, přestože veškeré podmínky a předpoklady pro zápis objektivně byly naplněny. Druhým případem bude naopak provedení přímého zápisu i přes nesplnění všech podmínek a předpokladů, které zákon vyžaduje.

II. Prostředky nápravy vadných zápisů provedených notářem

Chybné zápisy je v zájmu zachování základních funkcí obchodního rejstříku napravit. Rejstříkový zákon pak obsahuje dva základní prostředky nápravy vadných zápisů, které byly notářem provedeny. Chyby technického a lidského charakteru, tedy konkrétněji nesprávnosti v počtech, gramatice a další zjevné nesprávnosti, lze opravit autoremedurním postupem upraveným ustanovením § 116 rejstříkového zákona. Jde v podstatě o období opravného procesu rejstříkového soudu v souladu s ustanovením § 95 odst. 2 rejstříkového zákona, kdy notář může opravu kdykoli provést sám z vlastní iniciativy, případně slovy zákona na základě „návrhu“ (míněno spíše žádosti) oprávněné osoby.²⁷⁷ Notář založí nový případ v ISVR a provede „opravu notářem“. Opravovány jsou často číselné údaje týkající se podílu společníka (např. výše vkladu, splacená výše vkladu).²⁷⁸ O opravě vyrozumí zapsanou osobu novým ověřeným výstupem z informačního systému veřejné správy s promítnutými změnami a založí opravený zápis do vedeného spisu.

Ani zbývající chybné zápisy do obchodního rejstříku notářem však nemohou zůstat bez odezvy. Je sice jasné, že na takové (nikoli technické) chyby nelze aplikovat autoremedurní postup, avšak zákonodárce poskytuje odlišný typ obrany proti takovému zápisu v souladu

²⁷⁷ JINDŘICH, Miroslav. § 116 [Oprava zjevných nesprávností]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář. op. cit., s. 374.

²⁷⁸ Doplnit mohou sebekriticky o vlastní chybu v údajích dne vzniku funkce a dne vzniku členství souvisejících s (kolektivními) statutárními orgány obchodních společností. Zatímco u společnosti s ručením omezeným s jediným jednatelem či vícero jednatelem, kteří netvoří kolektivní orgán, bude zapisován den vzniku funkce, u představenstva akciové společnosti bude u jeho řadových členů zapisován den vzniku členství a u předsedy pak rovněž den vzniku funkce. Jiný zápis je zápisem chybným a je možné jej opravit právě postupem dle ustanovení § 116 rejstříkového zákona.

s ustanovením § 117 rejstříkového zákona. Jelikož notář o zápisu do rejstříku nevydává žádné formální rozhodnutí, není možné podávat řádné opravné prostředky jako tomu je u rozhodnutích vydávaných rejstříkovými soudy (s výjimkou zjednodušeného postupu dle ustanovení § 92 rejstříkového zákona). Soudní obrana proti přímému zápisu provedenému notářem je tak v podstatě jediným instrumentem, jakým se zapsané osoby mohou domáhat nápravy chybného zápisu. Z předmětného ustanovení vyplývá stejná možnost obrany pro osoby do rejstříku zapisované v návaznosti na zápis „zapsané osoby“. Návrhem na výmaz či změnu provedeného zápisu nebo na obnovení původního zápisu se zahajuje soudní řízení, v jehož rámci bude rejstříkový soud nadále postupovat dle ustanovení § 101 ve spojení s § 117 rejstříkového zákona stejným způsobem, jako by návrh směřoval proti zápisu provedeným takovým soudem.²⁷⁹ Platí-li pro napadení přímého zápisu notářem stejná pravidla jako v případě zápisu rejstříkových soudů, může aktivně legitimovaná osoba podat svůj návrh ve lhůtě do 1 měsíce od provedení zápisu bez možnosti jejího prominutí v souladu s postupem dle ustanovení § 101 odst. 1 rejstříkového zákona.

III. Právní odpovědnost za chybně provedený přímý zápis notářem

S chybnými zápisy nutně přichází také právní odpovědnost za jimi způsobené důsledky. Zjednodušeně lze říci, že s činností notáře, která je považována za výkon státní správy, kdy stát delegoval určité pravomoci na notáře, je spojena odpovědnost státu v režimu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako OdpŠk).²⁸⁰ Stát může v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 OdpŠk požadovat po notáři regresní náhradu. Naopak za notářskou činnost v režimu ustanovení § 57 NotŘ nese odpovědnost notář sám, a to i s ohledem na povinně uzavíranou smlouvu o pojištění odpovědnosti za újmu v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 písm. d) NotŘ. Je zcela jednoznačné, že veřejné rejstříky vedou jiné orgány veřejné moci, tedy soudy. V souladu s dříve uvedeným je nutno připomenout, že zápisy do těchto rejstříků provedené notářem jsou zákonem postaveny na stejnou úroveň jako zápisy provedené soudy. Za případnou újmu vzniklou chybným zápisem notáře do veřejného rejstříku proto musí nést odpovědnost stát a uplatní se zvláštní režim odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem dle zákona o odpovědnosti státu za škodu při výkonu veřejné moci. Ve stejném režimu se

²⁷⁹ JINDŘICH, Miroslav. § 117 [Obrana proti zápisu notářem]. In: Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář. op. cit., s. 374–375.

²⁸⁰ VOJTEK, Petr. Odpovědnost notáře za škodu v právním řádu České republiky. Ad Notam. 2011, roč. 17, č. 3, s. 9.

ponese právní odpovědnost za pochybení notáře při vyhotovení podkladového notářského zápisu o právním jednání, na jehož základě nedošlo k přímému zápisu, ačkoli k němu objektivně dojít mělo. Tuto skutečnost lze dovodit z ustanovení § 4 odst. 1 věty první OdpŠk, kdy je za výkon státní správy považováno i sepisování veřejných listiny (notářských zápisů) o právních úkonech (jednáních).²⁸¹ K odlišnému závěru musíme dojít v případě notářského zápisu dle ustanovení § 80a a násl. NotŘ, který má osvědčující charakter, nejde tedy o notářský zápis o právním jednání ve smyslu ustanovení § 62 a násl. NotŘ a odpovědnost státu v případě pochybení notáře není dána.²⁸² Naopak je logicky nutné dovodit odpovědnost za škodu přímo notáře samotného.

²⁸¹ Stejně je dle mého názoru nutné postupovat v případě, kdy notář nesplní řádně poučovací povinnost. Je-li uzavírána např. kupní smlouva formou notářského zápisu mezi obchodní korporací a členem jejího voleného orgánu, je mj. nutné splnit podmínky předepsané ustanoveními § 55 odst. 1 a § 56 ZOK, tedy notifikační povinnost, přičemž příslušný orgán společnosti může uzavření takové smlouvy zakázat. Po přezkumu, zdali se nejedná o smlouvu uzavíranou v běžném obchodním styku dle ustanovení § 57 ZOK, notář prověří informace vyplývající z obchodního rejstříku příslušné obchodní korporace, která je účastníkem notářského zápisu, a poučí účastníky o obsahu příslušných ustanovení zákona společně s důsledky nesplnění podmínek v nich uvedených. Důsledkem může být v konkrétních případech až aplikace ustanovení § 437 odst. 2 OZ. Nepoučí-li notář účastníky o takové povinnosti a důsledcích jejího porušení, dojde dle mého názoru k nesprávnému úřednímu postupu notáře a zakládají se tak podmínky pro uplatnění nároku náhrady škody státem.

²⁸² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 25 Cdo 176/2008.

Závěr

Předložená diplomová práce blíže analyzovala úlohu notářského zápisu a postavení notáře v právu obchodních korporací, to vše s důrazem na podkladové notářské zápisy o právních jednáních a zápisech o osvědčení rozhodnutí orgánů právnických osob, včetně jejich významu pro (ne)provedení přímého zápisu do veřejného rejstříku. Analýza byla úžeji zaměřena na právo obchodních společností, především společností s ručením omezeným, a z předložených závěrů vyplynuly odpovědi na dílčí otázky formulované v úvodu práce. Při naplňování vytyčeného cíle a zodpovězení dílčích otázek jsem kromě odborných knižních publikací, komentářové literatury, relevantní judikatury, výkladových stanovisek Notářské komory, odborných časopiseckých statí notářského časopisu Ad Notam a dalších zdrojů rovněž využil cenné poznatky praktikujících notářů, se kterými jsem měl čest spolupracovat a konfrontovat svůj názor s názorem daleko povolanějším.

Pozornost práce byla zaměřena na klíčové postavení notáře, které zaujímá v právu obchodních korporací, když bez jeho součinnosti není možné řadu právních jednání a jiných skutečností řádně realizovat. Diverzita analyzované notářské činnosti pramení především ze zákona o obchodních korporacích, notářského řádu a rejstříkového zákona. Pro každý právní vztah musí být pečlivě zvolen odpovídající druh podkladového notářského zápisu. Zejména ohledně povahy rozhodování jediného společníka (akcionáře) byly v minulosti vedeny četné diskuse, než se názory a koneckonců i právní úprava ustálily na závěru, že rozhodování jediného společníka (akcionáře) je právním jednáním. Volba notářského zápisu totiž přímo ovlivní celkovou činnost notáře s akcentem na celou řadu výkladových problémů a náležitostí, které musí při jejich vyhotovení splnit.

Bližší zkoumání této problematiky poskytlo odpověď na otázku směřující na rozdílné povahy notářské činnosti při jejich sepsání. Při vyhotovení podkladového zápisu o právním jednání, tedy zpravidla při zakládání obchodní společnosti či rozhodování jediného společníka (akcionáře), vystupuje notář v roli právního poradce velice aktivně, dokonce lze říci, že je mnohdy spoluautorem vůle účastníků notářského zápisu. Liší se i rozsah přezkumu vyústující v prohlášení notáře o legalitě obsaženého právního jednání dle ustanovení § 70a NotŘ, který je v případě tohoto druhu podkladového notářského zápisu koncipován poněkud mírněji. Domnívám se, že důvodem je právě předpoklad aktivního zapojení notáře do formulace obsahu právního jednání ještě před vyhotovením právního zápisu. Naopak v případě notářského zápisu o osvědčení rozhodnutí orgánu právnické osoby je rozsah přezkumné a kontrolní činnosti

daleko obsáhlejší, když při vyhotovení tohoto druhu zápisu notářský řád primárně předpokládá spíše pasivitu notáře a žádá jej „pouze“ o osvědčení skutečnosti, které byl osobně přítomen. O to větší pozornost pak musí věnovat přezkumu splnění všech náležitostí, předpokladů a formalit kladených na předmětný druh notářského zápisu, když se na celém procesu v souladu s očekáváním zákonodárce podílí jen minimálně. Ovšem již v textu práce jsem se snažil poukázat na skutečnost, že notář by dle mého názoru měl co nejaktivněji vystupovat v roli právního rádce i v případě, kdy pouze osvědčuje rozhodnutí orgánu. Takový postup je ku prospěchu účastníka zápisu i notáře samotného a domnívám se, že by tak notář měl činit i s přihlédnutím na jednu ze základních zásad jeho činnosti, kterou je procesní prevence.

S vysokou mírou obezřetností notář postupuje vždy při plnění úlohy povinné osoby v režimu AML zákona. Relativně novou povinností je totiž hodnocení rizik i v případech odlišných od těch, kdy notář musí jednat na účet svého klienta, tedy zpravidla v případech notářských úschov. Tato povinnost se do notářské činnosti promítla především při zakládání obchodních korporací s vysokým základním kapitálem, který lze pro účely AML zákona považovat za hodnotu obchodu. Společným jmenovatelem obou druhů notářských zápisů je však především jejich povaha podkladových zápisů, tedy zápisů, na jejichž základě může notář provést přímý zápis do (obchodního) rejstříku. Spojnicí jsou do jisté míry rovněž dílčí výkladové problémy jednotlivých náležitostí zápisu, jejichž řešení i s ohledem na aktuální rozhodovací činnost soudů musí notář účastníkům poskytnout. V tomto kontextu si dovoluji vypůjčit termín Kavěny, který notáře označuje jako „*právního přítele*“²⁸³ účastníků. Toto označení dle mého názoru přesně vystihuje úlohu notáře ve všech oblastech práva obchodních korporací, snad s výjimkou provádění přímého zápisu do obchodního rejstříku. I při výkonu takové pravomoci by sice notář měl účastníkům v co možná nejvyšší míře právně pomoci, ovšem takto musí činit před provedením či neprovedením přímého zápisu. Nelze dovozovat, v roli takového právního přítele musí notář vyjít oprávněným osobám vstříc i přes jeho předchozí poučení o nesplnění potřebných formalit a předpokladů a snahu je odstranit.

V práci byla rovněž reflektována novelizace zákona o obchodních korporacích, živnostenského a rejstříkového zákona, která se úzce notářské činnosti dotýká. Zjednodušený bude proces zakládání společnosti s ručením omezeným, když účastník zápisu nebude muset vyčkávat na příslušné živnostenské oprávnění a postup vyhotovení zakladatelského právního

²⁸³ KAVĚNA, Martin. Postavení notáře při provádění přímých zápisů do obchodního rejstříku podle připravovaného rejstříkového zákona. op. cit.

jednání s prvozápisem společnosti do obchodního rejstříku se oddělí od postupu dle živnostenského zákona. Zmenší se tak množina dokládáných formalit (listin) notáři před provedením přímého zápisu konkrétních skutečností do obchodního rejstříku. Tato změna ustanovení § 13 rejstříkového zákona, který nově vyžaduje pouze čestné prohlášení zapisované osoby, souvisí s novým informačním systémem veřejné správy, který bude evidovat tzv. „vyloučené osoby“ a do kterého bude mít při výkonu své činnosti notář dálkový přístup. V důsledku všech těchto změn se notářská činnost opět urychlí a posílí rovněž význam digitalizace, kde jsou, troufám si dodat, notáři daleko napřed např. v porovnání s orgány státní správy.

Notář obecně poskytuje účastníkům zápisu vysokou míru právní profesionality a právní jistoty spojené s charakterem veřejné listiny notářského zápisu. Z předložené práce nepochybně vyplývá odpověď na další z dílčích otázek práce. Tedy že jeho služeb je nejen možné, ale v korporátním právu dokonce více než vhodné, využít i v případech, kdy jeho zapojení není obligatorně zákonodárcem vyžadováno. Při založení osobních společností notář dokáže v plném rozsahu naplnit svou činnost aktivního právního rádce a účastníkům zápisu pomůže s vysokou přesností formulovat vůli tak, aby obsah společenského smlouvy co nejpřesněji odrážel jejich požadavky, případně potenciální účastníky notářského zápisu odveďte od myšlenky založení osobní společnosti se všemi jejími důsledky a charakteristikou spíše uzavřených společností založených na osobním principu. Aktivní roli nakonec propojí se svou činností přezkumnou a kontrolní a svým prohlášením o legalitě obsahu notářského zápisu a splnění všech formalit a požadavků pro zápis do veřejného rejstříku může přistoupit k přímému zápisu společnosti do obchodního rejstříku. Takové služby se jim od advokáta z podstaty věci nemůže dostat.

Poslední část práce byla věnovaná problematice přímých zápisů do obchodního rejstříku prováděných notářem. Vypočítaný poměr provedených zápisů notáři se pravidelně pohybuje na přibližné hodnotě jedné třetiny z celkového počtu všech provedených zápisů do veřejných rejstříků. Nejenže k odbřemenění rejstříkových soudů nepochybně došlo, ale notáři prokázali mnou několikrát opakované tvrzení o tom, že tato právnická profese se obecně těší vysoké důvěře. Zapisované skutečnosti mají zpravidla podklad v jednom ze dvou vyložených druhů notářských zápisů, přičemž tyto jsou plně přezkoumávány v souvislosti s vyhotovením zápisů pouze autoritou notáře a nikým jiným. Dojde-li notář k závěru o legalitě právního jednání či zákonnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby a vtělí jej v podobě pozitivního vyjádření do samotného podkladového zápisu, nečiní již žádný dodatečný přezkum ani

rejstříkový soud, a to s výjimkou nesouladu zapisovaných skutečností s realitou a institutu následné obrany proti zápisu provedeného notářem. Splnění formalit, které mohly být naplněny až po sepsání podkladového zápisu notář opět sám vlastní autoritou osvědčuje zvláštním druhem zápisu dle ustanovení § 80h NotŘ. Význam notářských zápisů společně s profesní profesionalitou, odborností a solidností notářů považuji v kontextu přímých zápisů do obchodního rejstříku za zřejmý. Domnívám se, že takto odborně převzatá pravomoc v souvislosti se snížením administrativní a finanční zátěže kladené na zápis do obchodního rejstříku může v budoucnu vést k dalšímu rozšíření kompetencí notářů např. ve vztahu k zápisům do veřejného seznamu a vyvrátí jakékoli trendové myšlenky na zrušení notářského úřadu. Naopak bude definitivně potvrzena jejich nezastupitelná role v právním systému České republiky.

Z textu předložené práce proto považuji za prokázané, že notář představuje zcela nenahraditelnou konstantu mezi právníckými profesemi a celkově lze shrnout, že

- a) úloha notáře nekončí v zákonem nastíněných mezích, naopak je jeho účast při formulaci vůle účastníků žádoucí i v případě fakultativně vyhotovených notářských zápisů, když právnímu jednání dodá formou veřejné jistiny vysokou míru právní jistoty a předpoklad správnosti a pravosti takovým listinám náležící, zajistí co možná nejvýhodnější obsah takového jednání ve smyslu nestrannosti pro všechny účastníky zápisu a vyžaduje-li to povaha právního jednání, umožní zjednodušený postup přímého zápisu do veřejného rejstříku;
- b) činnost notáře se významně liší při vyhotovení jednotlivých podkladových zápisů, když notářský zápis obsahující právní jednání účastníků vyžaduje jeho aktivní právní přičinění s poněkud méně přísným formalismem přezkumné a kontrolní činnosti v režimu notářského řádu, a naopak zápis osvědčující rozhodnutí orgánu právníkové osoby počítá s větší mírou notářovy pasivity, o to více však kompenzovanou množstvím náležitostí zápisu a rozsahem přezkumu souladu jednání nejen s platným právem, kterému notář musí dostát, přičemž tato povinnost se projevuje zejména při osvědčení rozhodnutí valných hromad kapitálových společností;
- c) delegací kompetence k provedení přímého zápisu do (obchodního) rejstříku notářem na základě provedeného srovnání se zápisy soudů prokazatelně došlo k relativnímu odbřemenění rejstříkových soudů a s ohledem na vývoj počtu provedených zápisů notářem lze konstatovat, že rovněž optikou dlouhodobého či až trvalého (absolutního) odbřemenění je možné vysledovat obdobný trend.

Na úplný závěr si znovu dovoluji vyzdvihnout skutečnost, že úloha notáře je ve svém složitém celku mnohem širší, než jakou dokáže pojmut obsah jedné diplomové práce. Notář je rovněž nezastupitelným prvkem v množině korporátního práva upravující evropské společnosti, družstva, zastavení podílu v obchodní společnosti či jejího určitého jmění včetně zápisu do Rejstříku zástav a komplexní problematiku přeshraničních přeměn obchodních korporací. V tomto spatřuji možnost rozšíření tohoto tématu do budoucna a výše předložený text by mohl posloužit alespoň jako základ pro hlubší analýzu souvisejících dílčích témat.

Seznam použitých zkratek a termínů

advokátní tarif	Vyhláška č. 177/1996 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů
AML zákon	Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
Bank ID	Bankovní identita
CIS	Centrální informační systém Notářské komory
eIDAS	Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, 32014R0910
ISVR	Informační systém veřejné správy
kancelářský řád	Kancelářský řád přijatý sněmem Notářské komory České republiky dne 21. 6. 2022
notářský tarif	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky, notářský tarif, ve znění pozdějších předpisů
NotŘ	Zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů
NK ČR	Notářská komora České republiky
OdpŠk	Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
PřemZ	Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů
rejstříkový zákon	Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, ve znění pozdějších předpisů
rozhodování per rollam	Rozhodování mimo zasedání orgánu
SJM	Společní jmění manželů
ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
URL	Jednotný lokátor zdroje
VH	Valná hromada
ZK	Základní kapitál
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, zákon o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých pramenů a literatury

Odborná literatura

- BÍLEK, Petr, Miloslav JINDŘICH, Zdeněk RYŠÁNEK, Pavel BERNARD a kol. Notářský řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-689-0.
- BRÁZDA, Jiří, Richard BÉBR, a Pavel ŠIMEK. Notářství jeho vývoj, organizace a pravomoc. Praha: Academia. 1976.
- ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a kol. Právo obchodních korporací. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8.
- DĚDIČ, Jan, Bohumil HAVEL, Miloslav JINDŘICH, Ivana ŠTENGLOVÁ a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-285-4.
- DRAŠTÍK, Antonín, Tomáš DURDÍK, Anežka JANOUŠKOVÁ, Jaromír JIRSA a kol. Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby (Lex Covid): Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-5]. ASPI_ID KO191_2020CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X (on-line komentář v systému ASPI, číslo ISBN není).
- DVOŘÁK, Tomáš. Osobní obchodní společnosti ve světle rekodifikace českého obchodního práva. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-755-1.
- ELIÁŠ, Karel, Miroslava BARTOŠÍKOVÁ, Jarmila POKORNÁ a kol. Kurs obchodního práva: Právnické osoby jako podnikatelé. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-391-4.
- FILIP, Václav a David FYRBACH. Společnost s ručením omezeným. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-231-3.
- HAMPEL, Petr a WALDER, Ivo. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-03-08]. ASPI_ID KO304_2013CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X (on-line komentář v systému ASPI, číslo ISBN není).
- HEJDA, Jan, Libor FINGER, Martin PROSSER, Nina SVOBODOVÁ a Veronika VANĚČKOVÁ. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné

právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-268-7.

- HLAVINOVÁ, Markéta, Jaroslava PILÍKOVÁ a Viktor KABEŠ. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-860-3.
- HOLEJŠOVSKÝ, Josef. Valné hromady společností s ručením omezeným. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-740-0391-2.
- CHALUPA, Ivan a REITERMAN, David. Komentovaná judikatura k s.r.o. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-404-0
- CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David a HOLÝ, Václav. Obchodní korporace: obecná část: základy soukromého práva V. Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-577-0.
- CHALUPA, Ivan, REITERMAN David a HOLÝ, Václav. Obchodní korporace: přeměny a obchodní rejstřík: základy soukromého práva VI. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-605-0.
- CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David a GRINC, Jan. Obchodní korporace: VOS, KS, SRO: základy soukromého práva VII. Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-674-6.
- KOŽIAK, Jaromír. Obchodní firma v novém občanském zákoníku. [Systém ASPI]. Masarykova univerzita [cit. 2023-2-20]. ASPI_ID MN9926CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X (on-line monografie v systému ASPI, číslo ISBN není).
- KOŽIAK, Jaromír a kol. Notářský řád. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-283-4.
- LASÁK, Jan, Jan DĚDIČ, Jarmila POKORNÁ, Zdeněk ČÁP a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-881-2.
- LASÁK, Jan, Jan DĚDIČ, Jarmila POKORNÁ, Zdeněk ČÁP a kol. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. 2. vydání [Systém ASPI]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. [cit. 2023-3-5]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517 (on-line komentář v systému ASPI, číslo ISBN není).
- LAVICKÝ, Petr a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních. Zákon o veřejných rejstřících. Řízení nesporné. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015. ISBN 970-80-7478-869-7.

- LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-852-8.
- WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. Civilní právo procesní. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-298-1.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. Srovnávací právo obchodní: veřejná obchodní společnost. 1. vyd. Praha: Orac, 2002, 282 s. ISBN 80-86199-49-5.
- PETROV, Jan, Michal VÝTISK, Vladimír BERAN a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022 (on-line komentář v systému Beck-online, číslo ISBN není).
- POKORNÁ, Jarmila, Eva VEČERKOVÁ a Milan PEKÁREK. Obchodní korporace a nekalá soutěž. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-873-4.
- PRAVDOVÁ, Markéta, Lucie JOSKOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3017-7.
- PSUTKA, Jindřich. Společné jmění manželů. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-565-7.
- SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Jiří DOLEŽÍLEK a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022 (on-line komentář v systému Beck-online, číslo ISBN není).
- ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CILEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6.
- VÍTEK, Jindřich. Neplatnost usnesení valné hromady s.r.o. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-543-4.
- ZOULÍK, František. Soudy a soudnictví. Praha: C. H. Beck, 1995. Právo a hospodářství (C. H. Beck). ISBN 80-717-9005-2.

Odborné články

- BERNARD, Pavel. Zápis notářem do veřejných rejstříků. Ad Notam. 2015. roč. 21, č. 3, s. 3-5, ISSN 1211-0558.
- BORKOVEC, Aleš. Verdikt Nejvyššího soudu ČR aneb je doktrína ultra vires dosud živá? Právní rozhledy (C. H. Beck). 2023, č. 1. s. 30-32, ISSN 1210-6410.
- DĚDIČ, Jan a ŠUK, Petr. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci. Obchodněprávní revue (C. H. Beck). 2014, č. 6, s. 167-172, ISSN 1803-6554.

- DĚDIČ, Jan. Úloha notářství a jeho přínos v právu obchodních korporací. Ad Notam. 2011. roč. 17, č. 6, s. 14-22, ISSN 1211-0558.
- HAMPEL, Petr. Notář a jeho postavení v řízení ve věcech veřejného rejstříku. Ad Notam. 2014, roč. 20, č. 6, s. 3-7, ISSN 1211-0558.
- JINDŘICH, Miloslav. Veřejné listiny – stěžejní úloha notářství. Ad Notam. 2010. roč. 17, č. 1, s. 3-8, ISSN 1211-0558.
- Jubilejní číslo k 10. výročí obnovy notářství v České republice. Ad Notam. 2003, roč. 26, ISSN 1211-0558.
- KITTEL, David. Notářský zápis o rozhodnutí valné hromady s. r. o. – předpoklady způsobilosti valné hromady přijímat rozhodnutí. Ad Notam. 2014, roč. 20, č. 4, s. 11-13, ISSN 1211-0558.
- KITTEL, David. Notářské zápisy sepisované na základě zákona o obchodních korporacích. Ad Notam. 2015. roč. 21, č. 2, s. 12-15, ISSN 1211-0558.
- KOTOUS, Jan. Po stopách Jindřicha z Isernie – příspěvek k 750. výročí založení Vyšehradské notářské školy. Ad Notam. 2020, roč. 26, č. 4, s. 22-25, ISSN 1211-0558.
- KREJČOVSKÝ, Ondřej. Členský podíl v družstvu a společné jmění manželů. Ad Notam. 2005, roč. 11, č. 4, s. 137-140, ISSN 1211-0558.
- KRŮTA, Jan. Právní povaha rozhodnutí jediného společníka a nová judikatura. Ad Notam. 2008, roč. 14, č. 6, s. 200-208, ISSN 1211-0558
- LOCHMANOVÁ, Ludmila. Poznámky k problematice obchodního jména. Právo a podnikání. 1996, roč. 5, č. 5, s. 4-11, ISSN 1211-1120.
- MARTINÍK, Pavel. Aktuální otázky AML regulace. Bulletin advokacie, 2019, č. 11, s. 50-52.
- NEUBAUER, Radim. „Změny zavedené novelou notářského řádu jdou s trendem digitalizace státní správy,“ říká v rozhovoru pro Ad Notam JUDr. Pavel Blažek, Ph.D., staronový ministr spravedlnosti České republiky. Ad Notam. 2022, roč. 28, č. 2, s. 35-36, ISSN 1211-0558.
- OSWALDOVÁ, Michaela. Svolání valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. Ad Notam. 2016, roč. 22, č. 2, s. 10-15, ISSN 1211-0558.
- PAŘÍZEK, Igor. Obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným a společné jmění manželů. Právní rozhledy (C. H. Beck). 2001, roč. 9, č. 8, s. 366-368, ISSN 1210-6410.
- PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. Obchodněprávní revue (C. H. Beck). 2012, č. 9, s. 246-250, ISSN 1803-6554.

- První místo v soutěži digitálních nástrojů eGovernmentu získalo zakládání s. r. o. online. Ad Notam. 2022. roč. 28, č. 4, s. 39, ISSN 1211-0558.
- ŠTENGLOVÁ, Ivana a Petr ČECH. K rozhodování jediného společníka. Právní rádce (C. H. Beck). 2008, roč. 16, č. 9, s. 4-11, ISSN 1210-4817.
- TLÁŠKOVÁ, Šárka. Proč mají notáři a notářské zápisy v dnešní době stále smysl. Ad Notam. 2009, roč. 15, č. 1, s. 1-7, ISSN 1211-0558.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999, sp. zn. 7 Cmo 629/98. Soudní rozhledy (C. H. Beck). 2000, č. 6, s. 172, ISSN 1211-4405.
- VOJTEK, Petr. Odpovědnost notáře za škodu v právním řádu České republiky. Ad Notam. 2011, roč. 17, č. 3, s. 3-9, ISSN 1211-0558.

Elektronické zdroje

- Bankovní identita [online]. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.bankid.cz/#banky>
- Company Law package. European Commission [online]. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/publications/company-law-package_en
- České notářství se díky digitalizační novele dostalo na evropskou úroveň. Zákon roku [online]. 15.2.2022 [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonroku.cz/2022/02/15/ceske-notarstvi-se-diky-digitalizacni-novele-dostalo-na-evropskou-uroven/>
- Dohoda společníků a akcionářů. Notářská komora České republiky [online]. [cit. 2022-11-18]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/dohoda-spolecniku-a-akcionaru>
- Jak nejlevněji a nejbezpečněji založit firmu? Má začínající podnikatel důvod vyhledat notáře, když chce začít podnikat? Zeptali jsme se prezidenta Notářské komory ČR Mgr. Radima Neubauera. Notářská komora ČR. [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://1url.cz/4r9rh>
- JANOŠEK, Vladimír. Výběr rozhodnutí vrchních soudů: Vrchní soud v Praze, 7 Cmo 258/2016, 2. 5. 2017 [online]. C. H. Beck [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz>
- KAVĚNA, Martin. Postavení notáře při provádění přímých zápisů do obchodního rejstříku podle připravovaného rejstříkového zákona. Bulletin advokacie [online]. 2012, č. 6. [cit. 2023-02-26]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/ba_06_2012_web.pdf

- MIŠŮR, Peter. Zákon o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností vstoupil v platnost. Ius Focus. IF 28/2023. 16. 1. 2023. [online]. C. H. Beck. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>
- Právník – notář – advokát: kdo je kdo a co pro vás může udělat? Notářská komora České republiky [online]. Notářská komora České republiky. 2017. [cit. 2022-11-18]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_382-pravnik-notar-advokat-kdo-je-kdo-a-co-pro-vas-muze-udelat
- Prokazování totožnosti a zpracování osobních údajů [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=50175
- Přehled Notářské komory České republiky podle § 27 odst. 3 zákona č. 253/2008 Sb. o počtu oznámení o podezřelých obchodech za kalendářní rok 2022. Notářská komora České republiky [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/informace/aml/AML2022.pdf>
- Spolkový soudní dvůr, rozsudek ze dne 18. 1. 2010, č. j. II ZR 61/09 (KG). [online]. [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://lexetius.com/2010,381>
- V ČR vzniká méně firem než v uplynulých letech. Dun & Bradstreet [online]. 2022 [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://www.dnb.com/cs-cz/o-bisnode/o-nas/novinky/v-cr-vznika-mene-firem-nez-v-uplynulych-letech/>
- Výkazy o pohybu agendy veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. V(MS)-144. [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://cslav.justice.cz/InfoData/vykazy-soudu-a-statnich-zastupitelstvi.html>
- Založení SRO online – úvodní informace. Notářská komora ČR [online]. ČR [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sro-online-informace>

Judikatura

- Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. I. ÚS 1914/11.
- Nález Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 30/21.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. prosince 2005, sp. zn. 29 Odo 844/2003.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2007, sp. zn. 29 Cdo 1193/2007.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.1.2008, sp. zn. 2 Odo 1729/2006.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 29 Cdo 152/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 21 Cdo 4566/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 25 Cdo 176/2008.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 29 Cdo 211/2009.

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 29 Cdo 3581/2010.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1080/2011
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2014, sp. zn. 28 Cdo 3155/2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3919/2014.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 12. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1717/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1725/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 29 Cdo 5758/2016.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2020, sp. zn. 27 Cdo 3315/2018.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 22 Cdo 206/2020.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. 23 Cdo 1308/2019-II.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2798/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2711/2019.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1175/2021.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999, sp. zn. 7 Cmo 629/98.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 6. 2015, sp. zn. 7 Cmo 154/2015.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 7 Cmo 268/2016.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 5. 2017, sp. zn. 7 Cmo 258/2016.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 4. 2018, sp. zn. 14 Cmo 393/2017.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2018, sp. zn. 7 Cmo 174/2017.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 12. 2018, sp. zn. 7 Cmo 187/2017.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. 7 Cmo 46/2018.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, sp. zn. 7 Cmo 87/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 3. 2021, sp. zn. 7 Cmo 124/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2021, sp. zn. 7 Cmo 10/2021.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 5. 2021, sp. zn. 7 Cmo 17/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, sp. zn. 14 Cmo 251/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 10. 2021, sp. zn. 7 Cmo 379/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. 14 Cmo 357/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 5. 2022, sp. zn. 14 Cmo 156/2021.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 7. 2021, sp. zn. 7 Cmo 138/2021.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 2022, sp. zn. 6 Cmo 89/2022.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 9. 2022, sp. zn. 7 Cmo 160/2022.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 10. 2022, sp. zn. 14 Cmo 63/2022.

- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2022, sp. zn. 14 Cmo 156/2022.
- Rozsudek Spolkového soudního dvora ze dne 18. 1. 2010, č. j. II ZR 61/09 (KG).

Ostatní zdroje

- Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění zákona č. 30/2000 Sb., zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, zákon o obchodních korporacích, ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 300/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 416/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků.
- Kancelářský řád přijatý sněmem Notářské komory České republiky dne 21. 6. 2022.
- Školení Notářské komory České republiky na téma „*Elektronický notářský zápis a ověření elektronického podpisu*“ Mgr. Martina Říhy, notáře se sídlem v Praze, a Mgr. Diany Urbanové ze dne 7. 12. 2022.
- Usnesení prezidia Notářské komory České republiky ze dne 14. 3. 2001, č. P 9/2001.
- Usnesení prezidia Notářské komory České republiky č. P 6-13/2016.
- Výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 26. 2. 2015, č. VS 1/2015.
- Výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 26. 2. 2015, č. VS 2/2015.
- Výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 20. 5. 2015, č. VS 4/2015.
- Výkladové stanovisko Notářské komory České republiky ze dne 16. 7. 2015, č. VS 6/2015.
- Výkladové stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015.

Právní předpisy

- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 45/1999 Sb., o přístupu České republiky k Úmluvě o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, 32014R0910.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012.
- První směrnice Rady ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.
- Třetí Směrnice Rady ze dne 9. října 1978, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzí akciových společností.
- Šestá směrnice Rady ze dne 17. prosince 1982, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy o rozdělení akciových společností.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1151 ze dne 20. 6. 2019, kterou se mění Směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (zrušen).
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (zrušen).
- Zákon České národní rady č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 370/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, notářský řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění zákona č. 30/2000 Sb., zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, zákon o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva.
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, zákon o obchodních korporacích, ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony.
- Zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu.
- Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 416/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků.
- Vyhláška č. 177/1996 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky, notářský tarif, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 417/2022 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky, notářský tarif, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 460/2022 Sb. Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky, notářský tarif, ve znění pozdějších předpisů.
- Německý zákon o společnostech s ručením omezeným – Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG).

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Výběr metody identifikace.....	28
Obrázek 2: Poskytnutí či odepření souhlasu se sdílením osobních údajů	28
Obrázek 3: Výběr podpisového certifikátu.....	28
Obrázek 4: Jednací místnost s vloženým elektronickým zápisem k podpisu.....	29
Tabulka 1. Odchylná úprava ve společenské smlouvě (autor)	44
Tabulka 2. Obsah společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným (autor).....	50
Tabulka 3. Rozhodnutí orgánů obchodních společností obligatorně osvědčovaná notářským zápisem.....	74
Tabulka 4. Dokumenty předkládané notáři dle ustanovení § 80c odst. 1 NotŘ	95
Tabulka 5. Poměr provedených zápisů soudem a notářem (autor).....	101

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Notářský zápis na pokračování (dohoda všech společníků)

Příloha č. 2 – Opravná doložka (elektronického) notářského zápisu

Příloha č. 3 – Notářský zápis o založení veřejné obchodní společnosti

Příloha č. 4 – Notářské zápisy o založení společností s ručením omezeným

Příloha č. 5 – Notářský zápis o dohodě všech společníků a notářský zápis o rozhodnutí jediného akcionáře

Příloha č. 6 – Notářský zápis o osvědčení rozhodnutí valné hromady společnosti s ručením omezeným

Příloha č. 7 – Záznam o žádosti výkonu notářské činnosti a notářský zápis o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku

Příloha č. 1

NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

NZ 860/XY

sepsaný dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, na místě samém v sídle společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář na adrese Spravedlivá 007/1, Staré Město, 110 00 Praha 1. -----

Níže uvedení účastníci: -----

1) **Dr. Alfréd Kohout, LL.M.**, dat. nar. 01. 01. 1961, adresa místa pobytu Právní 006, Dejvice, 160 00 Praha 6, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

2) **JUDr. Alice Bílá, LL.M.**, dat. nar. 02. 02. 1972, adresa místa pobytu Legální 005/05, Staré Město, 110 00 Praha 1, jejíž totožnost byla notáři prokázána a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilá samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

3) **Albert Slepíčka, B.A., LL.B.**, dat. nar. 03. 03. 1963, adresa místa pobytu Na Justiční 004/04, Dejvice, 160 00 Praha 6, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

4) **Mgr. Adrian Tetřev**, dat. nar. 04. 04. 1974, adresa místa pobytu Obchodní 003/03, 142 00 Praha 4, jako účastník, který k tomuto notářskému zápisu formou pokračování dodatečně přistoupí, -----

5) **JUDr. Antal Špaček**, dat. nar. 05. 05. 1975, adresa místa pobytu Zákonodárná 002/02, 161 00 Praha 6, jako účastník, který k tomuto notářskému zápisu formou pokračování dodatečně přistoupí, -----

6) **Mgr. Adéla Černá, Ph.D.**, dat. nar. 06. 06. 1976, adresa místa pobytu Korporační 001/01, Dejvice, 160 00 Praha 6, jejíž totožnost byla notáři prokázána a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilá samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

7) **Mgr. Angela Grün**, dat. nar. 07. 07. 1967, adresa místa pobytu Zelená 100/1, Vinohrady, 120 00 Praha 2, jejíž totožnost byla notáři a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že je českého jazyka znalá a že je způsobilá samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

8) **Godefroy Bouillon**, dat. nar. 08. 08. 1968, adresa místa pobytu Předpisová 200/2, Staré Město, 110 00 Praha 1, jehož totožnost byla prokázána platným úředním průkazem a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je českého jazyka znalý a že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

všichni jako společníci společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář, IČ 007700, se sídlem Spravedlivá 007/01, Staré Město, 110 00 Praha 1, zapsané v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 6666, jejíž existence byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku ze dne 05. 12. XY, uzavírají následující: -----

Dohodu všech společníků o změně obsahu společenské smlouvy

I.

Společenská smlouva společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář se mění tak, že jako celek v úplném znění nově zní takto: -----

„ÚPLNĚ ZNĚNÍ SPOLEČENSKÉ SMLOUVY“

II.

Dr. Alfréd Kohout, LL.M., JUDr. Alice Bílá, LL.M., Albert Slepíčka, B.A., LL.B., Mgr. Adrian Tetřev, JUDr. Antal Špaček, Mgr. Adéla Černá, Ph.D., Mgr. Angela Grün a Godefroy Bouillon, prohlašují, že ke dni 05.12.XY (pátého prosince roku XY) jsou společníky společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář a jako společníci jsou způsobilí právně jednat a uzavírat dohodu všech společníků dle článku I. notářského zápisu. Seznam společníků společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář je přílohou tohoto notářského zápisu. -----

III.

Notář v souladu s § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření: -----

Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro uvedené právní jednání a pro zápis do veřejného rejstříku byly splněny. -----

IV.

O tom byl tento notářský zápis sepsán, účastníky přečten, jimi po přečtení v celém rozsahu schválen a podepsán. -----

Dr. Alfréd Kohout, LL.M.

JUDr. Alice Bílá, LL.M.

Albert Slepíčka, B.A., LL.B.

Mgr. Angela Grün

Mgr. Adéla Černá, Ph.D.

Godefroy Bouillon

NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

sepsaný dne 09. 12. XY (devátého prosince roku XY), Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, na místě samém v sídle společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář na adrese Spravedlivá 007/1, Staré Město, 110 00 Praha 1, jako -----

p o k r a č o v á n í

notářského zápisu ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), spis. zn. NZ 860/XY, který byl sepsán Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, na místě samém v sídle společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář na adrese Spravedlivá 007/1, Staré Město, 110 00 Praha 1.-----

Účastník pokračování notářského zápisu: -----

Mgr. Adrian Tetřev, dat. nar. 04. 04. 1974, adresa místa pobytu Obchodní 003/03, 142 00 Praha 4, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je notářský zápis sepsán.

I.

Účastník Mgr. Adrian Tetřev prohlašuje, že si přečetl notářský zápis Mgr. A. B., notáře se sídlem v L, ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), spis. zn. NZ 860/XY, kterým byla sepsána Dohoda všech společníků o změně obsahu společenské smlouvy **společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář**, IČ 007700, se sídlem Spravedlivá 007/01, Staré Město, 110 00 Praha 1, zapsané v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 6666 (dále jen „**Dohoda**“). Účastníky uvedené Dohody jsou Dr. Alfréd Kohout, LL.M., dat. nar. 01. 01. 1961, adresa místa pobytu Právní 006, Dejvice, 160 00 Praha 6, JUDr. Alice Bílá, LL.M., dat. nar. 02. 02. 1972, adresa místa pobytu Legální 005/05, Staré Město, 110 00 Praha, Albert Slepíčka, B.A., LL.B., dat. nar. 03. 03. 1963, adresa místa pobytu Na Justiční 004/04, Dejvice, 160 00 Praha 6, JUDr. Antal Špaček, dat. nar. 05. 05. 1975, adresa místa pobytu Zákonodárná 002/02, 161 00 Praha 6, Mgr. Adrian Tetřev, dat. nar. 04. 04. 1974, adresa místa pobytu Obchodní 003/03, 142 00 Praha 4, Mgr. Adéla Černá, Ph.D., dat. nar. 06. 06. 1976, adresa místa pobytu Korporační 001/01, Dejvice, 160 00 Praha 6, JUDr. Mgr. Angela Grün, dat. nar. 07. 07. 1967, adresa místa pobytu Zelená 100/1, Vinohrady, 120 00 Praha 2, a Godefroy Bouillon, dat. nar. 08. 08. 1968, adresa místa pobytu Předpisová 200/2, Staré Město, 110 00 Praha 1. -----

Účastník Mgr. Adrian Tetřev tímto notářským zápisem prohlašuje, že s Dohodou a s veškerými ujednáními obsaženými v notářském zápisu spis. zn. NZ 860/XY, ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), bez výhrad souhlasí a jako její účastník ji uzavírá a akceptuje. -----

II.

Toto pokračování v notářském zápisu je součástí notářského zápisu ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), spis. zn. NZ 860/2020. -----

III.

O tom byl notářský zápis sepsán, účastníkem přečten, jím po přečtení v celém rozsahu schválen a podepsán.-----

NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

sepsaný dne 12. 12. XY (dvanáctého prosince roku XY), Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, v úředních hodinách notáře v budově na adrese Notářská 999/9, 180 00 Praha 8, jako -----

p o k r a č o v á n í

notářského zápisu ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), spis. zn. NZ 860/XY, který byl sepsán Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, na místě samém v sídle společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář na adrese Spravedlivá 007/1, Staré Město, 110 00 Praha 1.-----

Účastník pokračování notářského zápisu: -----

JUDr. Antal Špaček, dat. nar. 05. 05. 1975, adresa místa pobytu Zákonodárná 002/02, 161 00 Praha 6, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je notářský zápis sepsán.

I.

Účastník JUDr. Antal Špaček prohlašuje, že si přečetl notářský zápis Mgr. A. B., notáře se sídlem v L, ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), spis. zn. NZ 860/XY, kterým byla sepsána Dohoda všech společníků o změně obsahu společenské smlouvy **společnosti LEGoLAW s.r.o. advokátní kancelář**, IČ 007700, se sídlem Spravedlivá 007/01, Staré Město, 110 00 Praha 1, zapsané v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 6666 (dále jen „**Dohoda**“). Účastníky uvedené Dohody jsou Dr. Alfréd Kohout, LL.M., dat. nar. 01. 01. 1961, adresa místa pobytu Právní 006, Dejvice, 160 00 Praha 6, JUDr. Alice Bílá, LL.M., dat. nar. 02. 02. 1972, adresa místa pobytu Legální 005/05, Staré Město, 110 00 Praha, Albert Slepíčka, B.A., LL.B., dat. nar. 03. 03. 1963, adresa místa pobytu Na Justiční 004/04, Dejvice, 160 00 Praha 6, JUDr. Antal Špaček, dat. nar. 05. 05. 1975, adresa místa pobytu Zákonodárná 002/02, 161 00 Praha 6, Mgr. Adrian Tetřev, dat. nar. 04. 04. 1974, adresa místa pobytu Obchodní 003/03, 142 00 Praha 4, Mgr. Adéla Černá, Ph.D., dat. nar. 06. 06. 1976, adresa místa pobytu Korporační 001/01, Dejvice, 160 00 Praha 6, JUDr. Mgr. Angela Grün, dat. nar. 07. 07. 1967, adresa místa pobytu Zelená 100/1, Vinohrady, 120 00 Praha 2, a Godefroy Bouillon, dat. nar. 08. 08. 1968, adresa místa pobytu Předpisová 200/2, Staré Město, 110 00 Praha 1. -----

Účastník Mgr. Robert Němec, LL.M. tímto notářským zápisem prohlašuje, že s Dohodou a s veškerými ujednáními obsaženými v notářském zápisu spis. zn. NZ 410/2020, ze dne 12.6.2020 (dvanáctého června roku dvoutisícíhodvacátého), bez výhrad souhlasí a jako její účastník ji uzavírá a akceptuje.-----

II.

Toto pokračování v notářském zápisu je součástí notářského zápisu ze dne 05. 12. XY (pátého prosince roku XY), spis. zn. NZ 860/2020. -----

III.

O tom byl notářský zápis sepsán, účastníkem přečten, jím po přečtení v celém rozsahu schválen a podepsán.-----

Příloha č. 2

Opravná doložka

ve smyslu § 60 not. řádu, sepsaná v elektronické podobě dne XY, Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, k notářskému zápisu Mgr. A. B., notáře se sídlem v L, spis. zn. N 2/2023, ze dne VW (dále též notářský zápis NZ 1/2023).

I.

Ve shora uvedeném notářském zápise NZ 1/2023 se na straně dva v části I. písm. B. odst. 2) rozhodnutí jediného společníka v působnosti valné hromady vyskytla zřejmá nesprávnost spočívající v chybně uvedeném datu narození Mgr. Alfréda Kohouta. -----

Na základě uvedené skutečnosti se notářský zápis NZ 1/2023 opravuje tak, že na straně dva v části I. písm. B. odst. 2) se text „Mgr. Alfréd kohout, datum narození 01.01.1971, adresa místa pobytu Filmařská 007/1, Holešovice, 170 00 Praha 7.“ nahrazuje textem „Mgr. Alfréd Kohout, datum narození 02.02.1972, adresa místa pobytu Filmařská 007/15, Holešovice, 170 00 Praha 7.“ -

II.

Tato opravná doložka je sepsána za účasti – Bodega Bay s.r.o., identifikační číslo 007700, sídlem Obchodní 111/1, Libeň, 180 00 Praha 8, spisová značka H 007 vedené u Městského soudu v Praze, zastoupené na základě plné moci zmocněncem Antalem Špačkem, datum narození 02.02.1982, adresa místa pobytu U Hnízda 666, 566 01 Vysoké Mýto, jako účastníka notářského zápisu NZ 1/2022. Totožnost zmocněnce účastníka byla notáři prokázána s využitím prostředků pro elektronickou identifikaci podle § 64a zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád. Zmocněnec účastníka Antal Špaček prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tato opravná doložka sepsána. Existence účastníka byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku ze dne XY. -----

Opravná doložka je součástí notářského zápisu Mgr. A. B., notáře se sídlem v L, spis. zn. N 2/2022, ze dne VW. -----

III.

O tom byla opravná doložka sepsána, zmocněncem účastníka přečtena, jím po přečtení v celém rozsahu za účastníka schválena a podepsána. -----

Příloha č. 3
NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

sepsaný dne XY Mgr. Z. V., notářem se sídlem v L, v úředních hodinách notáře na adrese Fiktivní 007/25, 110 00 Praha 1. -----

Níže uvedení účastníci: -----

Alfréd Kohout, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

a-----

Alice Bílá, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4, jejíž totožnost byla notáři prokázána a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilá samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

jako zakladatelé a společníci uzavírají následující:-----

SPOLEČENSKOU SMLOUVU
O ZALOŽENÍ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

I.

Účastníci Alfréd Kohout a Alice Bílá zakládají jako společníci a zakladatelé veřejnou obchodní společnost za podmínek stanovených touto společenskou smlouvou takto: -----

1. Právní forma společnosti

1.1. Společnost má právní formu **veřejné obchodní společnosti** dle Části první, Hlavy II zákona obchodních korporací.-----

2. Firma

2.1. Obchodní firma společnosti zní: **Bodega Bay v.o.s.**-----

3. Sídlo společnosti

3.1. Sídlem společnosti je: **Praha.**-----

4. Trvání společnosti

4.1. Společnost je založena na dobu neurčitou. -----

5. Společníci

5.1. Společníky jsou:-----

- **Alfréd Kohout**, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8;-----

- **Alice Bílá**, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4.-----

6. Předmět podnikání a předmět činnosti společnosti

- 6.1. Předmětem podnikání a předmětem činnosti společnosti je:-----
- výkon činnosti insolvenčního správce,-----
- správa vlastního majetku.-----

7. Ohlášený společník

- 7.1. Společníci se dohodli, že ohlášeným společníkem ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, budou:²⁸⁴-----
- **Alfréd Kohout**, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8,-----
- **Alice Bílá**, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4.-----

8. Orgány společnosti

- 8.1. Nejvyšším orgánem společnosti jsou společníci společnosti. **Společníci rozhodují většinou svých hlasů.** Má-li být změnou společenské smlouvy zasahováno do práva společníků, je třeba ke změně souhlasu těch společníků, do jejichž práv se zasahuje.-----
- 8.2. **Každý společník má 10 hlasů.**-----
- 8.3. Statutárním orgánem společnosti jsou všichni její společníci, tedy:-----
- **Alfréd Kohout**, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8,-----
- **Alice Bílá**, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00, Praha 4.-----
- 8.4. Každý společník, který je statutárním orgánem, zastupuje společnost ve všech věcech samostatně bez omezení.-----

9. Práva a povinnosti společníků

- 9.1. Společníci ručí, ve vztahu k třetím osobám, za dluhy společnosti veškerým svým majetkem společně a nerozdílně.-----
- 9.2. Část zisku určenou k rozdělení stanoví společníci dohodou na základě řádné roční účetní závěrky.-----
- 9.3. Nebude-li uzavřena zvláštní dohoda, dělí se zisk mezi společníky rovným dílem.---
- 9.4. Ztráta společnosti se dělí mezi společníky v poměru dle článku 9.3.-----
- 9.5. Zákaz konkurence se ve vztahu ke všem společníkům neuplatní. To znamená, že i bez svolení ostatních společníků smí společník podnikat v předmětu činnosti i podnikání společnosti, a to i ve prospěch jiných osob, i zprostředkovávat obchody společnosti pro jiného. Může být statutárním orgánem nebo jiným orgánem nebo členem orgánu společnosti s obdobným předmětem podnikání.**-----

²⁸⁴ Jde o další náležitost dle insolvenčního zákona. Je třeba získat povolení Ministerstva spravedlnosti, které jej na návrh veřejné obchodní společnosti vydá, a to za splnění zákonných podmínek, mj. taková společnost musí mít „ohlášeného společníka“, tedy fyzickou osobu, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, jejímž prostřednictvím bude společnost vykonávat činnost insolvenčního správce.

- 9.6. Dohodou všech společníků je možno rozhodnout o vkladové povinnosti společníků. -----
- 9.7. Společnost nahradí společníkovi výdaje, které vynaložil při zařizování záležitostí společnosti a které mohl rozumně pokládat za potřebné; to platí obdobně pro obvyklý úrok z vynaložených výdajů, počítaný od okamžiku jejich vynaložení. Právo na náhradu výdajů lze uplatnit do tří (3) měsíců od okamžiku jejich vynaložení; k později uplatněnému právu se nepřihlíží.-----
- 9.8. Každý společník může nahlížet do všech dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje; to platí obdobně pro společníkova zástupce, bude-li zavázán ke stejné mlčenlivosti jako společník a společnosti tuto skutečnost doloží. -----
- 9.9. K obchodnímu vedení společnosti jsou pověřeni všichni její společníci. V rámci obchodního vedení řeší pověřeni společníci finanční a personální záležitosti společnosti, marketing společnosti, jsou odpovědní za získávání zakázek a za rozvoj společnosti-----
- 9.10. Obchodním vedením pověřeni společníci jsou povinni se řídit rozhodnutím nejvyššího orgánu společnosti. Pověření obchodním vedením je odvolatelné. -----
- 9.11. Společník pověřený obchodním vedením může své pověření z důležitých důvodů písemně vypovědět. Důležitými důvody se rozumí např. důvody zdravotní a rodinné. Je však povinen učinit všechna opatření, která nesnesou odkladu. Výpověď musí být doručena společnosti a všem společníkům. Výpověď je účinná uplynutím jednoho měsíce ode dne, kdy byla doručena společnosti. Ode dne účinnosti výpovědi vykonávají obchodní vedení ostatní společníci. -----
- 9.12. **Dědění podílu se nepřipouští. Dědic má nárok na vypořádací podíl.**²⁸⁵ -----

10. Zrušení společnosti a majetkové vypořádání

- 10.1. Společnost se zrušuje způsobem a postupem uvedeným v příslušných ustanoveních občanského zákoníku a dále:-----
- a) dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým zrušuje společnost,-----
- b) dnem, v němž žádný ze společníků nebude splňovat požadavky podle § 46 zákona o obchodních korporacích.-----
- 10.2. Pokud nastane některý z důvodů ke zrušení společnosti uvedený v ustanovení § 113 odst. 1 písm. a), c), d), e), f), g) a i) zákona o obchodních korporacích, společníci se touto smlouvou dohodli, že společnost trvá nadále i bez společníka, jehož se důvod zrušení týká. -----

²⁸⁵ Již v souvislosti s předmětem podnikání a činnosti společnosti je zřejmé, že změna osoby společníka přechodem podílu by vedla k nežádoucímu stavu. Společenská smlouva může dědění podílu osobních společností upravit odlišně. Vyloučení dědění podílu je však jen jedna z nich. V praxi se proto setkáváme také s požadavky, aby dědění podílu bylo vyloučeno pro konkrétní osoby či naopak, aby bylo stanoven konkrétní dědic takového podílu. K tomu lze účastníkům sdělit, že taková dispozice náleží pouze zůstaviteli, když opačným postupem by došlo k nepřijatelnému omezení jeho pořizovací svobody. K tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1080/2011. Pohledem korporátního práva pak lze říci, že by vyloučení přechodu podílu na konkrétní osobu mohlo vést k bezdůvodnému znevýhodnění určitého společníka.

- 10.3. **Výše vypořádacího podílu se stanoví takto: Základ pro výpočet vypořádacího podílu se stanoví jako průměrný roční výsledek hospodaření společnosti (před jeho rozdělením společníkům) za období dvou účetních období předcházejících účetnímu období, v jehož průběhu došlo k zániku účasti společníka ve společnosti. Vypořádací podíl se pak z takto vypočteného základu určí poměrem dle článku 9.3. Vypořádací podíl je splatný do šesti měsíců poté, co je nebo mohla být zjištěna jeho výše. -----**
- 10.4. V případě zrušení společnosti se společníci mezi sebou vypořádají ve vztahu k likvidačnímu zůstatku dle stejných zásad, jako jsou stanoveny pro rozdělení zisku.

11. Obecná ustanovení

- 11.1. Pro všechny právní vztahy neupravené touto společenskou smlouvou platí ustanovení zákona o obchodních korporacích, občanského zákoníku, popř. zákona o přeměnách obchodních společností a družstev. -----

12. Vznik společnosti

- 12.1. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. -----
- 12.2. Jednání jménem společnosti před jejím vznikem se řídí ustanovením § 127 občanského zákoníku. -----
- 12.3. Lhůta pro podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku ve smyslu § 9 zákona o obchodních korporacích se prodlužuje na 12 (dvanáct) měsíců ode dne založení společnosti. -----

II.

Účastníci Alfréd Kohout a Alice Bílá prohlašují, že ve smyslu § 12 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, souhlasí se zápisem své osoby do obchodního rejstříku jako společníci zakládané veřejné obchodní společnosti. -----

III.

Notář v souladu s § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření: -----
Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro toto právní jednání a zápis do veřejného rejstříku byly splněny. -----

IV.

O tom byl tento notářský zápis sepsán, účastníky přečten, jimi po přečtení v celém rozsahu schválen a podepsán. -----

Příloha č. 4**NOTÁŘSKÝ ZÁPIS (1 + 2 + 3)**

sepsaný v **elektronické podobě** dne *** (slovy ***), Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, **postupem uvedeným v ustanovení § 64a zákona č. 358/1992 Sb., notářského řádu.**-----

Níže uvedený účastník: -----

Alfréd Kohout, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8, zastoupen zmocněncem Mgr. Alicí Bílou, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4, advokátkou ev. č. ČAK ***, se sídlem Pohodlné náměstí 007, 100 00 Praha 10, na základě plné moci, která je přílohou tohoto notářského zápisu, **jejíž totožnost byla prokázána s využitím prostředků pro elektronickou identifikaci podle § 64a zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád**, a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že ona i Alfréd Kohout jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

jako zakladatel a společník tímto notářským zápisem vyhotovuje: -----

**ZAKLADATELSKOU LISTINU
O ZALOŽENÍ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI**

A.

Alfréd Kohout, zast. zmocněncem, zakládá jako jediný společník a zakladatel společnost s ručením omezeným za podmínek stanovených touto zakladatelskou listinou takto:-----

1) Společníkem společnosti je: Alfréd Kohout, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8, a to s podílem ve výši 100 % (jedno sto procent) z celku, na který připadá vklad do základního kapitálu ve výši 1,- Kč (jedna koruna česká).

2) Obchodní firma společnosti zní: FIT BOY Plzeň s.r.o. / FIT BOY Tachov s.r.o. / FIT BOY Domažlice s.r.o./ -----

3) Sídlem společnosti je: Plzeň. -----

4) Předmětem podnikání společnosti je: -----

a) **Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, a to v těchto oborech činnosti:**-----

- Velkoobchod a maloobchod; -----
- Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti.---

5) Výše základního kapitálu činí částku: 1,- Kč (jedna koruna česká). -----

6) Vkladová povinnost: zakladatel **Alfréd Kohout** se zavazuje jako vklad do základního kapitálu vložit do společnosti částku 1,- Kč (jedna koruna česká) a splnit tuto vkladovou povinnost splacením do 30 (třiceti) dnů od založení společnosti. -----

7) **Správce vkladu se určuje: Alfréd Kohout**, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8. -----

8) **Jednatel:** Společnost má jednoho (1) jednatele. Jednatel zastupuje společnost samostatně v plném rozsahu. -----

9) **Jednatel společnosti se určuje: Alfréd Kohout**, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8. -----

B.

Notář v souladu s § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření: -----

Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro toto právní jednání a zápis do veřejného rejstříku byly splněny. -----

C.

O tom byl tento notářský zápis sepsán, zmocněncem účastníka přečten, jím po přečtení za účastníka v celém rozsahu schválen a **elektronicky podepsán**. -----

Příloha č. 5
NOTÁŘSKÝ ZÁPIS (1)

sepsaný dne X, Mgr. A.B., notářem se sídlem v L, na místě samém v sídle POVRÍSLO s.r.o. v budově na adrese Vřídelní 007/11, 186 00 Praha 8.-----

Níže uvedení účastníci: -----

1) Alice Bílá, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4, jejíž totožnost byla notáři prokázána a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilá samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

a -----

2) Alfréd Kohout, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8, **zastoupen** zmocněncem Alicí Bílou, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4, **na základě plné moci, která je přílohou č. 1 tohoto notářského zápisu**, jejíž totožnost byla notáři prokázána a která tímto notářským zápisem prohlašuje, že ona i Alfréd Kohout jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

a -----

3) Adam Havran, datum narození 12.12.1982, adresa místa pobytu č.p. 11, 332 45 Romantice, **zastoupený** zmocněncem Mgr. Edgarem Polem, dat. nar. 03.06.1987, adresa místa pobytu Pod strachem 121/12, 184 00 Praha 8, advokátem, evidenční číslo ČAK 007, se sídlem Strašná 666/16, 271 01 Nové Strašecí, **na základě plné moci, která je přílohou č. 2 tohoto notářského zápisu**, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že on i Adam Havran jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán, -----

všichni jako společníci společnosti Bodega Bay s.r.o., identifikační číslo 006600, sídlem U Filmů 007/1a, 160 00 Praha 6, spisová značka C 007700 vedená u Městského soudu v Praze (dále též „Společnost“), **jejíž existence byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku ze dne X**,

uzavírají následující -----

dohodu všech společníků o změně obsahu společenské smlouvy:

I.

Účastníci Alice Bílá, Alfréd Kohout, zast. zmocněncem a Adam Havran, zast. zmocněncem, uzavírají následující dohodu, kterou se mění společenská smlouva Společnosti, takto: -----

a) Společenská smlouva Společnosti se mění tak, že v článku VII. „Jednatel a způsob jednání za společnosť“ nově zní takto: -----

Společnost má dva jednatele. -----

Každý jednatel jedná za společnost samostatně. -----

b) Společenská smlouva Společnosti se mění tak, že za článek VII. „Jednatel a způsob jednání za společnost“ se vkládá nový článek VIII. „Valná hromada“, který zní takto: -

8.1. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Má-li společnost jediného společníka, vykonává působnost valné hromady jediný společník. -----

8.2. Do působnosti valné hromady patří: -----

- a) rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy, nedochází-li k ní na základě jiných právních skutečností; -----
- b) rozhodování o změnách výše základního kapitálu nebo o připuštění nepeněžitěho vkladu či o možnosti započtení peněžitě pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti;-----
- c) volba a odvolání jednatele, případně členů dozorčí rady, byla-li zřízena;-----
- d) volba a odvolání likvidátora, včetně schvalování smlouvy o výkonu funkce a poskytování plnění podle § 61 zákona o obchodních korporacích;-----
- e) schvalování udělení a odvolání prokury; -----
- f) rozhodování o zrušení společnosti s likvidací; -----
- g) schvalování řádné, mimořádné, konsolidované účetní závěrky a v případech stanovených zákonem i mezitímní účetní závěrky, rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů a úhrady ztrát; -----
- h) rozhodnutí o přeměně společnosti, ledaže zákon upravující přeměny obchodních společností a družstev stanoví jinak; -----
- i) schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti; -----
- j) schválení smlouvy o tiché společnosti a jiných smluv, jimiž se zakládá právo na podíl na zisku společnosti nebo na jiných vlastních zdrojích; -----
- k) schválení finanční asistence; -----
- l) rozhodnutí o převzetí účinků jednání učiněných za společnost před jejím vznikem;
- m) rozhodnutí o naložení s vkladovým ážiem; -----
- n) schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a návrhu na použití likvidačního zůstatku;-----
- o) rozhodování o podání návrhu na vyloučení společníka soudem; -----
- p) rozhodování o zřízení a zrušení rezervního fondu a ostatních fondů;-----
- q) rozhodování o pachtu závodu společnosti nebo takové jeho části, k jejímuž zcizení se vyžaduje souhlas valné hromady podle zákona; -----
- r) další otázky, které do působnosti valné hromady svěřuje zákon nebo tato společenská smlouva. -----

8.3. Valná hromada si může vyhradit rozhodování o věcech, které jinak náleží do působnosti jiných orgánů společnosti-----

8.4. Valnou hromadu svolává jednatel alespoň jednou za účetní období, ledaže zákon nebo společenská smlouva určí, že valná hromada má být svolána častěji. Místo, datum a hodina konání valné hromady a její pořad se oznámí společníkům nejméně 15 (patnáct) dnů předem dnem jejího konání, a to písemnou pozvánkou, jejíž součástí je i návrh usnesení valné hromady, zaslánou na adresu společníka uvedenou v seznamu společníků. Záležitosti neuvedené v pozvánce lze projednat jen tehdy, jsou-li přítomni a souhlasí-li s jejich projednáním všichni společníci. -----

- 8.5. Společník se může vzdát práva na včasné a řádné svolání valné hromady písemným prohlášením s úředně ověřeným podpisem nebo ústním prohlášením učiněným na valné hromadě. -----
- 8.6. Společník nebo společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10 % podíl na hlasovacích právech (kvalifikovaný společník) mohou požádat jednatele, aby svolal valnou hromadu k projednání jimi navržených záležitostí. Jestliže valná hromada není svolána do 1 (jednoho) měsíce od doručení žádosti a nekoná se v přiměřené lhůtě, je ji kvalifikovaný společník oprávněn svolat sám. -----
- 8.7. Valná hromada je schopna usnášení, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů. Každý společník má jeden hlas na každou 1,- Kč (jednu korunu českou) vkladu.
- 8.8. Valná hromada rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných společníků. K rozhodnutím podle § 171 odst. 1 zákona o obchodních korporacích je zapotřebí souhlasu alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků. -----
- 8.9. Pro zákaz výkonu hlasovacích práv platí zejména ustanovení § 173 zákona o obchodních korporacích. -----

II.

Účastníci Alice Bílá, Alfréd Kohout, zast. zmocněncem a Adam Havran, zast. zmocněncem, prohlašují, že ke dni sepsání tohoto notářského zápisu jsou společníky společnosti Bodega Bay s.r.o. a jako společníci jsou způsobilí právně jednat a uzavírat dohodu všech společníků dle článku I. notářského zápisu. -----

III.

Notář v souladu s § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření: -----

Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro uvedené právní jednání a pro zápis do veřejného rejstříku byly splněny. -----

IV.

O tom byl tento notářský zápis sepsán, účastníky přečten, jimi po přečtení v celém rozsahu schválen a podepsán. -----

Notářský zápis (2)

sepsaný dne X, Mgr. A.B., notářem se sídlem v L, v úředních hodinách notáře v budově na adrese Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8.-----

Níže uvedený účastník: -----

Okno do zahrady s.r.o., identifikační číslo 000007, sídlem Zahradní 222/2, 180 00 Praha 8, spisová značka H 007 vedená u Městského soudu v Praze, **jejíž existence byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku ze dne X**, zastoupená zmocněncem Alfrédem Kohoutem, datum narození 29. 04. 1980, adresa místa pobytu Filmařská 1941/27, Karlín 180 00 Praha 8, na základě plné moci, která je přílohou tohoto notářského zápisu, jehož totožnost byla notáři prokázána a který tímto notářským zápisem prohlašuje, že je způsobilý samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o němž je tento notářský zápis sepsán,-----

jako jediný akcionář společnosti Frenzy a.s., identifikační číslo 123456, sídlem Dvorní 600/66, 180 00 Praha 8, spisová značka B 060606 vedená u Městského soudu v Praze, **jejíž existence byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku ze dne X**,-----

který svou způsobilost rozhodovat v působnosti valné hromady společnosti Frenzy a.s. prokázal předložením výpisu z obchodního rejstříku ze dne X a seznamu akcionářů ze dne X, dle kterých je vlastníkem všech 20 ks (slovy dvacet kusů) listinných akcií na jméno ve jmenovité hodnotě jedné akcie 100.000,- Kč (jednosto tisíc korun českých), emitovaných společností Frenzy a.s. -----

I.

vydává dne X (slovy X) toto -----

r o z h o d n u t í

o změně stanov společnosti, o odvolání člena správní rady a o volbě členů správní rady:

A.

Stanovy společnosti Frenzy a.s. se mění tak, že jako celek v úplném znění nově zní takto:

„ÚPLNÉ ZNĚNÍ STANOV“

B.

Z funkce člena správní rady společnosti Frenzy a.s. se odvolává:-----

- **Alice Bílá**, datum narození 12.01.1975, adresa místa pobytu Obchodní 12/25, 147 00 Praha 4. -

C.

Do funkce členů správní rady společnosti Frenzy a.s. se volí: -----

- **Rolf Rolfin**, datum narození 06.01.1949, bydlištěm Fialová 777/00, 644 00 Brno;-----

- **Alen Mallen**, datum narození 12.12.1962, bydlištěm Melville Street 012-2111, V9A57 Vancouver, Kanada;-----
- **Donald Dee**, datum narození 30.10.1961, bydlištěm Albany Street 066, V1S3E6 Vancouver, Kanada;-----
- **Ugo Ugon**, datum narození 12.12.1981, bydlištěm Ugenstrasse 1, 666 Siegen, Spolková republika Německo;-----
- **Kuman Kunam**, datum narození 04.12.1958, bydlištěm Kumenbergstraße 2, 79379 Müllheim, Spolková republika Německo.-----

II.

Účastník Okno do zahrady s.r.o., zast. zmocněncem, prohlašuje, že ke dni sepisu tohoto notářského zápisu je jediným akcionářem společnosti Frenzy a.s. a jako jediný akcionář je způsobilý přijímat rozhodnutí dle článku I. tohoto notářského zápisu.-----

III.

Notář v souladu s § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření: -----

Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro uvedené právní jednání a pro zápis do veřejného rejstříku byly splněny.-----

IV.

O tom byl tento notářský zápis sepsán, zmocněncem účastníka přečten, jím po přečtení za účastníka v celém rozsahu schválen a podepsán.

Příloha č. 6
NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

NZ XY/2022

sepsaný dne 06. 12. 2022 (šestého prosince roku dvoutisícíhodvacátého), Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, na místě samém v sídle XY advokátní kancelář s.r.o., na adrese Batesova 00/7, 180 00 Praha 8, dle § 80a a násl. notářského řádu o -----

r o z h o d n u t í

valné hromady společnosti **PRESwind s.r.o.**, identifikační číslo 0000007, sídlem Větrníky 000/10, 180 00 Praha 8, spisová značka C 010101 vedená u Městského soudu v Praze (dále též „Společnost“), o změně obsahu společenské smlouvy, o odvolání jednatele a o volbě jednatele (dále též „Rozhodnutí“), konané dne 06. 12. 2022 od 10 hodin na adrese Batesova 00/7, 180 00 Praha 8. -----

I.

1. Existence Společnosti byla notáři prokázána, a to zejména výpisem z obchodního rejstříku ze dne 06.02.2023, prohlášením předsedajícího a jednatele Alfréda Kohouta, datum narození 02.02.1972, adresa místa pobytu Filmařská 007/15, Holešovice, 170 00 Praha 7, dle kterého výpis z obchodního rejstříku obsahuje stav aktuální ke dni konání valné hromady dne 06. 12. 2022.-----

2. Působnost valné hromady Společnosti přijímat Rozhodnutí dle článku III. notářského zápisu byla notáři prokázána, a to zejména předloženým zakladatelským právním jednáním Společnosti v úplném znění a ustanoveními §§ 1 až 242 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále též „zákon o obchodních korporacích“ nebo „ZOK“).-----

3. Předsedajícím valné hromady Společnosti byl zvolen: Alfred Kohout, datum narození 02.02.1972, adresa místa pobytu Filmařská 007/15, Holešovice, 170 00 Praha 7 (dále též „Předsedající“). Totožnost Předsedajícího byla notáři prokázána.-----

4. Způsobnost valné hromady Společnosti přijímat Rozhodnutí dle článku III. notářského zápisu byla notáři prokázána, a to zejména: -----

- z listiny přítomných a ze zjištění notáře, že valná hromada je usnášeníschopná, protože se jí zúčastnili společníci mající celkem 90 % hlasů všech společníků, a to: -----

- a) **Větrná asociace CZ, spolek**, identifikační číslo 000000, sídlem Povětrná 007/12, vedená u Městského soudu v Praze, zastoupena zmocněncem A, na základě plné moci, která je přílohou číslo 1 notářského zápisu, mající 20 hlasů, -----
- b) **WinT Recycle s.r.o.**, identifikační číslo 02944588, sídlem Větruše 700/18, 186 00 Praha 8, spisová značka C 123456 vedená u Městského soudu v Praze, zastoupena jednatelkou B, mající 20 hlasů, -----
- c) **Větroň servis s.r.o.**, identifikační číslo 333333, sídlem Ve Větrném údolí 333/3, 160 00 Praha 6, spisová značka C 654321 vedená u Městského soudu v Praze, zastoupena zmocněncem A, na základě plné moci, která je přílohou číslo 2 notářského zápisu mající 20 hlasů,-----

- d) **EASYWINDEX s.r.o.**, identifikační číslo 456789, sídlem K Větrníku 456/7, 767 01 Kroměříž, spisová značka C 9876 vedená u Krajského soudu v Brně, zastoupena jednatelem C, **mající 20 hlasů**,-----
- e) **ENERGITEN VinDe, s.r.o.**, identifikační číslo 987654, sídlem Návětrná třída 999/9a, 500 04 Hradec Králové, spisová značka C 363636 vedená u Krajského soudu v Hradci Králové, zastoupena zmocněncem D, na základě plné moci, která je přílohou číslo 3 notářského zápisu, **mající 20 hlasů**,-----
- f) **Proton Wind Operation s.r.o.**, identifikační číslo 369258, sídlem Tajfunová 963/8, 186 00 Praha 8, spisová značka C 99999 vedená u Městského soudu v Praze, zastoupena zmocněncem E, na základě plné moci, která je přílohou číslo 4 notářského zápisu, **mající 20 hlasů**,
- g) **WINDFALL HOLDING TECH a.s.**, identifikační číslo 2222222, sídlem Tornádová 123, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, spisová značka B 191919 vedená u Krajského soudu v Ostravě, zastoupena zmocněncem D, na základě plné moci, která je přílohou číslo 5 notářského zápisu, **mající 20 hlasů**,-----
- h) **WVE TECH 90 s.r.o.**, identifikační číslo 3333333, sídlem Vindova 123/321, 621 00 Brno, spisová značka C 88888 vedená u Krajského soudu v Brně, zastoupena zmocněncem A, na základě plné moci, která je přílohou číslo 6 notářského zápisu, **mající 20 hlasů**,-----
- i) **ANTROP AIR s.r.o.**, identifikační číslo 399993, sídlem Vzdušná 777/77, 323 00 Plzeň, spisová značka C 000111 vedená u Krajského soudu v Plzni, zastoupena zmocněncem A, na základě plné moci, která je přílohou číslo 7 notářského zápisu, **mající 20 hlasů**.----

- z prohlášení předsedajícího valné hromady a jednatele Společnosti, že valná hromada byla svolána řádně v souladu se zákonem o obchodních korporacích a společenskou smlouvou a všichni společníci **pozvánku na valnou hromadu ze dne 18.11.2022 řádně a včas obdrželi**,²⁸⁶ -----

- ze **zjištění notáře a z prohlášení Předsedajícího**, že byly řádně zvoleny orgány valné hromady Společnosti,-----

- ze **zjištění notáře a z prohlášení jednatele**, že pozvánka na valnou hromadu Společnosti----- obsahovala náležitosti dle § 184 ZOK a společenské smlouvy Společnosti,²⁸⁷-----

- z **prohlášení Předsedajícího**, které je obsaženo v části II. tohoto notářského zápisu, že valná --hromada je způsobilá přijímat rozhodnutí.-----

II.

Po zahájení valné hromady zvolený předsedající Alfred Kohout učinil ve smyslu § 80b písm. g) notářského řádu toto prohlášení:-----

²⁸⁶ V případě, kdy valná hromada nebyla svolána řádně a včas, tato odrážka bude zcela absentovat. Stane se tak zpravidla ve chvíli, kdy se všichni společníci v přítomnosti notáře vzdají práva na včasné a řádné svolání valné hromady.

²⁸⁷ Platí obdobně závěr uvedený v předchozí poznámce.

„Valná hromada je způsobilá přijímat rozhodnutí o změně obsahu společenské smlouvy.“²⁸⁸

III.

Valná hromada Společnosti svým usnesením **přijala** toto -----

r o z h o d n u t í

A.

Společenská smlouva Společnosti se mění tak, že jako celek v úplném znění nově zní takto: -----

„NOVÉ ÚPLNÉ ZNĚNÍ SPOLEČENSKÉ SMLOUVY“

B.

Z funkce jednatele společnosti **PRESwind s.r.o.** se odvolává: -----

- **Martina Větrná**, datum narození X, adresa místa pobytu Y.-----

C.

Do funkce jednatele společnosti **PRESwind s.r.o.** se volí: -----

- **Petr Povětroň**, datum narození U, adresa místa pobytu V. -----

IV.

a) Společníci hlasovali o Rozhodnutí dle článku III. notářského zápisu takto: -----

Pro byli společníci mající: 180 hlasů. -----

Protí byli společníci mající: 0 hlasů. -----

Zdrželi se společníci: žádný. -----

Nehlasovali společníci: žádný. -----

Společník spolek **Větrná asociace CZ**, spolek hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy.-----

Společník obchodní společnost **WinT Recycle s.r.o.** hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy.

Společník obchodní společnost **Větroň servis s.r.o.** hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy.

Společník obchodní společnost **EASYWINDEX s.r.o.** hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy. -----

Společník obchodní společnost **ENERGITEN VinDe, s.r.o.**, hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy. -----

Společník obchodní společnost **Proton Wind Operation s.r.o.** hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy. -----

²⁸⁸ Nebyla-li řádně a včas svolána valná hromada, notář zde namísto prohlášení předsedajícího uvede prohlášení všech společníků, o výslovném vzdání se práva na včasné a řádné svolání valné hromady.

Společník obchodní společnost **WINDFALL HOLDING TECH a.s.**, hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy.-----

Společník obchodní společnost **WVE TECH 90 s.r.o.** hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy.-----

Společník obchodní společnost **ANTROP AIR s.r.o.** hlasoval **pro** přijetí usnesení počtem 20 hlasy.-----

b) Výsledek hlasování a počet hlasů notář zjistil **svým pozorováním, z ust. § 170 a § 171 odst. 1 písm. a) ZOK, společenské smlouvy** Společnosti a z **prohlášení Předsedajícího** o těchto skutečnostech.-----

V.

Notář ve smyslu ustanovení § 80a odst. 2 not. řádu činí toto vyjádření a osvědčení:-----

Osvědčuje se existence právních jednání a formalit, ke kterým byla Společnost a její valná hromada konaná dne 06.12.2022 (šestého prosince roku dvoutisícíhodvacátého) povinna a při kterých byl notář přítomen a soulad těchto právních jednání a formalit s právními předpisy. Osvědčuje se, že rozhodnutí valné hromady dle článku III. bylo přijato a obsah rozhodnutí valné hromady dle článku III., o němž byl notářský zápis sepsán, je v souladu s právními předpisy a zakladatelským právním jednáním Společnosti v úplném znění.-----

Alternativní a dle mého názoru nesprávná praxe je nadbytečné uvedení prohlášení dle ustanovení § 70 a § 70a NotŘ společně s prohlášením uvedeným výše takto:

Notář v souladu s ustanovením § 70 a § 70a notářského řádu činí toto vyjádření:-----

Předpoklady pro sepsání tohoto notářského zápisu byly splněny. Právní jednání, které je obsahem tohoto notářského zápisu, je v souladu s právními předpisy a splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného (obchodního) rejstříku. Formality pro právní jednání a zápis do veřejného rejstříku byly splněny.-----

VI.

O tom byl notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby ve smyslu § 80a a násl. not. řádu sepsán, **Předsedajícím přečten**, jím po přečtení **v celém rozsahu schválen a podepsán.**--

Příloha č. 7**Z á z n a m (1)**

o žádosti o výkon notářské činnosti.

Níže uvedený účastník, jehož existence byla prokázána výpisem z obchodního rejstříku, **žádá o sepis notářského zápisu dle § 80h not. řádu a o přímý zápis do veřejného rejstříku dle ustanovení § 108 a násl. zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů**, v tomto smyslu:

Účastník – oprávněná osoba a žadatel:

PRESwind s.r.o., identifikační číslo 0000007, sídlem Větrníky 000/10, 180 00 Praha 8, spisová značka C 010101 vedená u Městského soudu v Praze, zastoupena jednatelem Alfrédem Kohoutem, datum narození 02.02.1972, adresa místa pobytu Filmařská 007/15, Holešovice, 170 00 Praha 7.

Předmětem osvědčení bude splnění požadavků pro zápis do veřejného rejstříku (obchodního rejstříku), a to **v souladu s podkladovým notářským zápisem** spis. zn. NZ XY/2023 ze dne 06. 12. 2022. **Účastník žádá, aby notář** sepsal shora uvedené osvědčení a **provedl zápis do pěti pracovních dnů** poté, co mu předloží všechny listiny potřebné k sepisu notářského zápisu dle § 80h not. řádu.

Účastník dále žádá o zápis skutečností, které mají podklad v notářském zápisu, do obchodního rejstříku ve smyslu § 108 a násl. zákona č. 304/2013 Sb. Zapisované skutečnosti, jejichž zápis účastník žádá, jsou žadatelem označeny v návrhu, který je přílohou a nedílnou součástí tohoto záznamu.

Shora uvedení účastníci byli informováni o povinnosti zaplatit odměnu za notářskou činnost podle sazebníku k vyhlášce č. 196/2001 Sb., v platném znění, a vzal na vědomí upozornění notáře, že odměna notáře bude v souladu s § 9 cit. vyhlášky zvýšena z důvodu časové náročnosti.²⁸⁹ Odměna notáře bude vyúčtována takto:

Odměna notáře bude vyúčtována takto:

Pol. S – Zápis do veřejného rejstříku a úhrn úkonů spojených se zápisem, § 9 odst. 1 a) – 300,- Kč	600,- Kč bez DPH
Soudní poplatek za zápis skutečností do veřejného rejstříku provedený notářem	1000,- Kč
Paušál dle § 19 odst. 3	300,- Kč

²⁸⁹ Jde o nejvyužívanější důvod zvýšení odměny notáře v souladu s notářským tarifem. Srov. kapitola 1.2. diplomové práce.

Účastník souhlasí s pořízením fotokopie svého úředního průkazu do spisu notáře a s využitím rodného čísla v rámci notářské činnosti.

Účastník s uvedenými podmínkami souhlasí.

V Praze dne 06.12.2022

PRESwind s.r.o.

zast. jednatelem, Alfrédem Kohoutem

NOTÁŘSKÝ ZÁPIS (2)

sepsaný v elektronické podobě dne Y, Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, v notářské kanceláři na adrese Notářská 007/07, 180 00 Praha 8, dle § 80h notářského řádu, kterým se vydává -----

osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku

I.

a) **Žadatel o osvědčení:** -----

PRESwind s.r.o., identifikační číslo 0000007, sídlem Větrníky 000/10, 180 00 Praha 8, Alfrédem Kohoutem, datum narození 02.02.1972, adresa místa pobytu Filmařská 007/15, Holešovice, 170 00 Praha 7 (dále jen „**Žadatel**“). -----

b) **Důvod žádosti o osvědčení:** -----

Osvědčení **požadavků** pro zápis do veřejného rejstříku, **které mohly být splněny až po sepsání notářského zápisu** Mgr. A. B., notáře se sídlem v L, spis. zn. NZ XY/2023 ze dne 06. 12. 2022 (šestého prosince roku dvoutisícíhodvacátého) (dále jen „**Podkladový notářský zápis**“). -----

c) **Žadatelem předložené písemnosti:** -----

- výpis z evidence rejstříku trestů fyzických osob České republiky – Petr Povětroň;-----
- čestné prohlášení a souhlas s ustanovením do funkce – Petr Povětroň;-----
- souhlas vlastníka nemovitosti s (novým) umístěním sídla právnické osoby; -----
- výpis z katastru nemovitostí pro nemovitost, ve které je (nově – pozn. autora) umístěno sídlo;
- seznam společníků společnosti PRESwind s.r.o. ze dne 06. 12. 2022. -----

d) **Požadavky, jejichž splnění má být osvědčeno:** -----

- **požadavky na doložení listin o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány**, a listin, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem, a to zejména v souladu s § 13 - § 16, § 19, § 25, § 48, § 66 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů;²⁹⁰ -----
- **požadavky na uskutečnění právních jednání** stanovených zejména zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, **která se měla uskutečnit až po sepsání „Podkladového notářského zápisu“**. -----

²⁹⁰ V tomto případě vycházíme z právního stavu k 31. 12. 2022.

II.

Notář osvědčuje splnění požadavků dle článku I. odst. d) pro zápis do veřejného rejstříku.

Uvedené osvědčení se činí na základě předložených písemností uvedených v článku I. odst. c) tohoto notářského zápisu. -----

III.

O tom byl notářský zápis o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku sepsán a Mgr. A. B., notářem se sídlem v L, schválen a elektronicky podepsán. -----

Abstrakt: Úloha notáře a notářského zápisu v právu obchodních korporací

Diplomová práce se zabývá českou právní úpravou notářských zápisů, postavením a činností notáře v oblasti práva obchodních společností, především s ohledem na společnost s ručením omezeným. Hlavním cílem práce je poskytnout ucelenou analýzu úlohy notáře při vyhotovení podkladových notářských zápisů s akcentem na všechny jejich dílčí náležitosti včetně kontrolní a přezkumné činnosti notáře a na frekventované výkladové problémy týkající se (nejen) obchodní firmy, základního kapitálu a předmětu podnikání a činnosti zakládaných společností v kontextu nových digitalizačních procesů, se kterými se notář při výkonu své činnosti potýká, konfrontované se závěry obsaženými v judikatuře vrcholných soudů a současnými změnami v obchodním právu. Pro účely naplnění tohoto cíle jsou nedílnou součástí práce rovněž přílohy obsahující notářské zápisy a další listiny, jejichž dílčí aspekty jsou podrobeny zevrubnějšímu výkladu.

V první části se práce stručně zabývá pohledem na funkci notáře, jeho odměňování a ukotvení v české právní úpravě s poukazem významné právní konsekvence notářské činnosti. Druhá část je věnována obecné úpravě notářských zápisů, jejich charakteru veřejné listiny, rozlišení základních druhů zápisů, které slouží jako podklad pro zápis do veřejného rejstříku, včetně celkového zařazení do kontextu současného trendu digitalizace notářství a korporátního práva při zakládání obchodních společností. Výklad je věnován rovněž mnohdy zbytečně přehlíženému institutu pokračování v notářském zápisu a jeho možnému využití v rámci dohody všech společníků (akcionářů) společnosti.

Třetí a čtvrtá část klade důraz na odlišnosti náležitostí podkladových notářských zápisů a činnosti notáře při jejich vyhotovení spočívající v aktivní úloze právního rádce účastníků zápisu či naopak pasivního pozorovatele, osoby smysly osvědčující vnímané skutečnosti, a rozsahu přezkumné a kontrolní činnosti notáře s důrazem na související povinnost součinnosti účastníků a frekventované výkladové nejasnosti ve světle relevantní judikatury.

Poslední část práce hlouběji rozvádí význam vyjádření notáře o legalitě právního jednání obsaženého v notářském zápisu či o zákonnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby v souvislosti s provedením přímého zápisu konkrétních skutečností do obchodního rejstříku notářem. Rozvedeny jsou rovněž praktické důsledky jednotlivých chyb, kterých se notář při

výkonu této delegované pravomoci může dopustit a notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku. Závěrem je poukázáno na přínos notáře, který spočívá v jeho participaci na formulaci vůle účastníků v případě fakultativně vyhotovených notářských zápisů, je odůvodněna odlišnost činnosti notáře při vyhotovení jednotlivých druhů podkladových notářských zápisů, a nakonec práce potvrzuje naplnění očekávání zákonodárce ohledně odbřemenění rejstříkových soudů delegací pravomoci provádění přímých zápisů do veřejných rejstříků na notáře.

Klíčová slova:

notář – podkladový notářský zápis – právo obchodních korporací – obchodní rejstřík – přímý zápis

Abstract: Role of notary and notarial record in company law

This thesis deals with the Czech legal regulation of notarial deeds, the position and activities of a notary public in the field of company law, especially with regard to a limited liability company. The main goal of the paper is to provide a comprehensive analysis of the role of a notary public in the preparation of the underlying notarial deeds, emphasizing all their partial requirements, including the supervisory and review activities of a notary public, and frequent interpretative problems concerning (not only) a company name, registered capital and the subject of business and the activities of the companies being established in the context of new digitization processes faced by the notary public during the performance of their activities, confronted with the conclusions contained in the case law of the supreme courts and the current changes in the business law. For the purpose of fulfilling this objective, annexes containing notarial deeds and other documents represent an integral part of the thesis, the partial aspects of which are subject to a more detailed interpretation.

In the first part, the paper briefly deals with the view of the function of a notary public, their remuneration and anchoring in the Czech legislation, pointing out the significant legal consequences of notarial activities. The second part concentrates on the general regulation of notarial deeds, their character as public deeds, differentiation of the basic types of deeds that serve as a basis for registration in the public register, including the overall inclusion in the context of the current trend of digitization of notarial activities and corporate law upon the establishment of companies. The interpretation also deals with the often unnecessarily overlooked institute of continuation of the notarial deed and its possible use within the framework of the agreement of all partners (shareholders) in the company.

The third and fourth parts stress the differences between the requirements of the underlying notarial deeds and the activities of a notary public in their preparation consisting in the active role of a legal advisor of the participants in the deed or, conversely, the passive observer, the person certifying the perceived facts by the senses, and the scope of the notary's review and control activities, laying emphasis on the related obligation of cooperation of the participants and frequent interpretative ambiguities in the light of relevant case law.

The last part of the paper further elaborates the importance of the notary public's statement on the legality of legal acting contained in the notarial deed or on the legality of the decision of the body of a legal entity in connection with the direct entry of specific facts in the Commercial Register by the notary public. The practical consequences of individual errors that may be committed by a notary public while exercising this delegated power and of the notarial deed of certificate for registration in the public register are also elaborated. Finally, the contribution of a notary public is pointed out, consisting in their participation in the formulation of the will of the participants in the case of optionally prepared notarial deeds, the difference in the activities of a notary public in the preparation of individual types of underlying notarial deeds is justified, and finally, the thesis confirms the fulfilment of the expectations of a law maker regarding the unburdening of registration courts by delegation of the power to make direct entries in public registers to the notary public.

Key words:

notary – notarial record – notary regulations – company law – Commercial Register – direct registration